

Rok 1

Karty opisu przedmiotu cykl kształcenia 2025-2028

KIERUNEK : POŁOŻNICTWO

STUDIA I STOPNIA, STACJONARNE

COLLEGIUM MASOVIENSE – WYŻSZA
SZKOŁA NAUK O ZDROWIU

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

ANATOMIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2026
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordynator przedmiotu	Stanisław Dyl
Prowadzący zajęcia	Dariusz Krzemiński, Stanisław Dyl

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	Liczba punktów ECTS 4,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 35 ćwiczenia: 35 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z budową ciała ludzkiego oraz wzajemnych relacji poszczególnych jego części z nawiązaniem do aspektów klinicznych. Po zakończeniu zajęć student w zakresie wiedzy dysponuje umiejętnością nazywania struktur anatomicznych, rozumie ich budowę w powiązaniu z ich funkcją oraz poprawnie opisuje ich położenie.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedzy – Student zna i rozumie:		

W1	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała noworodka, niemowlęcia i czło-wieka dorosłego	A.W1	egzamin pisemny, ko-lokwia teoretyczne, obserwacja pracy stu-denta, samoocena, test
W2	budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodowego	A.W2	egzamin pisemny, ko-lokwia teoretyczne, obserwacja pracy stu-denta, samoocena, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	posługiwać się w praktyce mianownictwem anato-micznym i wykorzystywać znajomość topografii na-rządów oraz wykazywać różnice w budowie nowo-rodka, niemowlęcia i dorosłego	A.U1	egzamin pisemny, ko-lokwia teoretyczne, obserwacja pracy stu-denta, samoocena, test
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecz-nych oraz dokonywania samooceny deficytów i po-trzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodo-wych położnej	O.K7	obserwacja pracy stu-denta, samoocena

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	35
ćwiczenia	35
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	30
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 70
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycz- nym	Liczba godzin 35

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przed-miotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wiadomości wstępne: anatomia i jej działy, elementy budowy ludzkiego ciała (narząd, układ, aparat). Układy wegetatywne a somatyczne i ich rola w funkcjonowaniu organizmu, jako całości.	W1	Wykłady / semestr I/

2.	Okolice ciała ludzkiego. Osie płaszczyzny, położenia w przestrzeni.	W1	Wykłady / semestr I/
3.	Osteologia ogólna: czynności kości, kształt kości, makrostruktura kości, właściwości kości: fizyczne, biologiczne i chemiczne.	W1	Wykłady / semestr I/
4.	Osteologia ogólna cd.: okostna i ochrzęstna, szpik kostny, rozwój kości, naczynia i nerwy kości. Ogólny podział kośćca człowieka.	W1	Wykłady / semestr I/
5.	Budowa stawów i ich funkcja w organizmie.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
6.	Kości czaszki – podział (kości mózgowcowe i twarzoczaszki). Charakterystyka budowy i ruchomość	W1, W2	Wykłady / semestr I/
7.	Kości kończyny górnej: połączenia wolne – budowa, rola stałych i niestałych składników stawu	W1	Wykłady / semestr I/
8.	Kości kończyny dolnej. Kości kręgosłupa i klatki piersiowej	W1, W2	Wykłady / semestr I/
9.	Kości miednicy.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
10.	Prawidłowa postawa ciała człowieka, jej cechy, rozwój w ontogenezie. Przyczyny powstawania i skutki wad postawy	W1	Wykłady / semestr I/
11.	Miologia ogólna: rodzaje mięśni, ich położenie. Makroskopowa budowa mięśni (początkowy, końcowy, stały i ruchomy). Narządy pomocnicze mięśni	W1, W2	Wykłady / semestr I/
12.	Mięśnie kończyny górnej. Mięśnie kończyny dolnej. Mięśnie tułowia i jamy brzusznej. Mięśnie twarzy i szyi.	W1	Wykłady / semestr I/
13.	Mięśnie dna miednicy	W1, W2	Wykłady / semestr I/
14.	Anatomia O.U.N. i obwodowego układu nerwowego.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
15.	Układ krwionośny – ogólna charakterystyka i podział. Naczynia krwionośne – budowa. Budowa i funkcja tętnic, żył i naczyń włosowatych. Budowa anatomiczna serca. Krążenie duże i małe.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
16.	Układ limfatyczny – narządy chłonne, ich budowa i topografia.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
17.	Układ moczowy – ogólna charakterystyka budowy.	W1, W2	Wykłady / semestr I/

18.	Układ płciowy – ogólna charakterystyka topografii i budowy narządów płciowych żeńskich i męskich.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
19.	Układ pokarmowy: ogólna charakterystyka i podział na odcinki. Otrzewna.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
20.	Układ oddechowy: ogólna charakterystyka i podział na odcinki. Opłucna.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
21.	Budowa anatomiczna i funkcja wątroby i trzustki.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
22.	Narządy zmysłów: ogólna charakterystyka i podział. Układ dokrewny: ogólna charakterystyka i przegląd z uwzględnieniem.	W1, W2	Wykłady / semestr I/
23.	Ćwiczenia wprowadzające. Osteologia Szczegółowe omówienie programu ćwiczeń, omówienie regulaminu, przedstawienie schematu zaliczenia ćwiczeń. Podział szkieletu, demonstracja poszczególnych kości, ważniejsze szczegóły szkieletu osiowego (cechy charakterystyczne poszczególnych kręgów), łopatka, żebro, mostek, obojczyk, kości kończyny górnej wolnej. Budowa szczegółowa kości kończyny dolnej (kości kulszowej, biodrowej, łonowej). Szczegółowa budowa kości krzyżowej, miednica jako całość, granice i pojęcia miednica mniejsza i większa, wymiary miednicy i płaszczyzny miednicy, oś miednicy, cechy dymorficzne miednicy, ważniejsze elementy kości udowej, piszczelowej, strzałkowej i szkieletu stopy. Czaszka z szczególnym uwzględnieniem szwów oraz ciemiączek czaszki. Etapy rozwoju czaszki, demonstracja czaszki noworodka	U1	Ćwiczenia / semestr I /
24.	Syndesmologia Połączenia w obrębie miednicy (spojenie łonowe, staw krzyżowo-biodrowy, otwór zasłoniony, otwory kulszowe większy i mniejszy-położenie i zawartość. Połączenie w obrębie szkieletu osiowego i klatki piersiowej. Ważniejsze połączenie kości kończyny górnej i dolnej (stawy: ramienny, łokciowy, promieniowo-nadgarstkowy), kanał nadgarstka z zawartością. Staw biodrowy, kolanowy, skokowo-goleniowy.	U1	Ćwiczenia / semestr I /
25.	Układ oddechowy. Gruczoły wydzielania wewnętrznego Podział układu oddechowego – opis poszczególnych jego odcinków. Budowa jamy nosowej, krtani, tchawicy, oskrzeli. Położenie i budowa płuc. Segmenty oskrzelowo - płucne. Podział gruczołów wydzielania wewnętrznego. Budowa gruczołów wydzielania wewnętrznego – grasicy, tarczycy, przytarczycy, przysadki mózgowej,	U1	Ćwiczenia / semestr I /

	nadnercza. Rola trzustki, jajnika i jądra w funkcji gruczołów dokrewnych. Układ pokarmowy(część gruczołowa i jelitowa) Podział układu pokarmowego – jama ustna wraz z zawartością (zęby – rodzaje - ogólnie). Budowa i funkcja języka, gardziel, gardło, przełyk, żołądek, dwunastnica, jelito cienkie (czcze i kręte) – jelito grube z szczególnym uwzględnieniem kątnicy i wyrostka robaczkowego, odbytnica, odbył. Część gruczołowa układu pokarmowego – wątroba, trzustka, woreczek żółciowy. Śledziona.		
26.	Układ rozrodczy żeński i męski Układ moczowo-płciowy. Stosunki otrzewnowe z szczególnym uwzględnieniem miednicy mniejszej. Narządy płciowe wewnętrzne żeńskie, macica, jajniki, jajowody. Krocze – topografia okolicy. Narządy płciowe żeńskie zewnętrzne. Narządy płciowe męskie zewnętrzne i wewnętrzne.	U1	Ćwiczenia / semestr I /
27.	Myologia Rodzaje tkanki mięśniowej, podział i rodzaje mięśni, elementy dodatkowe mięśni. Cechy charakterystyczne mięśni mimicznych. Demonstracje. Mięśnie oddechowe, przepona, mięśnie brzuszne i grzbietowe brzucha. Mięśnie wewnętrzne miednicy, przepona moczowo-płciowa – budowa. Inne grupy mięśni szkieletowych – mięśnie szyi, obręczy barkowej klatki piersiowej, kończyny górnej, ramienia, przedramienia, ręki. Mięśnie zewnętrzne miednicy, uda, podudzia i stopy, mięśnie grzbietu .	U1	Ćwiczenia / semestr I /
28.	Serce. Układ krążenia. Serce - cor - topografia z uwzględnieniem granic słumienia względnego i wewnętrznego serca. Budowa przedsionków i komór serca. Budowa i rola zastawek serca. Szkielet serca i jego elementy. Warstwowa budowa serca. Mięsień przewodnictwa serca. Worek osierdziowy. Układ krążenia. Różnica w budowie naczyń krwionośnych i żylnych. Duży i mały krwionoś. Płodowe krążenie krwi. Tętnice wieńcowe serca. Aorta wstępująca, łuk aorty z jego głównymi odgałęzieniami. Aorta piersiowa i brzuszna. Ważniejsze naczynia przeznaczone dla szyi, głowy, kończyny górnej. Unaczynienie cun. Koło tętnicze mózgu. Pień trzewny, ważniejsze naczynia jamy brzusznej (szczegółowo tętnica jajnikowa i maciczna). Tętnica biodrowa wspólna, udowa, unaczynienie, tętnice kończyny dolnej. Główne naczynia żyłne ustroju (żyły główna górna, dolna, wrotna, ramiennogłowa, azygoz, hemiazygos. Szczegółowo obszar żylny dołu łokciowego, grzbietu ręki. Zatoki żyłne czaszki (mózgu). Układ limfatyczny.	U1	Ćwiczenia / semestr I /
29.	Układ moczowy. Część moczowa układu moczowo-płciowego. Nerka – położenie, budowa,	U1	Ćwiczenia / semestr I /

	unaczynienie. Budowa jednostki funkcjonalnej nerki – nefronu. Unaczynienie. Moczowód – pęcherz moczowy, cewka moczowa żeńska i męska. Przestrzeń zaotrzewnowa.		
30.	Układ nerwowy. Układ nerwowy – podział. C.U.N. – podział na poszczególne części. Półkule mózgowe. Podstawowe bruzdy i zakrety płaszcza. Ważniejsze ośrodki kory mózgowej – ich lokalizacja. Neuron jako jednostka funkcjonalna układu nerwowego. Jądra podkorowe kresomózgowia. Podstawowe rodzaje włókien nerwowych. Drogi nerwowe. Opony mózgowo-rdzeniowe. Zbiorniki płynu mózgowo rdzeniowego. Budowa rdzenia kręgowego (ważniejsze elementy budowy wewnętrznej). Budowa zewnętrzna rdzenia kręgowego. Łuk odruchowy i jego elementy. Układ nerwowy autonomiczny. Nerwy czaszkowe – podział, krótki przebieg z zakresem unerwienia.	U1	Ćwiczenia / semestr I /
31.	Obwodowy układ nerwowy-sploty. Narządy zmysłu. Obwodowy układ nerwowy. Podstawowe sploty, topografia, budowa, odgałęzienia z obszarem unerwienia. Dokładny opis nerwów – przeponowego, promieniowego, łokciowego, pośrodkowego, kulszowego, sromowego. Narządy zmysłów. Budowa narządów – wzroku, przedsionkowo-ślimakowego, smaku, powonienia, powłoki skórnej. Szczegółowa budowa gruczołu sutkowego oraz budowa dołu pachowego z zawartością	U1	Ćwiczenia / semestr I /
32.	Okolice, kierunki i płaszczyzny ciała ludzkiego.	W1, W2, U1, K4. K1	Praca własna / semestr I/
33.	Elementy budowy miednicy przydatne w ocenie przebiegu ciąży oraz ich udział w trakcie porodu – tkanka mięśniowa, elementy kostne. Elementy morfologicznej budowy kobiety (różne układy) biorące udział w procesach prokreacji.	W1, W2, U1, K1	Praca własna / semestr I/
34.	Budowa czaszki noworodka ze szczególnym uwzględnieniem aspektów praktycznych i klinicznych. Budowa ciała noworodka vs. osoby dorosłej.	W1, W2, U1, K1	Praca własna / semestr I/
35.	Ważniejsze elementy układu chłonnego oraz gruczoły wydzielania wewnętrznego	W1, W2, U1, K1	Praca własna / semestr I/
36.	Gruczoł sutkowy – budowa i funkcje	W1, W2, U1, K1	Praca własna / semestr I/
37.	Skóra oraz jej przydatki, jako narząd.	W1, W2, U1, K1	Praca własna / semestr I/
38.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu zajęć	Praca własna / semestr I/

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Ćwiczenia prosektoryjne, , Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, samoocena, test	Dopuszczenie do egzaminu pisemnego na podstawie: 1. Obecności na ćwiczeniach 2. 2. Uzyskanie nie mniej niż 31 pkt./50%+1/ ze wszystkich kolokwii (każde kolokwium testowe składa się z 20 pytań/test jednokrotnego wyboru) - maksymalna ilość punktów wynosi 20 punktów z każdego kolokwium testowego, co umożliwia uzyskanie łącznie 60 punktów. 3. Studenci, którzy nie uzyskają wymaganego minimum punktów i pozytywnej opinii asystenta tracą pierwszy termin egzaminu i nie uzyskują zaliczenia z przedmiotu. Muszą oni uzyskać zaliczenie przed przystąpieniem do drugiego terminu egzaminu. Zaliczenie ma formę testu złożonego z 30 pytań, celem zaliczenia student powinien uzyskać minimum 18 punktów (60%). 1. Egzamin końcowy z Anatomii składa się z 40 pytań testowych obejmujących całość materiału (tematyka wykładów i ćwiczeń). 2. Za odpowiedź prawidłową student otrzymuje 1 punkt, za błędną 0 punktów. 3. Do zaliczenia konieczne jest uzyskanie minimum 24 punktów (60%). 4. Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu w pierwszym terminie. W przypadku uzyskania z egzaminu poprawkowego 15-19 punktów studenci mają szansę zaliczyć egzamin ustnie, o ile w ciągu roku otrzymają minimum 50 punktów i więcej z kolokwii cząstkowych oraz pozytywną opinię asystenta. 5. Ocena końcowa z przedmiotu jest wystawiana na podstawie egzaminu oraz wszystkich kolokwii w ciągu trwania przedmiotu.
ćwiczenia	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, samoocena, test	Dopuszczenie do egzaminu pisemnego na podstawie: 1. Obecności na ćwiczeniach 2. 2. Uzyskanie nie mniej niż 31 pkt./50%+1/ ze wszystkich kolokwii (każde kolokwium testowe składa się z 20 pytań/test jednokrotnego wyboru) - maksymalna ilość punktów wynosi 20 punktów z każdego kolokwium testowego, co umożliwia uzyskanie łącznie 60 punktów. 3. Studenci, którzy nie uzyskają wymaganego minimum punktów i pozytywnej opinii asystenta tracą pierwszy termin egzaminu i nie uzyskują zaliczenia z przedmiotu. Muszą oni uzyskać zaliczenie przed przystąpieniem do drugiego terminu egzaminu. Zaliczenie ma formę testu złożonego z 30 pytań, celem zaliczenia student powinien uzyskać minimum 18 punktów (60%). 1. Egzamin końcowy z Anatomii składa się z 40 pytań testowych obejmujących całość materiału (tematyka wykładów i ćwiczeń). 2. Za odpowiedź prawidłową student otrzymuje 1 punkt, za błędną 0 punktów. 3. Do zaliczenia konieczne jest uzyskanie minimum 24 punktów (60%). 4. Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu w pierwszym terminie. W przypadku uzyskania z egzaminu poprawkowego 15-19 punktów studenci mają szansę zaliczyć egzamin ustnie, o ile w ciągu roku otrzymają minimum 50 punktów i więcej z kolokwii cząstkowych oraz pozytywną opinię asystenta. 5. Ocena końcowa z przedmiotu jest wystawiana na podstawie egzaminu oraz wszystkich kolokwii w ciągu trwania przedmiotu.

praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, samoocena, test	Dopuszczenie do egzaminu pisemnego na podstawie: 1. Obecności na ćwiczeniach 2. Uzyskanie nie mniej niż 31 pkt./50%+1/ ze wszystkich kolokwii (każde kolokwium testowe składa się z 20 pytań/test jednokrotnego wyboru) - maksymalna ilość punktów wynosi 20 punktów z każdego kolokwium testowego, co umożliwia uzyskanie łącznie 60 punktów. 3. Studenci, którzy nie uzyskają wymaganego minimum punktów i pozytywnej opinii asystenta tracą pierwszy termin egzaminu i nie uzyskują zaliczenia z przedmiotu. Muszą oni uzyskać zaliczenie przed przystąpieniem do drugiego terminu egzaminu. Zaliczenie ma formę testu złożonego z 30 pytań, celem zaliczenia student powinien uzyskać minimum 18 punktów (60%). 1. Egzamin końcowy z Anatomii składa się z 40 pytań testowych obejmujących całość materiału (tematyka wykładów i ćwiczeń). 2. Za odpowiedź prawidłową student otrzymuje 1 punkt, za błędną 0 punktów. 3. Do zaliczenia konieczne jest uzyskanie minimum 24 punktów (60%). 4. Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu w pierwszym terminie. W przypadku uzyskania z egzaminu poprawkowego 15-19 punktów studenci mają szansę zaliczyć egzamin ustnie, o ile w ciągu roku otrzymają minimum 50 punktów i więcej z kolokwii cząstkowych oraz pozytywną opinię asystenta. 5. Ocena końcowa z przedmiotu jest wystawiana na podstawie egzaminu oraz wszystkich kolokwii w ciągu trwania przedmiotu.
--	---	--

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bochenka, M. Reichera : ćwiczenia / Ryszard Aleksandrowicz, Bogdan Cisek, Krzysztof Krasucki ; ryciny do książki wykonał Krzysztof Sokolovsk . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017 .
2. Krechowicki A., Czerwiński F.: Zarys anatomii człowieka, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
3. Woźniak W. (red.): Anatomia człowieka: podręcznik dla studentów i lekarzy, „Urban&Partner”, Wrocław 2019.

Dodatkowa

1. Schünke M., Schulte E., Schumacher U.: Prometheus - atlas anatomii człowieka. T. 2, MedPharm Polska, Wrocław 2015.
2. Czerwińska M. (oprac. Zespół red., konsultacje i nadzór): atlas anatomiczny, Buchmann - Grupa Wydawnicza Foksal, Warszawa 2016.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

ETYKA ZAWODU POŁOŻNEJ

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordinator przedmiotu	Agnieszka Bałanda Bałdyga
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Bałanda Bałdyga

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 2.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 20 ćwiczenia: 15 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 15	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia jest przekazanie studentom wiedzy w zakresie podstawowych pojęć etyki i wybranych zagadnień bioetycznych oraz ukształtowanie postaw umożliwiających realizowanie opieki zgodnie z zasadami etyki zawodowej.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
-----	-------------------	-------------------------------	--------------------

Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu położnej	O.W8	test
W2	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej położnej	B.W38	test
W3	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej	B.W39	test
W4	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej	B.W40	test
W5	Kodeks etyki dla położnych Międzynarodowego Stowarzyszenia Położnych (International Confederation of Midwives, ICM) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej	B.W41	test
W6	problemy bioetyczne w aspekcie sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (w szczególności klonowanie embrionów ludzkich), eutanazji oraz surogacji, procedur adopcyjnych i ustalania ojcostwa, a także tranzytów płci	B.W42	test
W7	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentek, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji położniczych zgodnych z etyką zawodową	B.W43	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej położnej	B.U21	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, test
U2	rozpoznawać potrzeby pacjentek, ich rodzin lub opiekunów wynikające z odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej położnej	B.U22	odpowiedź ustna, praca pisemna, test
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
K2	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
K3	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	obserwacja pracy studenta
K4	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	obserwacja pracy studenta
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	obserwacja pracy studenta
K6	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny	O.K7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna

	deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej		
K7	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna

Bilans punktów ECTS

treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	20
ćwiczenia	15
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	15
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 35
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Przedmiot etyki ogólnej i zawodowej, problematyka etyki normatywnej i aksjologii wartości	W1,W2,W3	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
2.	Kodeks etyki dla położnych Międzynarodowego Stowarzyszenia Położnych (International Confederation of Midwives, ICM) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;	W1,W2,W3	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
3.	Etyka w praktyce położniczej. Analiza sytuacji moralnej i procesu podejmowania decyzji moralnej: wartości, normy i oceny aborcja, eutanazja: problem etyczno-moralny i karny;	W2,W3,W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
4.	Problemy bioetyczne w aspekcie sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (w szczególności klonowanie embrionów ludzkich), surogacji, procedur	W2,W3,W5	Wykłady

	adopcyjnych i ustalania ojcostwa, a także tranzycji płci;		treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
5.	Odpowiedzialność moralna położnej w praktyce położniczej. Dylematy etyczne w pracy zawodowej położnej i ich rozwiązywanie: etyka i badania kliniczne;	W1,W2,W3,W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
6.	Analiza Ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej, Ustawy o prawach pacjenta w aspekcie zapisów kodeksów Etyki obowiązujących w zawodzie położnej	U1,U2	Ćwiczenia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
7.	Rodzaje odpowiedzialności, do których może zostać pociągnięta położna w sytuacji popełnienia błędu, które z przewinień możemy skatalogować jako nieetyczne.	W1,W2,W3,U2,U5	Praca własna
8.	Zasady działania Hospicjów perinatalnych w sprawowaniu opieki nad pacjentką w sytuacji szczególnej, punkt XV Standardu organizacji opieki okołoporodowej . Troška o dobro pacjentki w sytuacji ciąży z wadami letalnymi płodu w odniesieniu do Ustawy antyaborcyjnej i ustawy za życiem.	W1,W2,W3,U1,U2	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Dyskusja, Gra dydaktyczna, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	test	Zaliczenie przedmiotu w formie zaliczenia na ocenę ma formę testu jednokrotnego wyboru (po zakończeniu wykładów i ćwiczeń, pytania obejmują wszystkie treści przedmiotu). Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną, warunkiem dopuszczenia do niego jest obecność na zajęciach oraz pozytywne zaliczenie pracy samokształceniowej. Test obejmujący pytania zamknięte (treść wykładów oraz ćwiczeń). Do zaliczenia wymagane jest udzielenie 60% poprawnych odpowiedzi. Skala ocen: 0 - 11,5 - Niedostateczny (2,0) 12,0 - 14,0 - Dostateczny (3,0) 14,5 - 15,0 - Plus dostateczny (3,5) 15,5 - 17,0 - Dobry (4,0) 17,5- 18,0 - Plus dobry (4,5) 18,5 - 20,0 - Bardzo dobry (5,0)

ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, test	Aktywność na zajęciach oraz współpraca w grupie w czasie pracy nad poleceniami wydanymi przez nauczyciela oraz przygotowanie do ćwiczeń (uprzednie zapoznanie się z treściami wskazanymi przez nauczyciela). Warunkiem dopuszczenia do testu zaliczeniowego jest obecność na zajęciach - w razie uzasadnionej i potwierdzonej formalnie nieobecności musi ona zostać zaliczona na podstawie kryteriów ustalonych z prowadzącym (realizacja zajęć w innym terminie z inną grupą lub indywidualne zaliczenie ustne treści ćwiczeń). Treści teoretyczne ćwiczeń włączone są do testu końcowego.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	odpowiedź ustna, praca pisemna	W ramach samokształcenia student przygotowuje opracowanie wybranego (zaakceptowanego przez wykładowcę) oraz dokonuje jego prezentacji w czasie zajęć. Praca samokształceniowa ma zostać przesłana w ustalonym na pierwszych zajęciach terminie do platformy Pegaz. Kryteria zaliczenia: 1. Prawidłowy dobór źródeł i poprawny ich zapis - 1 pkt. 2. Umiejętność wyczerpującego i logicznego przedstawienia omawianego zagadnienia - 2 pkt. 3. Sformułowanie osobistej refleksji i umiejętność uargumentowania własnego punktu widzenia - 1 pkt. Zaliczenie - 0 - 2 pkt - brak zaliczenia; 2,5 - 4,0 pkt - zaliczenie

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Dunn M., Hope T. Etyka medyczna. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2020.
2. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej
3. Międzynarodowy kodeks etyki dla położnych - International Confederation of Midwives
4. Steinbock B., Menzel P. Bioetyka. WN PWN, Warszawa 2024

Dodatkowa

1. Galewicz W. (red.), Antologia Bioetyki, t. II, Początki ludzkiego życia, Universitas, Kraków 2009
2. Łuków P., Pasierski T. Etyka medyczna z elementami filozofii. WL PZWL, Warszawa 2013
3. Różyńska J., Chańska W. Bioetyka. Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2013

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

PODSTAWY POŁOŻNICTWA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupy zajęć standardu C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej, E. Zajęcia praktyczne
Koordinator przedmiotu	Małgorzata Wojciechowska
Prowadzący zajęcia	<u>Małgorzata Wojciechowska, Agnieszka Bałanda Bałdyga, Wioletta Goleń -Kaczor, Katarzyna Dziaduszek</u>

Uwaga: nauczyciele podkreśleni prowadzą zajęcia obejmujące praktyczną naukę zawodu

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 10.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 30 ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji : 200 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela:40	

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 8.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć zajęcia praktyczne :160	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu położnej zgodnie ze współczesnymi standardami. Przedmiot zakłada nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie oceny stanu zdrowia kobiety i dziecka, sprawowania kompleksowej opieki położniczej oraz realizacji zadań diagnostycznych, pielęgnacyjnych, terapeutycznych i edukacyjnych, z uwzględnieniem aspektów profilaktyki i pierwszej pomocy.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania i kierunki rozwoju zawodowego położnej	C.W1	kolokwia teoretyczne, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W2	definicję zawodu położnej według Międzynarodowego Stowarzyszenia Położnych (ICM), funkcje i zadania zawodowe położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną	C.W2	kolokwia teoretyczne, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W3	udział położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia	C.W3	kolokwia teoretyczne, praca pisemna, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny
W4	istotę opieki położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Callista Roy, Ramona Mercer)	C.W4	kolokwia teoretyczne, praca pisemna, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny
W5	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa oraz obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgnacyjnych i położniczych w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi	C.W5	kolokwia teoretyczne, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W6	metody, sposoby, zasady, techniki, procedury i algorytmy stosowane w praktyce zawodowej położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, rodzącą i w okresie połogu oraz jej	C.W6	kolokwia teoretyczne, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,

	dzieckiem, a także nad kobietą zagrożoną chorobą i kobietą z chorobą ginekologiczną, oraz w związku z tranzycją płci		
W7	czynniki wpływające na przebieg gojenia się ran oraz sposoby gojenia się ran i zasady postępowania z raną czystą, zanieczyszczoną i zakażoną	C.W7	kolokwia teoretyczne, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W8	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności wykonywane w okresie noworodkowym i niemowlęcym oraz zalecane kobietom w okresie ciąży, oraz ich działanie	C.W8	kolokwia teoretyczne, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W9	procedury wykonywania szczepień ochronnych w aspekcie bezpieczeństwa pacjentki i osoby wykonującej szczepienie	C.W10	kolokwia teoretyczne, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W10	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych	C.W9	kolokwia teoretyczne, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
W11	zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług położniczych i prowadzenia dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji w postaci elektronicznej, oraz jej zabezpieczenia	C.W11	kolokwia teoretyczne, praca pisemna, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, egzamin pisemny,
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz wyjaśniać podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej	C.U1	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena
U2	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety z chorobą ginekologiczną, kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej	C.U2	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena
U3	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa	C.U3	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, prezentacja

			przypadku klinicznego, samoocena
U4	przygotowywać kobietę i jej dziecko oraz stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu	C.U4	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U5	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddychu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej i talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI)), w tym noworodka po porodzie, oraz pulsoksymetrię, gazometrię, w tym z krwi pępowinowej oraz interpretować ich wyniki	C.U5	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U6	wystawiać skierowania na wykonanie badań diagnostycznych określonych w przepisach prawa oraz pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy specjalistycznych badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz u mężczyzn w związku z leczeniem niepłodności lub tranzycją płci	C.U6	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U7	pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytonkologiczny, w tym na podłoże płynne i metodą tradycyjną, pobierać materiał w związku z leczeniem niepłodności lub tranzycją płci oraz zabezpieczyć pobrany materiał – zgodnie z obowiązującymi procedurami	C.U7	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U8	pobierać materiał biologiczny (wymaz z warg sromowych, przedsionka pochwy, tylnego sklepienia pochwy, okolicy odbytu oraz z jamy ustnej) od kobiety będącej ofiarą przemocy seksualnej oraz zabezpieczyć pobrany materiał zgodnie z obowiązującymi procedurami	C.U8	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U9	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe	C.U9	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U10	wykonać badania przesiewowe noworodka	C.U10	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena

U11	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki sprawowanej przez położną	C.U12	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U12	wykonać badanie piersi, ocenić gruczoł piersiowy i prowadzić edukację w zakresie samobadania	C.U11	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U13	obliczyć dawkę leku, podawać pacjentce leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	C.U13	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U14	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego	C.U14	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U15	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, usuwać cewnik oraz monitorować diurezę i prowadzić mikcję, a także prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów w organizmie pacjentki, noworodka i niemowlęcia	C.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U16	wykonywać zabiegi doodbytnicze	C.U16	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U17	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe u kobiety, noworodka i niemowlęcia	C.U17	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U18	zakładać zgłębnik do żołądka kobiety, noworodka i niemowlęcia, monitorować jego położenie i drożność oraz go usuwać	C.U18	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U19	wykorzystywać dostępne metody i techniki karmienia pacjentki, noworodka i niemowlęcia	C.U19	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U20	wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem	C.U20	dzienniczek umiejętności praktycznych,

	środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze		egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U21	dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne	C.U21	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U22	usunąć dren z rany pooperacyjnej u pacjentki po operacji w obrębie jamy brzusznej, miednicy lub krocza	C.U22	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U23	ocenić proces gojenia się rany i zaopatrzyć ranę w ramach pomocy doraźnej	C.U23	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U24	ocenić ryzyko zakażenia rany oraz rozpoznać powikłania rany	C.U24	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U25	usunąć szwy z rany krocza, po cięciu cesarskim, cewniku i operacji ginekologicznej	C.U25	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U26	przemieszczać i pozycjonować pacjentkę z wykorzystaniem różnych technik i metod, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjentki i położnej	C.U26	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U27	prowadzić wykonywanie ćwiczeń czynnych i biernych oraz gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych pacjentki	C.U27	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U28	stosować zabiegi przeciwzapalne	C.U28	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U29	wykonywać szczepienia ochronne, w tym przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), wirusowi Human Papilloma Virus (HPV), COVID-19, tężcowi, pneumokokom oraz inne obowiązkowe	C.U29	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena

	i zalecane szczepienia ochronne, w szczególności okresu noworodkowego i kobietom ciężarnym, zgodnie z przepisami prawa		
U30	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u kobiety, noworodka i niemowlęcia po szczepieniu ochronnym, a także podejmować stosowne działania	C.U30	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U31	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, stosować środki ochrony indywidualnej, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia oraz zakładać odzież operacyjną	C.U31	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U32	stosować zasady aseptyki i antyseptyki mające zastosowanie w praktyce zawodowej położnej, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować procedurę poekspozycyjną	C.U32	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
U33	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji	C.U33	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, obserwacja pracy studenta, samoocena
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
K2	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	dzienniczek umiejętności praktycznych,

			obserwacja pracy studenta
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta

Zasady przeprowadzenia egzaminu OSCE reguluje Zarządzenie nr 16 Rektora Collegium Masoviense – Wyższej Szkoły Nauk o Zdrowiu w Żyrardowie z dnia 17 czerwca 2024 roku w sprawie: wprowadzenia regulaminu egzaminu Mini-OSCE w Collegium Masoviense – Wyższej Szkoły Nauk o Zdrowiu w Żyrardowie.

Bilans punktów ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	30
ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji	200
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	40
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 270
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 230
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 200

- godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
zajęcia praktyczne	160
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 160
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 160
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 160

- godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Status i funkcje zawodowe zawodu położnej:	W1,W2	Wykłady

	Definicja i istota zawodu położnej; Rys historyczny oraz współczesne uwarunkowania rozwoju zawodu; Biografia Stanisławy Leszczyńskiej; Umocowania prawne samodzielności zawodowej położnej; Świadczenie usług położniczych – kategorie odbiorców oraz miejsce realizacji zleceń zdrowotnych; Stowarzyszenia zawodowe położnych w polsce i na świecie; Systemy kształcenia położnych.		treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
2.	Położna w opiece nad zdrowiem kobiety w różnych okresach życia i różnym stanie zdrowia: rola, funkcje i zadania zawodowe położnej w opiece nad zdrowiem kobiety, jej dziecka i rodziny; Udział położnej w zespole interdyscyplinarnym w zakresie promowania zdrowia, Profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.	W1,W2,W3	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
3.	Opieka pielęgniarska i położnicza oparta o wybrane założenia teoretyczne: — Florence Nightingale; — Dorothea Orem; — Callista Roy; — Madeleine Leininger; — Ramona Mercer; — Primary Nurse; — opieka zorientowana na osobę; - klasyfikacja ICNP i NANDA.	W4	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki, Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
4.	Technika wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarskich i położniczych w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi: — aseptyka i antyseptyka, dezynfekcja, dekontaminacja, deratyzacja, dezynsekcja, — sterylizacja; — postępowanie z materiałem zakaźnym i przygotowanie materiału opatrunkowego i narzędzi do sterylizacji; — profilaktyka zakażeń; Istota, cel, wskazania i przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady podczas wykonywania procedur i czynności pielęgnacyjnych i zabiegowych.	W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
5.	Metody, sposoby, zasady, techniki, procedury i algorytmy stosowane w pracy położnej w specjalistycznej opiece nad: — kobietą ciężarną; — rodzącą;	W6	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z

	— położnicą oraz jej dzieckiem; — kobietą zagrożoną chorobą; — kobietą z chorobą ginekologiczną; - osobą w związku z tranzycją płci.		prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
6.	Zadania położnej w procesie terapii ran: — czynniki wpływające na przebieg gojenia się ran; — sposoby gojenia się ran; — zasady postępowania z raną czystą, zanieczyszczoną i zakażoną; — schemat TIME; — terapia podciśnieniowa i inne nowoczesne terapie wspomagające proces gojenia ran; — mobilizacja blizny i praca z blizną.	W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
7.	Szczepienia ochronne: — rodzaje i działanie szczepionek — obowiązującego programu szczepień ochronnych w Polsce — szczepienia w okresie noworodkowym i niemowlęcym — szczepienia zalecane kobietom w okresie ciąży — wskazania i przeciwwskazania do szczepień; — procedury i algorytmy stosowane podczas wykonywania szczepień dla zapewnienia bezpieczeństwa osób szczepionych i szczepiących	W8,W9,W10	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
8.	Organizacja opieki położniczej i pracy położnej: — jakość opieki położniczej – algorytmy, procedury postępowania, standardy — stosowane w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz nad kobietą chorą ginekologicznie; — istota, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; — rola i zadania położnej realizowane w związku ze zleconą pacjentce przebywającej pod opieką położnej terapią.	W1,W2,W3,W5,W6	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
9.	Ocena stanu bio-psycho-społecznego pacjentki. Dokumentacja medyczna. Udział położnej w procesie diagnozowania, leczenia, rehabilitacji i pielęgnowania kobiety w różnych okresach jej życia oraz stanie zdrowia: — zaburzenia w funkcjonowaniu poszczególnych układów: pokarmowego, wydalinowego, krążenia, nerwowego, oddechowego, moczowego, rozrodczego; — metody i techniki stosowane w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.	W11	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

10.	Udział położnej w procesie diagnozowania i leczenia pacjenta. Proces pielęgnowania: — cechy procesu pielęgnowania, źródła danych, metody ich pozyskiwania, diagnoza pielęgnarska, cel opieki, zasady planowania i ocena końcowa sprawowanej opieki; — dokumentowanie procesu pielęgnacyjnego.	W5,W6,W7,W8	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadre dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
11.	Status i obowiązki położnych w Polsce i na świecie. Samodzielność zawodowa położnych w Polsce: - uprawnienia związane z preskrypcją: • wypisywanie leków w ramach kontynuacji terapii zleconej przez lekarza • ordynacja leków OTC • realizacja zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne; - samodzielne zadania zawodowe wynikające z przepisów prawa: • prowadzenie ciąży, • opieka okołoporodowa • opieka nad położnicą i jej dzieckiem; • opieka nad kobietą w okresie poporodowym – transformacja menopauzalna i okres senium.	W1,W2,W3	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadre dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
12.	Praktyka zawodowa położnej: — podstawy prawne; — organizacja opieki; — formy realizacji praktyki zawodowej — Desmurgia i zabiegi fizykalne: — bandażowanie; — leczenie ciepłem i zimnem; — bańki lekarskie; — kompresjoterapia; — przeprowadzanie zabiegów usprawniających – ćwiczenia czynne i bierne; — drenaż ułożeniowy.	U1-U4,U26-U28, K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadre dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
13.	Zapobieganie zakażeniom wewnątrzszpitalnym. Podstawowe procedury i algorytmy działań i zabiegów: — socjalne i higieniczne mycie rąk. Ocena stanu ogólnego pacjenta. Dokonywanie pomiarów: temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, masy ciała, obwodów, długości i wzrostu oraz dokumentowanie ich w karcie gorączkowej pacjenta. Prowadzenie kart obserwacji szczegółowej, np. karta opieki pooperacyjnej, pomiarów RR, ASP, bilans płynów. Prawa pacjenta.	U1-U5,U31,K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadre dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
14.	Ocena stanu ginekologicznego/położniczego: — ocena czasu trwania ciąży; — ocena stanu położniczego położnicy; — badanie ginekologiczne; Ocena stanu noworodka bezpośrednio po urodzeniu — skala APGAR.	U1-U5, K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadre dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

	— ocena w skali APGAR; — toaleta i zabezpieczenie kikutu pępowinowego; — zabiegi okołoporodowe u noworodka.		
15.	Aseptyka i antyseptyka w praktyce zawodowej położnej. Chirurgiczne mycie rąk. Przygotowanie się i asystowanie do zabiegów z zachowaniem aseptyki. Przygotowywanie i posługiwanie się sprzętem jałowym. Przygotowywanie zestawów do zabiegów w ginekologii, położnictwie i neonatologii. Postępowanie ze sprzętem po zabiegu. Działania położnej przy utrzymaniu czystości najbliższego środowiska człowieka: — ścielenie łóżka pustego; — ścielenie łóżka z chorym; Postępowanie położnej przy utrzymaniu higieny osobistej pacjenta. Toaleta ciała pacjenta w łóżku: — toaleta całego ciała w łóżku; — toaleta częściowa; — toaleta jamy ustnej; — pielęgnacja włosów; — toaleta krocza. Pielęgnowanie pacjenta leżącego: — zabiegi fizykalne; — toaleta drzewa oskrzelowego; — zasady pielęgnacji skóry pacjenta leżącego/unieruchomionego; — profilaktyka, pielęgnowanie odleżyn. Pielęgnacja ran i usuwanie szwów: — techniki szycia chirurgicznego; — sposoby gojenia ran; — doraźne zaopatrzenie rany; — pielęgnacja rany czystej i zakażonej; — pobieranie wymazu z rany; — usuwanie drenów; — usuwanie szwów. Pielęgnacja przetok jelitowych: — ileostomia; — urostomia; — kolostomia.	U4,U31,U32,U33,K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
16.	Zapobieganie zrostom i przykurczom: — metody wspomagające terapię blizn — mobilizacja blizny; — zapobieganie przykurczom ułożeniowym.	U1-U4,U20,U22,K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
17.	Higiena krocza w okresie okołoporodowym i podczas porodu. Technika mycia krocza. Postępowanie w przypadku powikłań związanych z nacięciem/pęknięciem krocza. Usunięcie szwów z krocza.		Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z

	Zasady i algorytm wykonania zabiegu cewnikowania i płukania pęcherza moczowego u kobiet. Ocena bilansu płynowego u pacjenta. Monitorowanie diurezy, prowokowanie mikcji.		prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
18.	Kształtowanie umiejętności pielęgnacji noworodka: — zasady i algorytm kąpieli noworodka i niemowlęcia; — wykonywanie badań przesiewowych u noworodka; — pomiary antropometryczne. Zabiegi pielęgnacyjno - lecznicze w obrębie przewodu pokarmowego: — zakładanie zgłębnika do żołądka; — enema oczyszczająca; — sucha rurka do odbytu — ocena drożności przewodu pokarmowego noworodka; — karmienie noworodka odciągniętym pokarmem matki lub mieszkanką mleczną z wykorzystaniem różnych technik podawania pokarmu.	U1-U5,U10,K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
19.	Zasady przechowywania i przygotowywania leków zgodnie z obowiązującymi standardami. Leki gotowe, recepturowe i do przygotowania bezpośrednio przed użyciem. Leki cytostatyczne. Leczenie krwią i środkami krwiozastępczymi. Podawanie leków różnymi drogami. - miejscowo; - doustnie i podjęzykowo; - dopochwowo; - doodbytniczo; - do ucha; - do worka spojówkowego; - inhalacje. Wprowadzenie do podawania leków z naruszeniem ciągłości skóry: — iniekcje; — skaryfikacje. Technika i algorytm wykonywania iniekcji: — domięśniowej; — śródskórnej; — podskórnej — dożylniej. Obliczanie dawek leków, w tym dawek insuliny. Szczepienia obowiązkowe i zalecane. Rozpoznanie NOP i innych reakcji organizmu na szczepienia – podejmowanie działań. Wykonywanie szczepień przeciw m.in.: — grypie; — wzw; — HPV; — Covid-19; — tężcowi; — pneumokokom.	U1-U4,U12-U14,U29-U30, K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

20.	Kroplowy wlew dożylny – zasady i technika wykonania. Wykonanie i interpretacja testu OCT. Złożenie i pielęgnacja miejsca wkłucia obwodowego. Obserwacja i pielęgnacja cewników naczyniowych.	U1-U4,U14,K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
21.	Pobieranie, zabezpieczenie i transport materiału do badań laboratoryjnych i diagnostycznych. Kierowanie na badania. - pobieranie krwi tętniczkowej; - pobieranie krwi żyłnej; - wykonywanie testów diagnostycznych paskowych; - pobieranie wymazu do oceny biocenozy z pochwy oraz rozmazu cytonkologicznego, - pobieranie materiału biologicznego od kobiety będącej ofiarą przemocy seksualnej; - cytologia konwencjonalna - cytologia płynna LBC z HPV. Rola położnej. Interpretacja wyników. Ocena gruczołu piersiowego, badanie piersi oraz edukacja w zakresie samobadania piersi. Ocena gruczołu piersiowego, badanie piersi oraz edukacja w zakresie samobadania piersi.	U1-U4,U6-U9,U11,K1-K7	Ćwiczenia pracownia treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
22.	Wykaz badań diagnostycznych na które położna może samodzielnie wystawić skierowanie.	U6,K1-K7	Praca własna/se-mestr I/
23.	Ocena stanu bio-psycho-społecznego pacjenta. Dokumentacja medyczna. Rola położnej w procesie diagnozowania, leczenia, rehabilitacji i pielęgnowania kobiety w różnych okresach jej życia oraz stanie zdrowia. Proces pielęgnowania.	U1-U4,K1-K7	Praca własna/se-mestr I/
24.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna/se-mestr I/
25.	Przygotowanie do egzaminu	wszystkie	Praca własna/se-mestr I/
26.	Egzamin	wszystkie	Praca własna/se-mestr I/
27.	— Doskonalenie umiejętności położnej w podejmowaniu działań w opiece nad pacjentką przyjmowaną do szpitala. — Doskonalenie umiejętności położnej podczas wykonywania czynności higienicznych. — Doskonalenie umiejętności położnej podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych. — Doskonalenie umiejętności położnej w postępowaniu aseptycznym i antyseptycznym. — Doskonalenie umiejętności położnej w desmurgii. — Doskonalenie umiejętności położnej w wykonywaniu zabiegów fizykalnych. — Doskonalenie umiejętności położnej w ocenie stanu pacjentki ciężarnej. — Doskonalenie umiejętności położnej w ocenie stanu położnicy.	U1-U5,U20,U23,U28,U32,K1-K7	Zajęcia praktyczne/se-mestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

28.	Doskonalenie umiejętności położnej w postępowaniu aseptycznym i antyseptycznym.	U31,U32,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
29.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas wykonywania czynności pielęgnacyjno – higienicznych.	U1-U4,U21,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
30.	Doskonalenie umiejętności położnej w zakresie pielęgnacji ran, odleżyn i odparzeń.	U1-U4,U21,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
31.	Doskonalenie umiejętności położnej w czasie wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych związanych z odżywianiem.	U1-U4,U19,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
32.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas zabiegów związanych z wydalaniem.	U1-U4,U16,U19,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
33.	Doskonalenie kompetencji położnej w prowadzeniu obserwacji stanu ogólnego i położniczego.	U1-U4,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
34.	Doskonalenie umiejętności położnej w zakresie asystowania do zabiegów.	U1-U4,U33,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do

			realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
35.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas pielęgnacji wstęgu obwodowego /rany pooperacyjnej/zmiany opatrunku/usunięcia szwów.	U1-U4,U20-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
36.	Doskonalenie umiejętności podejmowania działań w zakresie oceny stanu krocza oraz edukacji pacjentki na temat higieny krocza po porodzie.	U1-U4,U23,U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
37.	Doskonalenie umiejętności wykonywania zabiegów w obrębie układu moczowego.	U1-U4,U15,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
38.	Doskonalenie umiejętności położnej w realizacji opieki nad kobietą ciężarną.	U1-U4,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
39.	Zadania i kompetencje położnej w diagnostyce ginekologicznej.	U1-U4,U6,U32,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
40.	Doskonalenie umiejętności i kompetencji położnej w zakresie opieki nad położnicą i jej dzieckiem.	U1-U4,U6,U32,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z

			prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
41.	Doskonalenie kompetencji położnej podczas stosowania farmakoterapii.	U1-U4,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
42.	Doskonalenie umiejętności podaży leków z uwzględnieniem stanu pacjentki.	U1-U4,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
43.	Specyfika stosowania leków cytostatycznych – zadania położnej.	U1-U4,U6,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
44.	Zasady leczenia krwią – zadania położnej.	U1-U4,U6,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
45.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas pobierania krwi do badań.	U1-U4,U6,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
46.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas pobierania materiału do badań.	U1-U4,U6,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

47.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas podawania leków metodą iniekcji dożylnych.	U1-U4,U6,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
48.	Doskonalenie umiejętności położnej podczas podawania leków metodą iniekcji domięśniowych	U1-U4,U6,U12-U14,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
49.	Szczepienia ochronne noworodków i kobiet ciężarnych – rola i udział położnej.	U1-U4,U29-U30,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
50.	Doskonalenie umiejętności i kompetencji położnej w zakresie opieki nad noworodkiem.	U1-U4,U11,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
51.	Doskonalenie umiejętności położnej w zakresie badania gruczołu piersiowego oraz edukacji na temat samobadania piersi.	U1-U4,U11,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
52.	Doskonalenie umiejętności położnej w zakresie pobierane rozmazu cytologicznego oraz interpretacji wyniku.	U1-U4,U7-U8,K1-K7	Zajęcia praktyczne/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

Semestr 1,2

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia w pracowni umiejętności, Ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji, Demonstracja, Dyskusja, , Pokaz, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	test wielokrotnego wyboru	Obowiązkowa obecność na wszystkich wykładach.
ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta	Wymagane 100% obecności. Usprawiedliwioną nieobecność na ćwiczeniach student musi "odrobić" po uzgodnieniu z osobą prowadzącą - do 2 tygodni od powrotu na zajęcia i dostarczenia usprawiedliwienia. Zaliczenie wszystkich ćwiczeń oraz kolokwium teoretycznych. Aby uzyskać zaliczenie kolokwium należy uzyskać następujący odsetek poprawnych odpowiedzi/punktów: 100% - 93% = 5,0 92% - 85% = 4,5 84% - 78% = 4,0 77% - 68% = 3,5 67% - 60% = 3,0 59% i poniżej = 2,0 Niezaliczone kolokwia teoretyczne można poprawiać tylko jeden raz. Student zobowiązany jest do samokształcenia oraz przestrzegania regulaminu studiów i regulaminu pracowni umiejętności.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	praca pisemna	Praca pisemna na wybrany temat zamieszczony w wykazie tematów Praca własna
zajęcia praktyczne	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena	Obowiązuje 100% obecność na zajęciach praktycznych. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej należy odrobić opuszczone zajęcia z inną grupą. Wymagane jest wykazanie się wiedzą, umiejętnościami i prawidłową postawą zawodową określoną w standardzie kształcenia i sylabusie. Przestrzeganie Kodeksu Etyki Zawodowej Pielęgniarek i Położnych oraz Praw Pacjenta. Zaliczenie seminariów, umiejętności przewidzianych programem kształcenia. Przestrzeganie regulaminu studiów, regulaminu placówki ochrony zdrowia, w której odbywają się zajęcia praktyczne oraz regulaminu zajęć praktycznych. Prezentowanie profesjonalnych zachowań i postaw zawodowych. W uzasadnionych przypadkach (naruszenie zasad etyki zawodowej, praw pacjenta, regulaminu zajęć praktycznych/studiów) ocena może ulec obniżeniu o jeden stopień.

Dodatkowy opis

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest:

- obecność na wszystkich wykładach
- obecność na wszystkich ćwiczeniach w pracowni podstaw opieki położniczej
- uzyskanie pozytywnej oceny z wszystkich kolokwium oraz egzaminu OSCE
- obecność na wszystkich zajęciach w ramach zajęć praktycznych

- uzyskanie pozytywnej oceny z zajęć praktycznych
- uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu końcowego

Warunkiem dopuszczenia do zajęć praktycznych, a następnie egzaminu końcowego jest zaliczenie pracowni umiejętności. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wykładów, ćwiczeń w pracowni umiejętności i zajęć praktycznych. Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym po drugim semestrze obejmującym treści treści programowe realizowane w ramach wykładów oraz ćwiczeń w ramach pracowni podstaw opieki położniczej realizowanych w 1 oraz 2 semestrze.

Egzamin zawiera 100 pytań - zadania typu jednokrotnego oraz wielokrotnego wyboru, prawda-fałsz i uzupełnień.

Obowiązująca skala ocen:

93-100% - 5,0

85-92% - 4,5

78-84% - 4,0

68-77% - 3,5

60-67% - 3,0

Poniżej 60% - 2,0

Ocenę końcową stanowić będzie po 50% ocena z egzaminu i średnia arytmetyczna z ćwiczeń w pracowni umiejętności i zajęć praktycznych wystawiana zgodnie z zasadą:

5.00 - 4.51 = bardzo dobry

4.50 - 4.21 = plus dobry

4.20 - 3.71 = dobry

3.70 - 3.21 = plus dostateczny

3.20 - 3.00 = dostateczny

2.99 i poniżej = niedostateczny

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Podstawy pielęgniarstwa Tom 2. Red. Ślusarska, Barbara; Zarzycka, Danuta; Majda, Anna . : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2024, 1176 s. ISBN 978-83-200-5453-8
2. Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem. Red. Salamończyk, Monika; Łozińska-Czeriak, Anna; Dmoch-Gajzlerska, Ewa . : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2014, 218 s. ISBN 978-83-200-4828-5
3. Dmoch-Gajzlerska, Ewa; Rabiej, Maria. Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej. Red. . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2016, 252 s. ISBN 978-83-200-5106-3
4. Pielęgowanie w położnictwie ginekologii i neonatologii. Red. Rabiej, Maria; Mazurkiewicz, Barbara . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2018, 395 s. ISBN 978-83-200-5619-8
5. Ciechaniewicz, Wiesława; Cybulska, Anna Maria; Grochans, Elżbieta; Łoś, Ewa. Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Red. . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2022, 338 s. ISBN 978-83-200-6691-3

Dodatkowa

1. Edukacja przedporodowa. Red. Iwanowicz-Palus, Grażyna; Bień, Agnieszka . : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2020, 490 s. ISBN 978-83-200-6022-5
2. Profilaktyka zakażeń połogowych. Red. Wójkowska-Mach, Jadwiga . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019, 446 s. ISBN 978-83-200-5750-8
3. Świetliński J., Kozłowska-Rup D., Gabryel E.: Neonatologia praktyczna dla pielęgniarek i położnych Tom 1. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2023
4. Neonatologia praktyczna dla pielęgniarek i położnych Tom 1. Red. Kozłowska-Rup, Danuta; Gabryel, Ewa; Świetliński, Janusz . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2023, 616 s. ISBN 978-83-01-23065-4
5. Procedury medyczne w położnictwie. Praktyka położnej. Tom 2. Red. Rabiej, Maria; Mazurkiewicz, Barbara; Nowacka, Agnieszka . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2020, 321 s. ISBN 978-83-200-6026-3
6. Procedury medyczne w ginekologii. Praktyka położnej. Tom 1. Red. Rabiej, Maria; Mazurkiewicz, Barbara; Nowacka, Agnieszka . : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2020, 346 s. ISBN 978-83-200-5965-6
7. Czekirda, Marta. Obliczanie dawek leków. Red. . Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2024, 252 s. ISBN 978-83-01-23751-6
8. Szczepienia ochronne. Obowiązkowe i zalecane od A do Z. Red. Bernatowska, Ewa; Grzesiowski, Paweł . : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021, 188 s. ISBN 978-83-200-6325-7
9. Bazaliński, Dariusz; Kózka, Maria. Odleżyny w praktyce klinicznej. Zapobieganie i leczenie. Red. . : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021, 298 s. ISBN 978-83-200-6443-8
10. Aktualne rekomendacje, wytyczne towarzystw naukowych i organizacji dostarczane przez osoby prowadzące.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

PRAKTYKA ZAWODOWA: PODSTAWY PRAKTYKI ZAWODOWEJ POŁOŻNEJ

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025-2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2026/27
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie
	Grupy zajęć standardu C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej, F. Praktyki zawodowe
Koordynator przedmiotu	Wioletta Goleń -Kaczor
Prowadzący zajęcia	

Okres Semestr 3,4	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie Forma prowadzenia i godziny zajęć praktyka zawodowa: 80	Liczba punktów ECTS 3,0
-----------------------------	--	-----------------------------------

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia jest utrwalenie i doskonalenie umiejętności praktycznych nabytych w czasie zajęć praktycznych podczas sprawowania opieki nad noworodkiem.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedzy – Student zna i rozumie:		

W1	definicję zawodu położnej według Międzynarodowego Stowarzyszenia Położnych (ICM), funkcje i zadania zawodowe położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną	C.W2	obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
W2	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa oraz obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarских i położniczych w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi	C.W5	obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
W3	zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług położniczych i prowadzenia dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji w postaci elektronicznej, oraz jej zabezpieczenia	C.W11	obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	sprawować opiekę nad matką, noworodkiem i niemowlęciem w oddziale neonatologii, w tym promować karmienie naturalne, monitorować przebieg okresu poporodowego oraz badać noworodka, a także podejmować w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania, w tym natychmiastową reanimację	O.U6	obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
U2	posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz wyjaśniać podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej	C.U1	obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
U3	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety z chorobą ginekologiczną, kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarской lub położniczej	C.U2	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U4	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa	C.U3	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U5	przygotowywać kobietę i jej dziecko oraz stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu	C.U4	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U6	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej i talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI)), w tym noworodka po porodzie, oraz pulsoksymetrię, gazometrię, w tym z krwi pępowinowej oraz interpretować ich wyniki	C.U5	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U7	wystawiać skierowania na wykonanie badań diagnostycznych określonych w przepisach prawa oraz pobierać materiał do badań laboratoryjnych	C.U6	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie

	i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy specjalistycznych badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz u mężczyzn w związku z leczeniem niepłodności lub tranzycją płci		
U8	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe	C.U9	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U9	wykonać badania przesiewowe noworodka	C.U10	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U10	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki sprawowanej przez położną	C.U12	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, zaliczenie
U11	wykorzystywać dostępne metody i techniki karmienia pacjentki, noworodka i niemowlęcia	C.U19	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
U12	wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze	C.U20	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena
K2	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin * przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
praktyka zawodowa	80
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 80
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 80

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wprowadzenie w topografię szpitala, oddziału, zapoznanie z regulaminem zajęć, przepisami BHP, warunkami zaliczenia. Stosowanie zasad profilaktyki zakażeń szpitalnych - znajomość zasad postępowania aseptycznego i antyseptycznego w oddziale noworodkowym.	W1, W2, U2, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa
2.	Przyjęcie noworodka do oddziału. Założenie i prowadzenie dokumentacji medycznej. Ogólne zasady pielęgnowania noworodka – ocena funkcji życiowych i parametrów biofizycznych, monitorowanie, sprawowanie opieki. Obsługa aparatury medycznej wykorzystywanej w oddziale	W1, W2, W3, U1, U12, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa
3.	Podstawowe odmienności anatomiczne i fizjologiczne noworodka. Adaptacja do życia pozamacicznego, stany przejściowe, działania profilaktyczne okresu noworodkowego – obserwacja i ocena, wykonanie procedur, dokumentowanie. Zaburzenia stanów adaptacyjnych, stanu zdrowia – obserwacja i ocena, planowanie i sprawowanie opieki, dokumentowanie. Przygotowanie i podanie leków zgodnie z indywidualną kartą zleceń lekarskich.	W1, W2, U1, U10, U12, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa
4.	Badania przesiewowe u noworodka - wykonanie procedur, obserwacja, ocena i analiza, dokumentowanie.	W2, U3, U4, U5, U6, U7, U9, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa
5.	Żywienie noworodka. Wsparcie i edukacja kobiety w procesie karmienia piersią. Karmienie sztuczne - wskazania, alternatywne metody karmienia.	U1, U11, U2, U5, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa
6.	Wybrane badania kontrolne noworodka: - Badanie fizykalne i kompleksowe – charakterystyka, wykonanie dla potrzeb opieki nad noworodkiem,	W2, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa

	- Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych- gazometria, morfologia, badania biochemiczne, pomiar glikemii, pomiar bilirubiny, badanie moczu. Ocena, analiza, planowanie postępowania.		
7.	Schemat postępowania w przypadku zagrożenia życia noworodka.	W1, W2, U1, U10, U5, U6, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa
8.	Wsparcie i edukacja rodziców na temat podstawowych zasad opieki nad noworodkiem. Wypis noworodka do domu.	W2, W3, U12, U2, U4, U5, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	praktyka zawodowa

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Demonstracja, Dyskusja, Pokaz, Praca w grupie, Praktyka zawodowa, Seminarium

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
praktyka zawodowa	dzienniczek umiejętności zawodowych, obserwacja pracy studenta, samoocena, zaliczenie	Obowiązuje 100% obecności na praktykach zawodowych. Znajomość i przestrzeganie przepisów BHP i regulaminu praktyk zawodowych. Znajomość i przestrzeganie praw pacjenta. Usne zaliczenie tematów seminaryjnych. Zaliczenie umiejętności zawodowych przewidzianych programem praktyk. Zaliczenie udokumentowanego procesu pielęgnowania. Wykazanie się prawidłową postawą zawodową.

Dodatkowy opis

W przypadku nieobecności usprawiedliwionej praktyka musi być zrealizowana w innym terminie z inną grupą (termin ustalony z koordynatorem przedmiotu).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zaliczenie z zajęć praktycznych z przedmiotu Podstawy położnictwa.

LITERATURA

Obowiązkowa

- Świetliński J. (red.): Neonatologia Tom 1, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
- Kozłowska-Rup D., Gabryel E., Świetliński J. (red.): Neonatologia praktyczna dla pielęgniarek i położnych Tom 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2024
- Rabiej B., Mazurkiewicz B., Nowacka A. (red.): Procedury medyczne w położnictwie Tom 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020

4. Standardy opieki medycznej nad noworodkiem w Polsce - zalecenia PTN - wydanie V (2023) zaktualizowane i uzupełnione, Media-Press sp. z o.o., Warszawa 2023
5. ROZDZIAŁ IX - Resuscytacja noworodków i wspomaganie adaptacji noworodków po urodzeniu; w: Wytoczne resuscytacji 2021, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2021
6. Nehring-Gugulska M., Żukowska-Rubik M., Pietkiewicz A. (red.): Karmienie piersią w teorii i praktyce. Podręcznik dla doradców i konsultantów laktacyjnych oraz położnych, pielęgniarek i lekarzy, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2017

Dodatkowa

1. Iwanowicz-Palus G., Bień A. (red.): Edukacja przedporodowa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
2. Salamończyk M., Łozińska-Czeriak A., Dmoch-Gajzlerska E.: Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

TECHNIKI POŁOŻNICZE I PROWADZENIE PORODU

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/26
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025-2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupy zajęć standardu D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, E. Zajęcia praktyczne
Koordynator przedmiotu	Małgorzata Wojciechowska
Prowadzący zajęcia	<u>Agnieszka Bałanda Bałdyga, Małgorzata Wojciechowska, Sylwia Skoczylas, Ewelina Kocięcka, Emilia Bekas</u>

Uwaga: nauczyciele podkreśleni prowadzą zajęcia obejmujące praktyczną naukę zawodu

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 15 ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji: 100 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 30 zajęcia praktyczne: 160	Liczba punktów ECTS 10,00
---------------------------	--	-------------------------------------

C1	Celem kształcenia jest nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych umożliwiających sprawowanie holistycznej opieki okołoporodowej nad kobietą i noworodkiem w sytuacji prowadzenia porodu fizjologicznego.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, przedwczesnego i patologicznego, zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych oraz standardy prowadzenia porodu przez położną	D.W1	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W2	mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklityzm przedni i tylny, ułożenia odgięciowe), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej kobiety rodzącej i porodów bliźniaczych;	D.W2	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W3	powikłania przebiegu porodu zależne od nieprawidłowej budowy miednicy kostnej kobiety rodzącej, nieprawidłowego usytuowania płodu w macicy, zaburzeń w przebiegu mechanizmu porodowego, zaburzeń czynności skurczowej mięśnia macicy, zaburzeń w rozwieraniu części pochwowej szyjki macicy, zaburzeń w funkcjonowaniu, oddzielaniu i wydalaniu łożyska oraz zasady postępowania w tych sytuacjach położniczych;	D.W3	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W4	zadania położnej podczas porodu ze znieczuleniem farmakologicznym, porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego oraz porodu martwego dziecka	D.W4	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W5	niefarmakologiczne i farmakologiczne metody preindukcji, indukcji i stymulacji czynności skurczowej;	D.W5	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W6	Znajomość zasad farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływu leków na płód i na noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków.	D.W6	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test

			uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W7	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowanych metod łagodzenia bólu porodowego	D.W7	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W8	metody monitorowania dobrostanu płodu w wybranych stanach klinicznych kobiety ciężarnej i rodzącej oraz płodu w okresie okołoporodowym	D.W8	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W9	zasady opieki nad noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu	D.W9	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W10	uwarunkowania stanu zagrożenia życia noworodka oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej;	D.W10	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W11	początkowe i zaawansowane zabiegi wykonywane podczas resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;	D.W11	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu, płodu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej	D.U1	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja

			przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U2	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w przypadku konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;	D.U2	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U3	podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych	D.U3	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U4	wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru nefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody	D.U4	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U5	ustalać indywidualny plan porodu, a w przypadku konieczności dokonywać jego modyfikacji	D.U5	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U6	rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury	D.U6	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U7	monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu, interpretować wyniki	D.U7	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, za-

	tej oceny oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania		liczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U8	monitorować dobrostan płodu podczas ciąży i porodu z wykorzystaniem badania kardiotokograficznego (KTG) oraz dokonać interpretacji zapisów KTG kobiety ciężarnej i rodzącej	D.U8	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U9	ocenić zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego zapisu KTG podczas ciąży i porodu;	D.U9	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U10	przygotować pacjentkę do testu niestresowego (Non stress test, NST) oraz do testów stresowych;	D.U10	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U11	sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodnie ze standardem opieki okołoporodowej	D.U11	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U12	nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I i II stopnia	D.U12	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja

			przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U13	prowadzić i przyjmować poród fizjologiczny oraz miednicowy	D.U13	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U14	wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zakażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej;	D.U14	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U15	rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;	D.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U16	udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę kroczą lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobywanie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);	D.U16	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U17	wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny i algorytmów	D.U17	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U18	rozpoznawać stan zagrożenia życia oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;	D.U18	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, za-

			liczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U19	monitorować w sposób bezprzypadkowy i przypadkowy czynności życiowe noworodka;	D.U19	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U20	dobierać właściwe środki i metody w świadczeniu opieki w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;	D.U20	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U21	wykonać początkowe zabiegi resuscytacyjne u noworodka (zabezpieczenie przed utratą ciepła, udrożnienie dróg oddechowych, stymulacja dotykiem);	D.U21	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U22	wykonać zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u noworodka, z wyłączeniem intubacji dotchawiczej;	D.U22	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U23	zapobiegać powikłaniom wynikającym z resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;	D.U23	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja

			przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U24	stosować metody komunikowania się z pacjentką niezdolną do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia, sytuację położniczą, w tym w sytuacjach szczególnych w opiece okołoporodowej, lub ze względu na stosowane leczenie	D.U24	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U25	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia i sytuacji położniczej pacjentki	D.U25	dzienniczek umiejętności praktycznych, dziennik praktyk, zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K2	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja

			pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	zaliczenie na ocenę OSCE, kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika

Bilans punktów ECTS:

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład:	15
ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji:	200
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	55
zajęcia praktyczne	320
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 590
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 535
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 520

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
	Część 1		
1.	Definicje i pojęcia związane z przebiegiem porodu; poród fizjologiczny, poród naturalny, rodzinny, aktywny, ambulatoryjny, uliczny. Zasady prowadzenia porodu zgodnie z wytycznymi WHO, ICM, FIGO. Standard opieki okołoporodowej. Regulacje prawne	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielegniarki,
2.	Płód, jako podmiot porodu. wymiary płaszczyzny na główce noworodka; Usytuowanie płodu w macicy – kluczowe słowa, terminy i pojęcia w położnictwie: położenie, ustawienie, ułożenie, wstawianie się główki płodu.	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielegniarki,
3.	Poptód: budowa i czynność łożyska, budowa pępowiny, płyn owodniowy, pęcherz płodowy	W1	Wykłady / semestr II /

			treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
4.	Zwiastuny porodu. Hormonalny początek porodu. Sposoby obliczania terminu porodu. Fizjologia porodu. Okresy porodu: charakterystyka poszczególnych faz I, II, III, IV okresu porodu. Prawidłowa czynność skurczowa mięśnia macicy. Rola i zadania położnej.	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
5.	Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym potylicowym przednim i tylnym.	W1,W2	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
6.	Badanie zewnętrzne kobiety rodzącej: z wykorzystaniem technik Leopolda ocena wielkości, kształtu brzucha oraz wysokości dna macicy; ocena spodziewanej masy płodu przed porodem.	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
7.	Badanie wewnętrzne: Ocena sytuacji położniczej w poszczególnych okresach porodu.	W1,W2	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
8.	Badanie i ocena czynności serca płodu: charakterystyka podstawowych pojęć (normokardia, tachykardia, bradykardia). Interpretacja i ocena zapisu KTG ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów oscylacji, zmienności krótkoterminowej.	W1,W8	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
9.	Rola i zadania położnej w pielęgnowanie noworodka w bloku porodowym – pierwsze czynności.	W1,W9	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
10.	Psychoemocjonalny stan kobiety rodzącej. Psychoprofilaktyka porodu- zadania położnej. Zagadnienie bólu porodowego – wsparcie w okresie porodu. Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego	W1,W7	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

11.	Farmakoterapia i litoterapia w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i na noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków. Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody preindukcji i indukcji czynności skurczowej mięśnia macicy.	W1,W6,W8	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
12.	Alternatywne miejsce porodu (poród w domu, poród w wodzie zasady prowadzenia, opieka położnicza, bezpieczeństwo porodu domowego, przeciwwskazania, uwarunkowania prawne).	W1,W9	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
13.	Rola cięcia cesarskiego we współczesnym położnictwie. Poród drogą pochwową po cięciu cesarskim – uwarunkowania kliniczne i psychologiczne. Poród zabiegowy: trakcja kleszczowa i próżniowa. Rola położnej.	W1,W2,W4,W10,W11	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
14.	Diagnostyka w okresie okołoporodowym; OCT, NST, ruchy płodu, amnioskopia, badania laboratoryjne, podstawy ultrasonografii w położnictwie	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
15.	Zaburzenia czynności skurczowej macicy w I, II, III, IV okresie porodu: hipotonia; hiperstymulacja mięśnia macicy; zaburzenia czynności skurczowej I ^o i II ^o ; atonia i subatonia mięśnia macicy. Brak postępu porodu w I i II okresie- rozpoznanie, przyczyny, sposób postępowania. Rola bliźny po przebytych cięciu cesarskim.	W1,W3	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
16.	Leki stosowane w bloku porodowym. Farmakologiczne łagodzenie bólu porodowego- rola i zadania położnej podczas porodu ze znieczuleniem.	W1,W4	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
17.	Mechanizmy porodów: w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklityzm przedni i tylny), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej w porodach bliźniaczych. Prowadzenie porodu i zadania położnej.	W1,W2,W3	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
18.	Poród przedwczesny: rozpoznanie; prowadzenie porodu.	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydak-

			tyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
19.	Postępowanie w stanach nagłych w położnictwie. Rola położnej: wycisowanie mięśnia macicy; wypadnięcie pępowiny, pępowina przodująca; zator płynem owodniowym; wstrząs- mechanizm powstawania; resuscytacja wewnątrzmaciczna płodu; pęknięcie mięśnia macicy	W1,W5, W10,W11	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
20.	Poród powikłany- stan przedrzucawkowy, rzucawka, postępowanie położnicze w przypadku zespołu DIC, HELLP	W1,W5, W10,W11	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
21.	Przyczyny i postępowanie położnicze w krwawieniach okołoporodowych: krwotok poporodowy (wczesny, późny); wstrząs krwotoczny; łożysko przedwcześnie oddzielone, łożysko przodujące; krwawienie z dróg rodnych- urazy kanału rodnego	W1,W5, W10,W11	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
22.	Wpływ zespołu antyfosfolipidowego (APS) na przebieg porodu: przygotowanie do porodu; prowadzenie porodu.	W1,W10,W11	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
23.	Niewspółmierność porodowa – rozpoznanie, postępowanie. Rola i zadania położnej	W1,W2	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
24.	Zasady postępowania z noworodkiem przedwcześnie urodzonym. Postępowanie z noworodkiem w sytuacji zagrożenia życia- resuscytacja noworodka na sali porodowej.	W1,W2,W3	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
25.	Postępowanie położnicze podczas porodu nad kobietą: zakażoną wirusem HIV, HBV, HCV, HPV; z chorobami układu krążenia (najczęstsze choroby serca, klasyfikacja, choroba zakrzepowo- zatorowa); z chorobami układu moczowego i schorzeniami nerek; z chorobami nowotworowymi (nowotwór szyjki macicy, jajnika, gruczołu piersiowego).	W1	Wykłady / semestr II / treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
26.	Budowa miednicy kostnej: wymiary; typy miednic; płaszczyzny. Ocena budowy	U1	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/

	miednicy kostnej. Mięśnie kanału rodowego i budowa dna miednicy		treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
27.	Płaszczyzny na głowce noworodka – wymiary.	U1	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
28.	Badanie zewnętrzne ciężarnej. Ocena usytuowania płodu- chwyt Leopolda	U1,U6	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
29.	Technika badania wewnętrznego . Ćwiczenia na fantomie	U1,U6, U24,U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
30.	Ostuchiwanie czynności serca płodu. Ocena dobrostanu płodu na podstawie kardiografii	U1,U2, U7,U8,U9,U10	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
31.	Ocena postępu porodu. Krzywa Friedmana. Pomiar i ocena czynności skurczowej mięśnia macicy	W1,W2	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
32.	Mechanizm porodowy w położeniu podłużnym główkowym ułożeniu potylicowym przednim - ćwiczenia na fantomie.	U1,U6, U13	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
33.	Mechanizm porodowy w położeniu podłużnym główkowym ułożeniu potylicowym tylnym. Ćwiczenia na fantomie.	U1,U6, U13	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/

			treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
34.	Poród fizjologiczny - zadania położnej w poszczególnych okresach porodu. Przygotowywanie i kompletowanie zestawu porodowego.	U1,U3,U4,U5, U6, U11,U13,U17, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
35.	Postępowanie z noworodkiem podczas porodu i bezpośrednio po urodzeniu – podstawowe czynności: oznakowanie; odpępnienie i zabezpieczenie kikuta pępowinowego; odśluzowanie; ocena w skali Apgar	U1,U17,U18,U19,U20, U21,U22,U23	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
36.	Prowadzenie dokumentacji sali porodowej. Obserwacja przebiegu porodu - partogram	U8, U11	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,
37.	Wsparcie kobiety w okresie porodu – niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego. Psychoprofilaktyka porodu.	U1, U3, U4,U5, U11, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
38.	Zabieg nacięcia i zespolenia krocza – zadania położnej. Ćwiczenia na fantomie	U1,U12	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
39.	Powikłania III okresu porodu. łyżeczko- wanie jamy macicy – przygotowanie zestawu. Ręczne wydobycie łożyska, kontrola blizny po cc.	U1, U2, U15, U16	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
40.	Postępowanie położnicze w sytuacji wystąpienia dystocji barkowej (algorytm postępowania „Rozważam HELPER” vs. HELPERR). Ćwiczenia na fantomie.	U1, U2,U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydak-

			tyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
41.	Przygotowanie ciężarnej do cięcia cesarskiego w trybie elektywnym i nagłym. Ćwiczenia na fantomie	U1, U6, U9, U11, U14, U15, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
42.	Poród zabiegowy – trakcja kleszczowa i próżniowa. Rola położne	U1, U2, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
43.	Zasady prowadzenia porodu przy nieprawidłowych ułożeniach główki: asynklicyzm przedni i tylny; wysokie proste stanie główki; niskie poprzeczne stanie główki. Ćwiczenia na fantomie.	U1, U2, U14, U15	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
44.	Mechanizm porodu w ułożeniach odgięciowych płodu: wierzchołkowe; ciemieniowe; czołowe; twarzowe. Rozpoznanie, postępowanie, zadania położnej. Ćwiczenia na fantomie	U1, U2, U14, U15	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
45.	Poród z zastosowaniem pozycji wertykalnych podczas prawidłowego i nieprawidłowego przebiegu I, II okresu porodu. Rękoczyn stosowane w przyjmowaniu porodu w pozycjach wertykalnych. Ćwiczenia na fantomie.	U1, U2, U3, U4, U5	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
46.	Rola i zadania położnej w przyjmowaniu porodu warunkach pozaszpitalnych	U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, U9, U10, U11	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
47.	Zabiegi w położeniach miednicowych płodu: pomoc ręczna; ręczne wydobycie płodu. Ćwiczenia na fantomie	U1, U2, U13, U16	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
48.	Rękoczyn położnicze stosowane przy wykonywaniu obrotów wewnętrznych, w sytuacji nieprawidłowego usytuowania płodu w macicy	U1, U2, U14, U15	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/

			treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
49.	Udział położnej w sytuacji wystąpienia sytuacji nagłych na sali porodowej: atonia i subatonia mięśnia macicy, zaburzenia w oddzielaniu się łożyska, krwawienie podczas porodu (przedwczesne oddzielenie się łożyska i łożysko przodujące)	U1, U2, U14, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
50.	Sprawowanie opieki położniczej podczas porodu kobiety: zakażonej wirusem HIV, HBV, HCV, HPV; oraz w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej;	U14,U16, U24, U25	Ćwiczenia pracownia/ semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
51.	Badanie zewnętrzne miednicy kostnej, wymiary zewnętrzne; czworobok Michae-lisa; Ocena prawidłowej budowy miednicy kostnej.	U1	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
52.	Usytuowanie płodu w macicy. Badanie zewnętrzne. Chwyty Leopolda; ćwiczenia na fantomie.	U1,U6	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
53.	Ocena dobrostanu płodu. Kardiotokografia	U1, U2, U7, U8, U9, U10	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
54.	Technika badania wewnętrznego	U1,U6	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
55.	Samodzielność położnej w przyjmowaniu porodu fizjologicznego. Mechanizm porodu w odnamię potylicowej przedniej. Mechanizm porodu w odnamię potylicowej tylnej. Ćwiczenia na fantomie.	U1,U6, U13	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
56.	Poród fizjologiczny - zadania położnej w samodzielnej opiece nad rodzącą w poszczególnych okresach porodu. Ocena dobrostanu płodu, stosowanie niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego.	U1, U3, U4, U5, U6, U11, U13, U17, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki

57.	Postępowanie z noworodkiem podczas porodu i bezpośrednio po urodzeniu – podstawowe czynności: kontakt skóra do skóry, oznakowanie; odpięcie i zabezpieczenie kikutu pępowinowego; odślusowanie; ocena w skali Apgar	U1, U17, U18, U19, U20, U21, U22, U23	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
58.	Przyjęcie ciężarnej/rodzącej do bloku porodowego. Dokumentacja sali porodowej. Prowadzenie partogramu	U1, U2, U3, U4, U5, U7, U8, U9, U11	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
59.	Prowadzenie porodu z ochroną i z nacięciem krocza. Parcie kierowane (manewr Valsalwy) vs. parcie spontaniczne w poro-dzie. Rola prawidłowego oddechu.	U1, U3, U4, U5, U6, U11, U12, U13, U17, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
60.	Postępowanie w zaburzeniach czynności serca płodu. Współpraca położnej z członkami zespołu interprofesjonalnego.	U1, U2, U7, U8, U9, U10, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
61.	Postępowanie położnicze w sytuacji wystą-pienia dystocji barkowej.	U1, U6, U9, U11, U14, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
62.	Zaburzenia w III okresie porodu- instru-mentalna kontrola jamy macicy. Ręczne wydobywanie łożyska. Kontrola blizny po cc.	U1, U6, U9, U11, U14, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
63.	Zasady prowadzenia porodu przy niepra-widłowych ułożeniach główki: asynkli-tyzm przedni i tylny; wysokie proste sta-nie główki; niskie poprzeczne stanie główki. Ćwiczenia na fantomie.	U1, U2, U6, U14, U15	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
64.	Mechanizm porodu w ułożeniach odgię-ciowych płodu: wierzchołkowe; ciemie-niowe; czołowe; twarzowe. Rozpoznanie, postępowanie, zadania położnej. Ćwicze-nia na fantomie.	U1, U2, U6, U14, U15	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
65.	Poród aktywny: zastosowanie pozycji wer-tykalnych w poszczególnych okresach po-rodu	U1, U2, U3, U4, U5	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
66.	Poród zabiegowy: trakcja kleszczowa i próżniowa. Rola położnej. Przygotowanie	U1, U6, U9, U11, U14, U15, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do

	rodzącej do zabiegu cięcia cesarskiego w trybie planowym i nagłym		realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
67.	Stany naglące w okresie okołoporodowym: wynicowanie mięśnia macicy; wypadnięcie pępowiny, pępowina przodująca; wstrząs- mechanizm powstawania; resuscytacja wewnątrzmaciczna płodu; pęknięcie mięśnia macicy- praca położnej w zespole interdyscyplinarnym.	U1, U2, U14, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
68.	Poród powikłany- stan przedrzucawkowy, rzucawka, postępowanie położnicze w przypadku zespołu DIC, HELLP	U1, U2, U14, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
69.	Przyczyny i postępowanie położnicze w krwawieniach okołoporodowych: krwotok poporodowy (wczesny, późny); wstrząs krwotoczny; łożysko przedwcześnie oddzielone, łożysko przodujące; krwawienie z dróg rodnych- urazy kanału rodowego. Praca położnej w zespole interdyscyplinarnym.	U1, U2, U14, U15, U16, U24, U25	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
70.	Poród płodu w położeniu podłużnym miednicowym- rękożyny położnicze w porodzie miednicowym.	U1, U2, U14, U16	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
71.	Zasady postępowania z noworodkiem przedwcześnie urodzonym. Postępowanie z noworodkiem w sytuacji zagrożenia życia- resuscytacja noworodka na sali porodowej.	U17, U18, U19, U20, U21, U22, U23	Ćwiczenia –CSM/semestr II/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
72.	Prowadzenie porodu w ciąży mnogiej- kompetencje położne	U1, U2, U14, U15, U16, U24, U25	treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
73.	Wsparcie kobiety w okresie porodu – niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego. Psychoprofilaktyka porodu.	W1.W6.W7. U3.U7.U11.U15. K01.K05-K07	Praca własna /semestr II/
74.	Standard opieki okołoporodowej. Regulacje prawne.	W1.W6.W7. U3.U7.U11.U15. K01.K05-K07	Praca własna /semestr III/
75.	Opracowanie dokumentacji z porodu fizjologicznego, na wybranym opisie przypadku- partogram, jako karta obserwacji porodu.	W1, W6, W7, U3, U7, U11, U15. K01, K05-K07	Praca własna/ semestr II/
76.	Opracowanie procesu pielęgnowania rodzącej w I, II i IV okresie porodu	W1, W6, W7, U3, U7, U11, U15. K01, K05-K07	Praca własna/ semestr II/

77.	Alternatywne miejsce porodu (poród w domu, poród w wodzie zasady prowadzenia, opieka położnicza, bezpieczeństwo porodu domowego, przeciwwskazania, uwarunkowania prawne).	W1, W6, W7, U3, U7, U11, U15. K01, K05-K07	Praca własna/ semestr III/
	Część 2		
78.	Wprowadzenie do zajęć. Zapoznanie z topografią, specyfiką pracy, regulaminem zakładu opieki zdrowotnej i oddziału oraz zasadami BHP. Zakres i charakter położnej przy przyjęciu podopiecznej do Sali porodowej. Dokumentacja.	W1, W2, U1-U13, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr III/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
79.	Przygotowanie kobiety do porodu zgodnie z zaleceniami WHO, ICM, FIGO.	W1, W2, U1-U13, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr III/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
80.	Przygotowanie sprzętu, narzędzi, materiału opatrunkowego oraz bielizny w Sali porodowej. Zasady postępowania z materiałem skażonym	W1, W2, U1-U13, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr III/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
81.	Udział położnej w wykonywaniu czynności opiekuńczo- pielęgnacyjno-leczniczych na rzecz rodzącej i jej dziecka. Edukacja zdrowotna.	W1, W2, U1-U13, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr III/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
82.	Obserwacja i ocena ogólnych parametrów życiowych rodzącej oraz jej dziecka. Dokumentacja w Sali porodowej.	W1, W2, U1-U13, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr III/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
83.	Zakres i charakter działań położnej w przygotowaniu rodzącej do porodu: pomiar i ocena miednicy kostnej; ocena akcji serca płodu; ocena czynności skurczowej macicy; usytuowanie płodu w jamie macicy; itp.	W1, W2, U1-U13, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr III/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
84.	Udział położnej w pielęgnowaniu, diagnozowaniu i leczeniu rodzącej w I okresie porodu – bio- psycho- społeczna ocena stanu pacjentki oraz ocena sytuacji położniczej. Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego	W1, W2, U1-U25, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
85.	Zakres obowiązków położnej w przygotowaniu rodzącej do II okresu porodu – po-	W1, W2, U1-U25, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształce-

	zycje i udogodnienia porodowe. Prowadzenie porodu w asyście położnej. Dokumentowanie przebiegu porodu.		nia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
86.	Udział położnej w prowadzeniu III okresu porodu.	W1, W2, U1-U25, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
87.	Zakres i charakter działań położnej w IV okresie porodu. obserwacja i pielęgnacja położnicy we wczesnym połogu.	W1, W2, U1-U25, K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
88.	Zabiegi wykonywane u noworodka: ocena w skali Apgar, pomiary noworodka, zabieg Credego – rola położnej.	W1, W2, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
89.	Szpital przyjazny dziecku – karmienie naturalne. Edukacja położnicy z zakresu karmienia naturalnego. Pierwsze przystawienie noworodka do piersi.	W1, W2, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
90.	Zakres i charakter działań położnej w przygotowaniu pacjentki do cięcia cesarskiego. Dokumentacja	W1, W2, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr IV/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
	Część 3		
91.	Zaburzenia czynności skurczowej mięśnia macicy w poszczególnych okresach porodu – postępowanie pielęgnacyjno-diagnostyczne. Rola położnej.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
92.	Zadania położnej w diagnozowaniu i postępowaniu w zaburzeniach tonu serca płodu	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki

93.	Zadania położnej podczas prowadzenia porodu patologicznego; poród przedwczesny; poród kleszczowy; trakcja próżniowa.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
94.	Powikłania IV okresu porodu - rola położnej.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
95.	Postępowanie i udział położnej w zaburzeniach oddzielania się łożyska.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
96.	Formułowanie diagnozy pielęgniarstwo położniczej na podstawie uzyskanych danych - studium pacjenta.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
97.	Stany nagłe w okresie okołoporodowym - wstrząs hypowolemiczny - postępowanie z rodzącą.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
98.	Stany nagłe w okresie okołoporodowym- krwotok porodowy w I, II, III i IV okresie porodu. Zadania położnej we współpracy z zespołem interdyscyplinarnym.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
99.	Stany nagłe w okresie okołoporodowym- stan przedrzucawkowy i rzucawka-rola położnej	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
100.	Formułowanie diagnozy pielęgniarstwo położniczej w porodzie powikłanym- studium przypadku.	W1- W11, U1-U25,K1-K7	Zajęcia praktyczne/ semestr V/ treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki

Zasady przeprowadzenia egzaminu OSCE reguluje Zarządzenie nr 16 Rektora Collegium Masoviense – Wyższej Szkoły Nauk o Zdrowiu w Żyrardowie z dnia 17 czerwca 2024 roku w sprawie: wprowadzenia regulaminu egzaminu Mini-OSCE w Collegium Masoviense – Wyższej Szkoły Nauk o Zdrowiu w Żyrardowie.

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia w pracowni umiejętności, Demonstracja, Dyskusja, Egzamin OSCE, Film dydaktyczny, Inscenizacja, Metoda przypadków, Pokaz, Symulacja niskiej wierności, Symulacja wysokiej wierności, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną, Zajęcia praktyczne

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test wielokrotnego wyboru	Pozytywny wynik egzaminu - należy uzyskać 60% poprawnych odpowiedzi. Skala punktów i stopni: 100 - 93 pkt - bardzo dobry 92 - 85 pkt - plus dobry 84 - 77 pkt - dobry 76 - 68 pkt - plus dostateczny 67 - 60 pkt - dostateczny 59 - 0 pkt - niedostateczny.
ćwiczenia w pracowni, ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji	dzienniczek umiejętności praktycznych, egzamin OSCE, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru, obserwacja pracy uczestnika	Wymagana jest 100% obecność na wszystkich ćwiczeniach. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności (zwolnienie lekarskie) student zalicza zajęcia - muszą się odbyć w innym terminie po uprzednim uzgodnieniu z prowadzącym ćwiczenia. Po zaliczonych zajęciach student otrzymuje wpis do dzienniczka umiejętności praktycznych.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	odpowiedź ustna, praca pisemna, prezentacja przypadku klinicznego	Prezentacja przedstawiająca jeden z wybranych tematów prezentowanych w Treściach programowych dotyczących Pracy własnej.
zajęcia praktyczne	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, samoocena	Obecność na zajęciach praktycznych jest obowiązkowa - w przypadku nieobecności, zajęcia muszą się odbyć w innym terminie po uprzednim uzgodnieniu z koordynatorem przedmiotu i prowadzącym. Warunkiem zaliczenia zajęć jest: - 100% obecność - udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranej pacjentki, - zaliczenie tematów seminaryjnych (forma ustna), - przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych oraz regulaminów i zasad obowiązujących w placówkach ochrony zdrowia. W trakcie zajęć student musi cechować się nienaganną postawą etyczną wobec pacjentów i zespołu.

Dodatkowy opis

Szczegółowe treści realizowane podczas zajęć praktycznych w sali porodowej:

przyjęcie rodzącej do sali porodowej.

monitorowanie stanu położniczego interpretacja wyników badań

przygotowanie psychiczne i fizyczne do porodu

przygotowanie stanowisk porodowego, noworodkowego, zestawów do porodu rozpoznawanie problemów rodzącej i ustalanie priorytetów

rozwiązywanie problemów rodzącej w tym ocena czynności skurczowej, postępu porodu, dobrostanu płodu, łagodzenie dolegliwości bólowych
dokumentowanie procesu indywidualnej opieki nad rodzącą ewaluacja- ocena efektów pracy.
czynne i bierne prowadzenie III okresu porodu
rozpoznawanie objawów świadczących o odklejeniu się łożyska ocena kompletności popłodu
ocena stanu ogólnego rodzącej
ocena stopnia obrażeń kanału rodnego
przygotowanie do szycia krocza
zapewnienie nieprzerwanego kontaktu matki z noworodkiem „skóra do skóry” bezpośrednio po porodzie pomoc w zainicjowaniu pierwszego karmienia
edukacja w zakresie karmienia ekologicznego, pielęgnacji rany krocza, toaleta rodzącej po porodzie
ocena stanu położniczego, ogólnego i psychicznego przed przekazaniem położnicy na oddział położniczy dokumentowanie procesu pielęgnowania

Wymagania wstępne i dodatkowe

Obowiązkowa obecność studenta na wszystkich zajęciach.

W przypadku usprawiedliwionej nieobecności na ćwiczeniach w pracowni lub na zajęciach praktycznych student zobowiązany jest do ustalenia z prowadzącym zajęcia termin odrobienia nieobecności.

Szczegółowe plany zajęć muszą spełnić warunek aby zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w warunkach naturalnych były poprzedzone zajęciami realizowanymi w warunkach symulowanych w oparciu o scenariusze wysokiej wierności.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Iwanowicz-Palus G, Bień A.: Techniki położnicze i prowadzenie porodu wyd. I PZWL 2022
2. Bręborowicz G. (red.) Położnictwo i ginekologia.t.1 (wyd. III) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
3. Standard organizacyjny opieki okołoporodowej. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 16 sierpnia 2018. Dz.U poz 1756.
4. Mężyk I, Kotlarz B. [red.] Techniki położnicze w przebiegu wybranych patologii porodu. Zajęcia z wykorzystaniem symulacji medycznej. Wyd. SUM ebook; 2021 r.
5. Troszyński M. Położnictwo ćwiczenia. Podręcznik dla studentów medycyny., Warszawa: PZWL ; 2022r.
6. Dudenhausen JW, Pschyrembel W, [red]. Położnictwo praktyczne i operacje położnicze. Warszawa : PZWL; 2024
 - ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (Dz.U. 2018, poz. 1756 z późn. zm.).
 - Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (Dz. U nr 174, poz.1039 z późn. zm.).
 - Bręborowicz G.H, [red]. T.1. Położnictwo. Warszawa: PZWL; 2019 r.

Dodatkowa

1. Łepecka-Klusek C, [red]. Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Warszawa: Wydawnictwo PZWL; 2022
2. Majewski T, [red]. Stany nagłe ginekologia i położnictwo . Warszawa ; Medical Tribune; 2018
3. Rabej M, Mazurkiewicz B, Nowacka A, Procedury medyczne w położnictwie Tom 2. Praktyka Położnej. Warszawa: PZWL;2020

4. Iwanowicz-Palus G, Bień A: Edukacja przedporodowa, wyd. I PZWL 2020
5. Wójkowska-Mach J: Profilaktyka Zakażeń połogowych, wyd. I, PZWL 2021

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

PEDAGOGIKA

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/26
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2026/27
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordinator przedmiotu	Longina Kroć-Ziemkiewicz
Prowadzący zajęcia	Ryszard Kucha , Longina Kroć-Ziemkiewicz

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady: 10 ćwiczenia: 10 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 5	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przygotowanie studentów do działalności pedagogicznej związanej z ochroną zdrowia i prewencją chorób. Kształtowanie u studentów umiejętności: rozpoznawania potrzeb edukacyjnych, planowania i realizacji działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym (edukacyjnym), krytycznej oceny jakości realizowanych działań edukacyjnych. Uświadomienie studentom znaczenia wiedzy i umiejętności pedagogicznych w świadczeniu profesjonalnych działań zawodowych przez położną/ego.
-----------	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedzy – Student zna i rozumie:		

W1	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania	B.W23	test
W2	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych	B.W25	test
W3	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej	B.W24	samoocena, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług położniczych	B.U15	obserwacja pracy studenta, ocena grupy, praca pisemna, samoocena
U2	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług położniczych	B.U16	obserwacja pracy studenta, ocena grupy, samoocena
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	obserwacja pracy studenta, samoocena

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	10
ćwiczenia	10
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	5
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 25
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 20
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Pedagogika jako nauka, dyscypliny pedagogiczne.	W1, W2, W3, U1, U2	Wykłady
2.	Podstawy metodyki edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych, ludzi starszych: taksonomia celów, zasady, metody i środki dydaktyczne stosowane w edukacji zdrowotnej, proces kontroli efektów końcowych edukacji.	W1, W2, W3, U1, U2	Wykłady

3.	Proces samokształcenia. Działalność pedagogiczna położnej/go na przykładzie funkcję wychowawczej i funkcję kształcenia.	W1, W2, W3, U1, U2	Wykłady
4.	Działalność dydaktyczno-wychowawcza w pracy położnej/go i jej etapy. Specyfika edukacji zdrowotnej w odniesieniu do różnych grup wiekowych.	W1, W2, W3, U1, U2	Ćwiczenia
5.	Planowanie działań edukacyjnych - konspekt spotkania edukacyjnego. Realizacja działalności edukacyjnej wobec wybranej grupy odbiorców - symulacja spotkania edukacyjnego. Struktura programu edukacji zdrowotnej.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Ćwiczenia
6.	Praca na zaliczenie – opracowanie programu zdrowotnego	Adekwatnie do tematu	Praca własna
7.	Przygotowanie do zajęć	wszystkie	Praca własna
8.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
9.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Ćwiczenia, Dyskusja, , Pokaz, Praca w grupie, Symulacja

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test wielokrotnego wyboru	Pozytywny wynik egzaminu - należy uzyskać 60% poprawnych odpowiedzi. Skala punktów i stopni z Egzaminu: 100 - 93 pkt - bardzo dobry 92 - 85 pkt - plus dobry 84 - 77 pkt - dobry 76 - 68 pkt - plus dostateczny 67 - 60 pkt - dostateczny 59 - 0 pkt - niedostateczny.
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, ocena grupy, praca pisemna, samoocena, test	1. udział w ćwiczeniach 100% 2. przygotowywanie się do zajęć zgodnie z tematyką podawaną przez prowadzącego 3. zaplanowanie konspektu spotkania edukacyjnego stanowiącego integralną część programu edukacji zdrowotnej w grupie 3-4 osobowej Konspekt wymagania: - opracowany wg poznanego na ćwiczeniach wzoru i zgodnie z założeniami dydaktyki omówionymi na zajęciach - konspekt zaliczany jest na ocenę 4. symulacja spotkania edukacyjnego przez grupę 3-4 osobową Spotkanie edukacyjne wymagania: - realizacja wg założeń przygotowanego konspektu - spotkanie edukacyjne zaliczane jest na ocenę, obejmującą samoocenę, oceną grupy i ocenę prowadzącego; poszczególne kategorie oceny przebiegają w oparciu o kryteria oceny spotkania edukacyjnego omówione na zajęciach - w dniu realizacji spotkania edukacyjnego każda grupa oddaje wydrukowany konspekt do oceny wraz ze środkami dydaktycznymi i treściami nauczania utrwalonymi na nośniku pendrive 5. test zaliczeniowy końcowy Test wymagania: - realizowany na zakończenie zajęć - test wyboru obejmujący tematykę ćwiczeń i samokształcenia - SK (5 pytań z SK) - warunkiem zaliczenia

		nia testu jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań testowych - za udzielenie poprawnej odpowiedzi przyznawany jest 1 pkt., za błędną odpowiedź 0 pkt. Warunkiem dopuszczenia do testu końcowego jest: - zaliczenie wszystkich obecności na zajęciach (w przypadku nieobecności na ćwiczeniach, należy ustnie zaliczyć tematykę zajęć, po wcześniejszym uzgodnieniu z prowadzącym terminu zaliczenia; istnieje możliwość odrobienia nieobecności z inną grupą po wcześniejszym zgłoszeniu takiego zamiaru prowadzącemu) - uzyskanie pozytywnej oceny z konspektu oraz przeprowadzonego spotkania edukacyjnego. Ocenę końcową z przedmiotu stanowi ocena uzyskana w teście końcowym.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	test	Praca na zaliczenie – opracowanie programu zdrowotnego

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Chruściel P., Ciechaniewicz W., Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania, Przewodnik dydaktyczny, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018.
2. Woynarowska B, Edukacja zdrowotna, Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2017.

Dodatkowa

1. Kupisiewicz Cz., Dydaktyka, Podręcznik akademicki, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2012.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

PSYCHOLOGIA

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025-2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordynator przedmiotu	Agnieszka Rozbicka
Prowadzący zajęcia	Joanna Kossewska, Agnieszka Rozbicka

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	Liczba punktów ECTS 2,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady: 20 ćwiczenia: 20 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 10	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami psychologicznymi: Procesy poznawcze (spostrzeganie, uwaga, pamięć, myślenie, inteligencja), emocje i motywacja.
C2	Zapoznanie studentów z wybranymi teoriami osobowości.
C3	Zapoznanie studentów z pojęciem psychosomatyki.
C4	Zapoznanie studentów z zagadnieniem choroby oraz istoty i funkcji bólu w życiu człowieka.
C5	Zapoznanie studentów z zagadnieniem psychologii kobiety oraz psychologicznymi aspektami ciąży i macierzyństwa.
C6	Zapoznanie studentów z zagadnieniem komunikacji z pacjentem.
C7	Zapoznanie studentów z zagadnieniem stresu i radzenia sobie ze stresem.
C8	Zapoznanie studentów ze zjawiskiem wypalenia zawodowego.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości oraz cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości	B.W4	egzamin pisemny
W2	podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej	B.W5	odpowiedź ustna
W3	etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym	B.W6	odpowiedź ustna
W4	psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu oraz transycji płci	B.W7	egzamin pisemny
W5	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej	B.W8	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
W6	specyficzne problemy psychologiczne występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy i klimakterium)	B.W9	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
W7	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, w tym zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	B.W2	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
W8	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej, w szczególności w opiece położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej	B.W10	odpowiedź ustna
W9	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia	B.W11	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
W10	podejście salutogenetyczne i podejście patogenezy do zdrowia i choroby	B.W12	egzamin pisemny
W11	techniki radzenia sobie ze stresem, redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstawaniu	B.W14	odpowiedź ustna, praca pisemna

W12	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów	B.W13	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
W13	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka i jego zachowania prawidłowe i zaburzone	B.W1	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
W14	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju	B.W3	egzamin pisemny, odpowiedź ustna
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka	B.U2	odpowiedź ustna
U2	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym	B.U3	odpowiedź ustna
U3	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna oraz wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej, a także informować o specjalistycznych formach pomocy	B.U4	odpowiedź ustna
U4	rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małoletnich i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka	B.U5	odpowiedź ustna
U5	rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego	B.U6	odpowiedź ustna
U6	rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu oraz w okresie klimakterium, a także w związku z transycją płci	B.U7	odpowiedź ustna
U7	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentką i członkami zespołu interdyscyplinarnego	B.U8	odpowiedź ustna
U8	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece nad kobietą, w tym nad pacjentką i jej rodziną w sytuacji straty ciąży, ciężkiej choroby lub niepełnosprawności dziecka oraz choroby przewlekłej lub o niepomyślnym rokowaniu	B.U9	odpowiedź ustna

U9	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne	B.U10	odpowiedź ustna
U10	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego	B.U11	odpowiedź ustna
U11	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej połączonych takich jak ciężka choroba pacjentki, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna	B.U12	odpowiedź ustna
U12	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	B.U1	odpowiedź ustna
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	odpowiedź ustna
K2	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	odpowiedź ustna
K3	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	odpowiedź ustna

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	20
ćwiczenia	20
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 40
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Podstawowe pojęcia psychologiczne: Procesy poznawcze, emocje i motywacja.	W1	Wykłady

2.	Wybrane teorie osobowości.	W1, W13, W14, W3, U12, U6	Wykłady
3.	Choroba w życiu człowieka, istota i funkcje bólu, psychosomatyka.	W10, W12, W7, W8, W9, U1, U2, U3	Wykłady,
4.	Psychologia kobiety oraz psychologiczne aspekty ciąży i macierzyństwa.	W2, W3, W4, W6, W8, U4, U5, U6, K2	Ćwiczenia
5.	Komunikacja z pacjentem.	W5, W7, U11, U7, U8, K1	Ćwiczenia
6.	Stres i radzenie sobie ze stresem.	W11, W9, U11, U9, K1	Ćwiczenia
7.	Wypalenie zawodowe.	W11, W7, U10, U11, K3	Ćwiczenia
8.	Praca na zaliczenie – zasady komunikacji interpersonalnej	U1,U2,U5	Praca własna
9.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
10.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
11.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Burza mózgów, Ćwiczenia, Dyskusja, , Metoda problemowa, Metoda przypadków, Praca w grupie, Warsztat, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną, Zajęcia typu Problem Based Learning

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny	Egzamin pisemny zaliczony na 51%.
ćwiczenia	odpowiedź ustna	Odpowiedź ustna podczas ćwiczeń w formie prezentacji.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	praca pisemna	Praca na zaliczenie – zasady komunikacji interpersonalnej

Brak.

Wymagania wstępne i dodatkowe

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Strelau, J., Doliński, D. (red. nauk.). Psychologia akademicka: podręcznik. T. 1. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2023
2. Strelau J., Doliński D. (red. nauk.). Psychologia akademicka: podręcznik. T. 2. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2023

Dodatkowa

1. Heszen I., Sęk I., Psychologia zdrowia, Wyd. PWN, Warszawa 2021

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

SOCJOLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordinator przedmiotu	Yaroslav Lishchynskyy
Prowadzący zajęcia	Yaroslav Lishchynskyy

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 10 ćwiczenia: 10 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 5	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów położnictwa z podstawowymi koncepcjami i teoriami powstałymi na gruncie socjologii, umożliwiającymi zrozumienie złożonych zależności między kontekstem społecznym a stanem zdrowia kobiety.
-----------	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
-----	-------------------	-------------------------------	--------------------

Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu położnej	O.W8	zaliczenie pisemne
W2	pojęcia i zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu	B.W15	zaliczenie pisemne
W3	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	B.W17	zaliczenie pisemne
W4	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych	B.W16	zaliczenie pisemne
W5	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	B.W18	zaliczenie pisemne
W6	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek	B.W19	zaliczenie pisemne
W7	społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądaną oraz problemy małoletnich i samotnych matek	B.W20	zaliczenie pisemne
W8	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu położnej	B.W21	zaliczenie pisemne
W9	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia	B.W22	zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu	B.U13	odpowiedź ustna, obserwacja pracy uczestnika
U2	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej	B.U14	odpowiedź ustna, obserwacja pracy uczestnika
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	odpowiedź ustna, obserwacja pracy uczestnika

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	10
ćwiczenia	10
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 25
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 20
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Pojęcie społeczeństwa. Zdrowie jako element porządku społecznego. Pojęcie normy i dewiacji. Społeczny wymiar zdrowia, choroby i jakości życia. Socjologiczne definicje zdrowia i choroby. Socjologia zawodów medycznych. Modele relacji w medycynie.	W1, W8, W9	Wykłady
2.	Pojęcie kultury. Reguły kulturowe. Podsystemy aksjonormatywne. Relatywizm norm społecznych. Sanckje społeczne. Symbole kulturowe a proces komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Kulturowe uwarunkowania zdrowia i choroby. Symboliczne znaczenie zdrowia i choroby. Socjologia ciała.	W3, W4, W5	Wykłady
3.	Pojęcie grupy społecznej, rodzaje grup społecznych. Rodzina jako grupa i instytucja społeczna.	W2, W3	Wykłady
4.	Kulturowe uwarunkowania zdrowia i choroby.	W4, U1, K1	Ćwiczenia
5.	Proces komunikacji społecznej i kompetencje skutecznego komunikowania się.	W1, K1	Ćwiczenia
6.	Zjawisko stygmatyzacji na przykładach.	W6, W7, U1, K1	Ćwiczenia
7.	Społeczny obraz rodzicielstwa w Polsce i praktyki związane z porodem i rodzicielstwem.	W2, W3, W6, W7, U2	Ćwiczenia
8.	Pojęcie dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej oraz działań zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dysfunkcjonalnością w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;	U1	Praca własna
9.	Ustawa „Kamilkowa” – najważniejsze założenia	U1	Praca własna
10.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
11.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
12.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Dyskusja, , Praca w grupie

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	zaliczenie pisemne	Zaliczenie pisemne na ocenę po zakończeniu kursu, obejmujące zagadnienia omawiane podczas wykładów, ćwiczeń, oraz realizowane w ramach samokształcenia: pytania testowe i półotwarte. Warunek uzyskania zaliczenia: otrzymanie 60% sumy punktów za kurs.

ćwiczenia	odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne, obserwacja pracy uczestnika	Obecność na zajęciach. Aktywny udział w zajęciach (0-5 punktów). Zaliczenie pisemne na ocenę po zakończeniu kursu, obejmujące zagadnienia omawiane podczas wykładów, ćwiczeń, oraz realizowane w ramach samokształcenia: pytania testowe i półotwarte. Warunek uzyskania zaliczenia: otrzymanie 60% sumy punktów za kurs.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	zaliczenie pisemne	Zaliczenie pisemne na ocenę po zakończeniu kursu, obejmujące zagadnienia Ustawy „Kamilkowej” – najważniejsze założenia

Dodatkowy opis

Każda nieobecność na zajęciach wymaga przedstawienia zwolnienia lekarskiego.

W przypadku niezaliczenia nieobecności student/ka nie zostanie dopuszczony/a do zaliczenia. Studenci powinni przychodzić na zajęcia punktualnie.

W ramach kursu można uzyskać maksymalnie 35 punktów, w tym za:

- aktywność podczas zajęć - 0-5 punktów
- zaliczenie pisemne po zakończeniu kursu (0-30 punktów); zaliczenie obejmuje zagadnienia omawiane podczas wykładów, ćwiczeń, oraz realizowane w ramach samokształcenia. Zaliczenie złożone będzie z pytań testowych i półotwartych.

Aby otrzymać zaliczenie, należy uzyskać minimum 60% punktów z sumy punktów za cały kurs.

Skala ocen: 21-23,5 punktu - dostateczny; 24-26,5 punktu - dostateczny plus; 27-29,5 punktu - dobry; 30-32,5 punktu - dobry plus; 33-35 punktów - bardzo dobry

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Giddens A. Socjologia. PWN, Warszawa 2022.
2. Sikorska, M. Praktyki rodzinne i rodzicielskie we współczesnej Polsce - rekonstrukcja codzienności. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 20219

Dodatkowa

1. Giddens A.; współpr. Sutton P. W.; tł. Siara O., Szulżycka A., Tomanek P.: Socjologia: kluczowe pojęcia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2014.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

ZDROWIE PUBLICZNE

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordynator przedmiotu	Renata Majkut-Lotycz
Prowadzący zajęcia	Tadeusz Kilian, Renata Majkut-Lotycz

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	Liczba punktów ECTS 1,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 15 ćwiczenia: 10 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 5	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przekazanie wiedzy z zakresu podstawowych zagadnień zdrowia publicznego oraz uwarunkowań wpływu środowiska na występowanie chorób w populacji.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedzy – Student zna i rozumie:		

W1	funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej	O.W6	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W2	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego	B.W31	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W3	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego	B.W32	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W4	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	B.W33	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W5	istotę profilaktyki i prewencji chorób	B.W34	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W6	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych	B.W35	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W7	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy	B.W36	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W8	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych	B.W37	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych	B.U18	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
U2	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej	B.U19	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, obserwacja pracy uczestnika

U3	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych	B.U20	ocena grupy, odpowiedź ustna, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	ocena grupy, samoocena, obserwacja pracy uczestnika

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	15
ćwiczenia	10
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	5
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 25
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Zdrowie i choroba, zdrowie publiczne- pojęcie i zadania na poziomie krajowym, regionalnym, europejskim, międzynarodowym.	W2, W4, W8	Wykłady
2.	Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych, funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia oraz procedur medycznych.	W2, W4, W8	Wykłady
3.	Funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej.	W1, W5, W6, W7	Wykłady
4.	Pomiar zdrowia, zagrożenia zdrowotne w Polsce i w wybranych krajach unii Europejskiej	W1, W5, W6, W7	Wykłady
5.	Kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego	W3, W4, W5, W7, U1, U3, K1, K2	Ćwiczenia
6.	Swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy	W3, W4, W5, W7, U1, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia

7.	Opieka medyczna nad rodziną (rodzina, jako system społeczny, rodzina, miejsce edukacji zdrowotnej, patologia życia w rodzinie), opieka medyczna w szkole. Profilaktyka wypadków.	W2,W4,W6	Ćwiczenia
8.	Profilaktyka wypadków. Profilaktyka WZW. Profilaktyka HIV.	W3,W4,W5	Ćwiczenia
9.	Zadanie epidemiologii: Epidemiologia infekcyjna i nieinfekcyjna.	W6,W7	
10.	Charakterystyka, podział i cel analiz epidemiologicznych. Terminologia epidemiologiczna. Typy badań epidemiologicznych, rodzaje błędów (selekcji, pomiaru, przypadków).Epidemiologia wybranych chorób zakaźnych i toksykoinfekcji.	W6,W7	Praca własna
11.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do zajęć	Praca własna
12.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
13.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Ćwiczenia, Dyskusja, , Metoda problemowa, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną, Zajęcia typu Problem Based Learning

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	ocena grupy, samoocena, test, obserwacja pracy uczestnika	Warunkiem zaliczenia wykładów jest : 1. Uzyskanie co najmniej 21 pkt na ćwiczeniach w oparciu o samoocenę studenta, ocenę grupy oraz ocenę aktywności studenta prowadzoną przez nauczyciela (średnia ocen) na każdych zajęciach. Według poniższych kryteriów: 0p –student milczy przez całe zajęcia. 1p. –student wywołany do odpowiedzi odpowiada na zadane pytanie prawidłowo, nie bierze udziału w dyskusji samodzielnie. 2p. –student jeden raz zabiera głos samodzielnie w dyskusji, odpowiada poprawnie merytorycznie w odniesieniu do omawianego zagadnienia. 3p.-student uczestniczy w dyskusji, 2-3 krotnie zabiera głos, uzasadnia swoje stanowisko powołując się na literaturę przedmiotu. 4p. – student uczestniczy w dyskusji, wielokrotnie samodzielnie zabiera głos, uzasadnia swoje stanowisko powołując się na literaturę przedmiotu. 5p.- student wykazuje się ponadprzeciętnym przygotowaniem do zajęć, merytorycznie przewodzi w dyskusji, staje się jej nieformalnym liderem 2. Uzyskanie 60% odpowiedzi z testu 20 pytań, skala ocen: 60% -3,0, 60-70%- 3,5, 71-80%- 4,0, 81-90% -4,5; 90-100% -5.0

ćwiczenia	ocena grupy, samoocena, test, obserwacja pracy uczestnika	Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest : 1. uzyskanie co najmniej 21 pkt w trakcie ćwiczeń w oparciu o samoocenę studenta, ocenę grupy oraz ocenę aktywności studenta prowadzoną przez nauczyciela (średnia ocen) na każdych zajęciach. Według poniższych kryteriów: 0p -student milczy przez całe zajęcia. 1p. -student wywołany do odpowiedzi odpowiada na zadane pytanie prawidłowo, nie bierze udziału w dyskusji samodzielnie. 2p. -student jeden raz zabiera głos samodzielnie w dyskusji, odpowiada poprawnie merytorycznie w odniesieniu do omawianego zagadnienia. 3p.-student uczestniczy w dyskusji, 2-3 krotnie zabiera głos, uzasadnia swoje stanowisko powołując się na literaturę przedmiotu. 4p. - student uczestniczy w dyskusji, wielokrotnie samodzielnie zabiera głos, uzasadnia swoje stanowisko powołując się na literaturę przedmiotu. 5p.- student wykazuje się ponad przeciętnym przygotowaniem do zajęć, merytorycznie przewodzi w dyskusji, staje się jej nieformalnym liderem 2. uzyskanie 60% odpowiedzi z testu 20 pytań, skala ocen: 60% -3.0, 60-70%- 3,5, 71-80%- 4,0, 81-90% -4,5; 90-100% -5.0
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	test	Test z tematyki wyznaczonej w Treściach programowych do pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela. Pozytywny wynik - należy uzyskać 60% poprawnych odpowiedzi. Skala punktów i stopni z Egzaminu: 100 - 93 pkt - bardzo dobry 92 - 85 pkt - plus dobry 84 - 77 pkt - dobry 76 - 68 pkt - plus dostateczny 67 - 60 pkt - dostateczny 59 - 0 pkt - niedostateczny.

Dodatkowy opis

Ocena pracy studenta prowadzona jest podczas zajęć, nauczyciel, grupa studencka oraz sam student ocenia sposób udziału w dyskusji (przygotowanie merytoryczne, kulturę wypowiedzi oraz aktywność podczas zajęć). Student przygotowuje się do zajęć samodzielnie według wcześniej podanego tematu. Test końcowy będzie obejmować zagadnienia z ćwiczeń, wykładów oraz samokształcenia.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Golinowska S. (red) Zdrowie publiczne. Wymiar społeczny i ekologiczny. Scholar Warszawa 2022
2. Sygit M.: Zdrowie publiczne, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017.
3. Wałęga-Szych D. (red.): Zdrowie publiczne: wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona, Legnica 2015.
4. Wojtczak A.: Zdrowie publiczne: wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.

Dodatkowa

1. Moszak M. ., Żywnienie człowieka zdrowego i chorego – tom 2., PWN, Warszawa 2022
2. Grzymiśławski M. (red. nauk.): Dietetyka kliniczna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

PATOLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/26
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2026/27
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordinator przedmiotu	Krzysztof Woźniak
Prowadzący zajęcia	Krzysztof Woźniak

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 20 ćwiczenia: 20 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 10	Liczba punktów ECTS 2,0
---------------------------	---	-----------------------------------

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z etiologią, patogenezą, objawami i konsekwencjami zaburzeń i chorób w zakresie patologii ogólnej i szczegółowej
-----------	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka	A.W9	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test

W2	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka	A.W10	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
W3	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej	A.W11	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
W4	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergię, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów	A.W12	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka	A.U4	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	20
ćwiczenia	20
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 50
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
17.	Podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka.	W1	Wykłady
18.	Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka.	W2	Wykłady
19.	Etiologia chorób, starzenie się ustroju, śmierć.	W3	Wykłady
20.	Zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układu kostno-stawomięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodnoelektrolitowej i kwasowo-zasadowej.	W3	Wykłady
21.	Podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów.	W4	Wykłady
22.	Łączenie zmian -czynnościowych w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych.	U1	Ćwiczenia
23.	Wskazywanie konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka	U1	Ćwiczenia
24.	Analiza tekstu naukowego. Prezentacja przez studenta, treści programowych przygotowanych na podstawie literatury nadobowiązkowej oraz artykułów naukowych wskazanych przez koordynatora/prowadzącego przedmiot. Prezentowany materiał wchodzi w zakres treści obowiązujących do zaliczenia poszczególnych działów patologii (kolokwia teoretyczne) oraz egzaminu końcowego.	U1	Praca własna
25.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
26.	Przygotowanie do egzaminu	wszystkie	Praca własna
27.	Egzamin	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Burza mózgów, Dyskusja, , Film dydaktyczny, Metoda przypadków, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	zaliczenie pisemne, kolokwia teoretyczne, test	Treści programowe realizowane w ramach wykładów obowiązują do kolokwii i egzaminu końcowego. W trakcie realizacji przedmiotu Patologia będą przeprowadzone 4 kolokwia w formie testów. Test będzie zawierał 20 pytań, punktowanych po 0/1,0 pkt za każdą nieprawidłową/prawidłową odpowiedź. Maksymalna liczba punktów za kolokwium wynosi 20 pkt.

ćwiczenia	zaliczenie pisemne, kolokwia teoretyczne, test	Treści programowe realizowane w ramach ćwiczeń obowiązują do kolokwium i egzaminu końcowego. W trakcie realizacji przedmiotu Patologia będą przeprowadzone 4 kolokwia w formie testów. Test będzie zawierał 20 pytań, punktowanych po 0/1,0 pkt za każdą nieprawidłową/prawidłową odpowiedź. Maksymalna liczba punktów za kolokwium wynosi 20 pkt.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	zaliczenie pisemne, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test	Analiza tekstu naukowego. Prezentacja przez studenta, treści programowych przygotowanych na podstawie literatury nadobowiązkowej oraz artykułów naukowych wskazanych przez koordynatora/prowadzącego przedmiot. Prezentowany materiał wchodzi w zakres treści obowiązujących do zaliczenia poszczególnych działów patologii (kolokwia teoretyczne) oraz egzaminu końcowego.

Dodatkowy opis

W trakcie realizacji przedmiotu Patologia będą przeprowadzone 4 kolokwia w formie testów. Test będzie zawierał 20 pytań, punktowanych po 0/1,0 pkt za każdą nieprawidłową/prawidłową odpowiedź. Maksymalna liczba punktów za kolokwium wynosi 20 pkt. Kolokwium uznaje się za zdane, gdy zostanie ocenione na co najmniej 12 pkt.

Student dopuszczony jest do I terminu egzaminu z Patologii pod następującymi warunkami:

- frekwencja: obecność na zajęciach jest obowiązkowa;
- kolokwium: zaliczenie 3 kolokwium w ciągu roku akademickiego lub/i uzyskanie z 4 kolokwium 48 punktów (60% sumy wszystkich punktów);
- zaliczenia pracy samokształceniowej.

Student dopuszczony jest do II terminu egzaminu z Patologii pod następującymi warunkami:

- frekwencja: obecność na zajęciach jest obowiązkowa;
- zaliczenia pracy samokształceniowej.

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Zajęcia można odrobić, uczestnicząc w zajęciach o tej samej tematyce, z inną grupą, zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie przedmiotu.

Egzamin końcowy po zakończeniu realizacji przedmiotu Patologia przeprowadzony zostanie w formie testu. Ocenę końcową z przedmiotu stanowi wynik egzaminu. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% maksymalnej liczby punktów.

Skala ocen: < 60% - niedostateczny (2,0); 60 - 66% - dostateczny (3,0); 67 - 75% - dostateczny plus (3,5); 76 - 84% - dobry (4,0); 85 - 93% - dobry plus (4,5); 94 - 100% - bardzo dobry (5,0). Warunki i zasady przeprowadzania egzaminu są analogiczne do tych, obowiązujących w trakcie kolokwium.

I termin egzaminu składa się z 80 pytań testowych. II termin egzaminu składa się z 60 pytań testowych.

Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu z Patologii nie więcej niż 10% studentów dopuszczonych do I terminu egzaminu, którzy uzyskali najwyższą punktację oraz zdali wszystkie kolokwia.

Szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu i dopuszczenia do egzaminu określa regulamin wewnętrzny, który jest udostępniany każdemu studentowi i omawiany na pierwszych zajęciach.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. B. Zahorska-Markiewicz, E. Małeczka-Tendera, M. Olszanecka-Glinianowicz, J. Chudek: "Patofizjologia kliniczna" Edra Urban&Partner, Wrocław 2017
2. A. Cudnoch-Jędrzejewska, L. Puchalska, M. Kawara: "Fizjologia i patofizjologia. Podręcznik dla studentów" Edra Urban&Partner, Wrocław 2024/2025

Dodatkowa

1. S. Silbernagl. "Atlas patofizjologii", Wyd. Medpharm Polska 2011
2. A. Waugh, A. Grant. [red pol.] B. Cizek, R. Maciejewski. "Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby" Edra Urban&Partner, Wrocław 2012
3. W. Domagała "Stachury i Domagały PATOLOGIA znaczy słowo o chorobie - tom 1-2" Wydawnictwo PAU, Kraków 2019

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

BIOCHEMIA I BIOFIZYKA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordynator przedmiotu	Małgorzata Korska
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Korska, Monika Janecko

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 2,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 20 ćwiczenia: 15 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 15	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przekazanie wiedzy na temat roli makrocząsteczek w funkcjonowaniu organizmu oraz biochemicznych podstaw metabolizmu człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia w diagnostyce klinicznej i interpretacji wyników badań laboratoryjnych. Rozwój umiejętności umożliwiających zapobieganie błędom przedlaboratoryjnym.
C2	Zapoznanie studenta z: pojęciami i prawami związanymi z biofizycznym opisem procesów zachodzących w organizmie, skutkami działania wybranych czynników fizycznych na organizm oraz podstawami fizycznymi wybranych metod stosowanych w diagnostyce i terapii.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)	A.W21	test
W2	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka	A.W22	test
W3	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych	A.W23	test
W4	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku	A.W24	test
W5	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej	A.W35	test
W6	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno- elektrolitowej i kwasowo-zasadowej	A.W11	test
W7	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo- mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, powłoki wspólnej, układu hormonalnego, układu immunologicznego	A.W4	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki	A.U7	test
U2	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym	A.U8	test
U3	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych	A.U9	test
U4	stosować zasady ochrony radiologicznej	A.U17	test
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			

K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położonej	O.K7	test
----	--	------	------

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	20
ćwiczenia	15
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	15
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 35
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Podstawy biofizyki, elementy termodynamiki: wielkości fizyczne stosowane w biofizycznym opisie organizmu i ich jednostki; termodynamiczny opis funkcjonowania organizmu: bilans energetyczny organizmu, przemiany metaboliczne, temperatura i jej pomiar, sposoby utraty ciepła przez organizm, rodzaje transportu przez błonę komórkową, pH płynów ustrojowych i jego pomiar; termografia; hemodializa.	W2, W4, W5, U1, U2, K1	Wykłady
2.	Biomechanika i biomechanika płynów: opis biofizyczny układu kostno-szkieletowego; elementy biomechaniki płynów i własności płynów ustrojowych; opis biofizyczny układu krążenia i układu oddechowego; pomiar ciśnienia tętniczego; pomiar tętna płodu; budowa układu oddechowego i metody diagnostyki układu oddechowego.	W4, W6, W7, U1, U2, K1	Wykłady
3.	Oddziaływanie prądu elektrycznego na organizm oraz pomiary bioelektryczne: potencjał czynnościowy komórki nerwowej, synapsy, przewodzenie bodźców nerwowych, elektroterapia, elektroneurografia, czynność bioelektryczna serca i mięśni, elektrokardiografia, defibrylator.	W4, W6, W7, U1, U2, U3, K1	Wykłady
4.	Oddziaływanie pola elektromagnetycznego i cząsteczkowego promieniowania jonizującego na organizm: opis fizyczny i widmo promieniowania elektromagnetycznego, elektromagnetyczne promieniowanie jonizujące i	W4, W5, U1, U2, U4, K1	Wykłady

	niejonizujące, źródła pola/promieniowania elektromagnetycznego, zastosowania pola elektrymagnetycznego w terapii i diagnostyce, terapia laserowa, pierwiastki promieniotwórcze, radon, medycyna nuklearna, dozymetria promieniowania jonizującego i niejonizującego.		
5.	Struktura i replikacja DNA, synteza i dojrzewanie RNA oraz synteza białka, w odniesieniu do diagnostyki chorób. Błędy przedkliniczne w analizie kwasów nukleinowych.	W2, W3, U1, U2, K1	Ćwiczenia
6.	Budowa i klasyfikacja białek. Właściwości fizykochemiczne białek i ich rola w testach diagnostycznych. Przykłady białek o znaczeniu klinicznym. Błędy przedkliniczne w analizie białek.	W2, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
7.	Katabolizm białek i aminokwasów. Cykl mocznikowy, diagnostyka mocznika, amoniaku, enzymów wątrobowych. Synteza i rozpad hemu, powstawanie biliwerdyny i bilirubiny. Porfiry. Zaburzenia gospodarki białkowej a stan kliniczny.	W2, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
8.	Rodzaje lipidów (Triacyloglicerole, Fosfolipidy, Glikolipidy, Steroidy, Eikozanoidy) i ich znaczenie kliniczne. Cholesterol – mechanizmy regulacji biosyntezy. Cholesterol jako prekursor do syntezy cząsteczek o znaczeniu biologicznym. Biosynteza hormonów steroidowych, znaczenie kliniczne zaburzeń syntezy. Transport lipidów w organizmie- lipoproteiny, oraz ich rola w diagnostyce. Witaminy rozpuszczalne w tłuszczach. Niezbędne nienasycone kwasy tłuszczowe.	W2, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
9.	Metabolizm węglowodanów (glukozy): glikoliza, cykl Krebsa, łańcuch oddechowy i biosynteza ATP. Witaminy z grupy B. Synteza i rozkład glikogenu (glikogenoliza, glukoneogeneza). Rozkład lipidów. Ciała ketonowe. Zaburzenia metabolizmu lipidów i glukozy – zespół metaboliczny.	W1,W2, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
10.	Reakcje egzotermiczne i endotermiczne.	W1,W2, W3, U1, U2, U3	Praca własna / semestr I /
11.	Procesy biochemiczne a mechanizm działania leków.	W1,W2, W3, U1, U2	Praca własna / semestr I /
12.	Wpływ czynników środowiskowych na przebieg procesów biochemicznych.	W1,W2, W3, U1, U2	Praca własna / semestr I /
13.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna / semestr I /
14.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna / semestr I /
15.	zaliczenia	wszystkie	Praca własna / semestr I /

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Ćwiczenia, Dyskusja, Film dydaktyczny, Rozwiązywanie zadań, Wykład

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test	Test jednokrotnego wyboru składający się z 30 pytań, 4 odpowiedzi do wyboru. Test dotyczy zagadnień omawianych na wykładach oraz tematów opracowanych indywidualnie przez studentów w ramach pracy własnej (praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela). Czas trwania 45 minut. Warunek zaliczenia testu (więcej niż 50% max. liczby punktów, tj. co najmniej 16 pkt.).
ćwiczenia	test	Test jednokrotnego wyboru składający się z 30 pytań, 4 odpowiedzi do wyboru. Test dotyczy zagadnień omawianych w trakcie ćwiczeń oraz tematów opracowanych indywidualnie przez studentów w ramach pracy własnej (praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela). Czas trwania 45 minut. Warunek zaliczenia testu (więcej niż 50% max. liczby punktów, tj. co najmniej 16 pkt.).
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	test	Weryfikacja wyników nauczania dotycząca materiału realizowanego w ramach samokształcenia odbywa się w ramach tych samych dwóch testów zaliczeniowych, które weryfikują efekty nauczania związane z ćwiczeniami i wykładami.

Dodatkowy opis

Warunki dopuszczenia do I terminu testu zaliczeniowego: 100% obecności na ćwiczeniach oraz uczestnictwo w testach sprawdzających na ćwiczeniach.

Testy zaliczeniowe dotyczące wszystkich składowych kursu odbywają się równocześnie w tym samym terminie. Należy to rozumieć w ten sposób, że student podchodzi do testu składającego się łącznie z 60 pytań (2 x 30), z których część będzie dotyczyła wykładu, część będzie dotyczyła ćwiczeń, a część pytań będzie dotyczyła samokształcenia. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest uzyskanie oceny pozytywnej (tj. uzyskanie co najmniej 16stu punktów) niezależnie w obydwu testach zaliczeniowych opisanych powyżej.

Ostateczna ocena kursu jest obliczana jako średnia arytmetyczna ocen z testów pisemnych z wykładu i z ćwiczeń. Średnia zaokrąglana jest zgodnie z regułami zaokrągleń do skali ocen sprecyzowanej w regulaminie studiów. Te same reguły obowiązują w pierwszym i drugim terminie zaliczenia.

W szczególnych i uzasadnionych przypadkach koordynator kursu może złagodzić kryteria zaliczenia kursu.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. W przypadku nieobecności student jest zobowiązany do ustalenia z prowadzącym sposobu ich odrobienia.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. V.W. Rodwell, D.A. Bender, K. M. Botham, P.J. Kennelly, A.P. Weil, Biochemia Harpera (Wydanie VII), Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.

2. D.B. Hames, N.M. Hooper, Biochemia. Krótkie wykłady (wydanie III), PWN, Warszawa 2021.
3. L. Kubisz (red.), Biofizyka, PZWL, Warszawa 2024

Dodatkowa

1. B. Alberts, K. Hopkin, A. Johnson A, M. Raff, K. Roberts, P. Walter, Podstawy biologii komórki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2019
2. S.J. Ling, J. Sanny, W. Moebs, Fizyka dla szkół wyższych, Openstax Polska, 2018, podręcznik dostępny nieodpłatnie on- line w trzech tomach ze strony <https://openstax.pl>

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

FIZJOLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordynator przedmiotu	Zbigniew Kopański
Prowadzący zajęcia	Zbigniew Kopański, Janusz Pokorski

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	Liczba punktów ECTS 3,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 40 ćwiczenia: 20 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 15	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z mechanizmami prawidłowego funkcjonowania ustroju ludzkiego.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu czynności poszczególnych układów i narządów oraz fizjologicznych procesów regulujących ich działanie.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w każdym okresie życia w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W2	uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego	O.W2	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W3	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka	A.W3	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W4	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, powłoki wspólnej, układu hormonalnego, układu immunologicznego	A.W4	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W5	fizjologię rozrodu i laktacji	A.W5	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W6	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy	A.W6	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W7	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy	A.W7	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
W8	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej oraz humoralnej i komórkowej	A.W8	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy	A.U2	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
U2	interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych	A.U3	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
U3	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych	A.U9	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	40
ćwiczenia	20
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 75
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 60
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Homeostaza, podstawy elektrofizjologii komórki, przekaznictwo synaptyczne.	W1, W2, W3, W7, U1, U2, K1	Wykład
2.	Fizjologia krwi: krew – skład, funkcje oraz wartości prawidłowe.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W8, U1, U2, U3	Wykład
3.	Fizjologia mięśni: Mięśnie: budowa, rodzaje i charakterystyka, fizjologia skurczu mięśniowego. Typy tkanek mięśniowych – oglądanie pod mikroskopem. Skurcz pojedynczy, tężcowy, krzywe skurczów izotonicznych i izometrycznych, zmęczenie mięśniowe	W1, W2, W3, W4, W6, U1, U2	Wykład
4.	Hormony płciowe męskie i żeńskie. Spermatogeneza. Fizjologia układu rozrodczego żeńskiego: cykl miesięczkowy, fizjologia okresu dojrzewania i przekwitania, fizjologia ciąży, porodu i laktacji.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, U1, U2, U3	Wykład
5.	Fizjologia układu pokarmowego: czynności motoryczne i wydzielnicze, hormony jelitowe, trawienie i wchłanianie, czynności jelita grubego i wątroby, mikrobiota jelitowa.	W1, W2, W4, W6, U1, U2	Wykład
6.	Neurofizjologia: Podział anatomiczny i funkcjonalny układu nerwowego. Budowa i typy komórek nerwowych. Bariera krew-mózg, głąz i jego czynności. Płyn mózgowo-rdzeniowy. Właściwości elektryczne neuronów: potencjał spoczynkowy, potencjał czynnościowy, pojęcie pobudliwości, okres refrakcji. Wywoływanie potencjału czynnościowego w nerwie kulszowym przy różnej sile bodźca. Rdzeń kręgowy; budowa, organizacja, odruchy rdzeniowe. Badanie odruchów ścięgniastych. Dolny neuron motoryczny. Oś ruchowa: układ piramidowy, jądra podstawy mózgu, mózdzek. Badanie odruchu podeszwowego. Odruch Babińskiego. Badanie odruchów ocznych: rogówkowy, żreniczne. Badanie neurologicznych funkcji układu ruchowego – badanie chodu, równowagi (próba Romberga), siły i napięcia mięśni, badanie koordynacji ruchów. Oś czuciowa: receptory, przewodzenie i percepcja. Ból i jego percepcja. Badanie neurologicznych funkcji układu czuciowego – badanie czucia dotyku, wibracji, bólu, temperatury, czucia głębokiego oraz czucia dyskryminacyjnego. Badanie wybranych nerwów czaszkowych: nerw I – węchowy, nerw II – badanie ostrości wzroku, widzenia barwnego, pola widzenia, badanie na plamkę ślepą (Mariotte'a), badanie na degenerację plamki żółtej (test Amslera); nerw III, IV i VI – badanie ruchów gałek ocznych, badanie żrenic i szpar powiekowych; nerw V – badanie czucia na twarzy, punktów uciskowych, odruchu rogówkowego i żuchwowego; nerw VII – oglądanie i badanie aktywności mimicznej twarzy; nerw VIII – sprawdzanie wrażliwości słuchowej, doświadczenie Webera, doświadczenie Rinne'a; nerw IX – oglądanie gardła, badanie odruchów podniebno-gardłowych; nerw XI – badanie ruchów głowy i języka. Podwzgórze, układ	W1, W2, W3, W4, W6, W7, U1, U2	Wykład

	limbiczny, wyższe czynności nerwowe. Wyższe czynności nerwowe – badanie mowy i pamięci. Aktywacja mózgu: układ siatkowaty, EEG, sen i czuwanie. Podstawy badania EEG.		
7.	Liczenie krwinek czerwonych, oznaczanie hematokrytu, pomiar stężenia. Preparat barwiony krwi - oglądanie pod mikroskopem i praca z atlasem hematologicznym. Hemostaza. Wskaźniki krzepnięcia krwi - koagulogram. Oznaczanie grup krwi. Zasady przetaczania krwi. Konflikt serologiczny.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W8, U1, U2, U3	Ćwiczenia
8.	Fizjologia serca: elektrofizjologia serca, EKG - wykonanie, opis i analiza, cykl pracy serca, regulacja pracy serca, tony serca - osłuchiwanie, kurczliwość mięśnia sercowego, krążenie wieńcowe. Działanie tropowe adrenaliny i Ach, działanie blokerów receptorów α i β -adrenerygicznych i blokerów kanałów wapniowych. Układ naczyniowy: fizjologia aorty, ciśnienie tętnicze krwi i tętno tętnicze, pomiar ciśnienia tętniczego metodą osłuchową, badanie tętna metodą palpacyjną, mikrokrążenie, opór tętniczy i autoregulacja tkankowego przepływu krwi, regulacja ciśnienia tętniczego. Fizjologia krążenia płodowego. Próby ortostatyczne. Hipotensja ortostatyczna. Fizjologia wysiłku fizycznego: Obliczanie objętości wyrzutowej i pojemności minutowej serca oraz określanie wpływu wysiłku fizycznego na te parametry. Kinetyka zmian parametrów układu krążenia wywołanych wysiłkiem fizycznym. Próby czynnościowe w ocenie sprawności układu krążenia.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, U1, U2	Ćwiczenia
9.	Fizjologia układu oddechowego: fizjologia dróg oddechowych, wentylacja i mechanika oddychania, spirometria, krążenie płucne, dyfuzja i transport gazów oddechowych, regulacja oddychania. Mechanika oddychania; zmiany objętości klatki piersiowej podczas oddychania, ustalanie typu toru oddechowego. Badanie fizykalne układu oddechowego. Badanie czynnościowe układu oddechowego: spirometria spoczynkowa, krzywa przepływ/objętość, MVV. Pomiar pojemności życiowej płuc spirotestem. Pomiar szczytowego przepływu wydechowego (PEF) oraz FEV1. Pomiar saturacji krwi tętniczej przy użyciu pulsoksymetru.	W1, W2, W3, W4, W6, U1, U2, U3	Ćwiczenia
10.	Fizjologia układu wydalniczego: budowa i funkcje nerek, filtracja kłębkowa i resorpcja kanalikowa, krążenie nerkowe (autoregulacja), mechanizmy rozcieńczania i zagęszczania moczu, czynniki wpływające na objętość moczu, regulacja gospodarki wodnej i równowagi kwasowo-zasadowej organizmu. Badanie ogólne moczu - analiza wyników. Obliczanie wielkości filtracji kłębkowej metodą klirensu. Analiza diagramu Davenporta oraz zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej. Gazometria – analiza wyników badań.	W1, W2, W3, W4, W6, U1, U2, U3	Ćwiczenia
11.	Fizjologia układu dokrewnego: charakterystyka układu dokrewnego, mechanizm działania hormonów, cykle hormonalne, regulacja uwalniania hormonów. Uwalnianie i fizjologiczne działanie hormonów podwzgórza, przysadki mózgowej, tarczycy, nadnerczy,	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, U1, U2, U3	Ćwiczenia

	trzustki, hormony regulujące gospodarkę wapniowo-fosforanową. Regulacja poziomu glukozy we krwi. Pomiar stężenia glukozy. Gospodarka hormonalna gruczołu tarczowego w ciąży.		
12.	Obrazy mikroskopowe jajnika i endometrium w różnych stadiach cyklu miesięczkowego.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, U1, U2, U3	Ćwiczenia
13.	Obliczanie podstawowej i całkowitej przemiany materii. Pomiary antropometryczne. Zakażenie <i>Helicobacter pylori</i> i metody wykrywające zakażenie.	W1, W2, W4, W6, U1, U2	Ćwiczenia
14.	Fizjologia narządów płciowych. Mechanizm regulacji osi podwzgórzowo – przysadkowo -jajnikowej. Czynność dokrewna jajników. Cykl płciowy u kobiety, cykl jajnikowy, cykl maciczny	U2,U3	Praca własna
15.	Analiza tekstu naukowego. Prezentacja przez studenta treści, przygotowanych na podstawie literatury nadobowiązkowej oraz artykułów naukowych wskazanych przez koordynatora/prowadzącego przedmiot. Prezentowany materiał wchodzi w zakres treści obowiązujących do zaliczenia poszczególnych działów fizjologii (kolokwia teoretyczne) oraz egzaminu końcowego.	U2,U3	Praca własna
16.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
17.	Przygotowanie do egzaminu	wszystkie	Praca własna
18.	Egzamin	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Semestr 1

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Burza mózgów, Ćwiczenia, Ćwiczenia komputerowe, Ćwiczenia laboratoryjne, Ćwiczenia przedkliniczne, Ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji, Demonstracja, Dyskusja, , Pokaz, Praca w grupie, Rozwiązywanie zadań, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, test	W ciągu semestru zostaną przeprowadzone 3 kolokwia (po 20 pytań testowych punktowanych w skali 0/1 pkt za każdą nieprawidłową/prawidłową odpowiedź) z poszczególnych działów fizjologii, z tematów omawianych w ramach wykładów, wykładów owych i ćwiczeń oraz realizowanych przez studentów w ramach samokształcenia. Kolokwium uznaje się za zdane, gdy zostanie ocenione na co najmniej 12 pkt (60%).

ćwiczenia	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test, obserwacja pracy uczestnika	Studenci oceniani są na bieżąco na podstawie aktywności na zajęciach oraz wykazania się wiedzą w zakresie materiału określonego w zagadnieniach przez koordynatora przedmiotu – weryfikowanej przez odpytywanie ustne lub pisemne (w skali 0-2 pkt). W ciągu I semestru zostaną przeprowadzone 3 kolokwia (po 20 pytań testowych punktowanych w skali 0/1 pkt za każdą nieprawidłową/prawidłową odpowiedź) z poszczególnych działów fizjologii, z tematów omawianych w ramach wykładów, wykładów owych i ćwiczeń oraz realizowanych przez studentów w ramach samokształcenia. Kolokwium uznaje się za zdane, gdy zostanie ocenione na co najmniej 12 pkt (60%).
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test	Analiza tekstu naukowego. Prezentacja przez studenta treści, przygotowanych na podstawie literatury nadobowiązkowej oraz artykułów naukowych wskazanych przez koordynatora/prowadzącego przedmiot. Prezentowany materiał wchodzi w zakres treści obowiązujących do zaliczenia poszczególnych działów fizjologii (kolokwia teoretyczne) oraz egzaminu końcowego.

Dodatkowy opis

Studenci są oceniani na bieżąco na podstawie:

- aktywności na ćwiczeniach,
- wykazania się wiedzą w zakresie materiału określonego w zagadnieniach przez koordynatora przedmiotu – weryfikowanej przez odpytywanie ustne lub pisemne (w skali punktów 0–2).

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Zajęcia można odrobić, uczestnicząc w zajęciach o tej samej tematyce, z inną grupą, zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie przedmiotu. Prowadzący zajęcia uznaje nieobecność na zajęciach za usprawiedliwioną w uzasadnionym przypadkach.

W ciągu roku akademickiego zostanie przeprowadzone 5 kolokwiów (po 20 pytań testowych punktowanych w skali 0/1 pkt za każdą nieprawidłową/prawidłową odpowiedź) z poszczególnych działów fizjologii, z tematów omawianych w ramach wykładów, wykładów owych i ćwiczeń oraz realizowanych przez studentów w formie samokształcenia. Kolokwium uznaje się za zdane, gdy zostanie ocenione na co najmniej 12 pkt.

W ramach samokształcenia studenci są zobowiązani do przygotowania i wygłoszenia prezentacji ustnej, na podstawie analizy literatury nadobowiązkowej oraz artykułów naukowych, wskazanych przez koordynatora/prowadzącego przedmiot wg szczegółowych kryteriów zawartych w regulaminie przedmiotu (regulamin wewnętrzny).

Warunki dopuszczenia do I terminu egzaminu:

- spełnienie kryterium obecności,
- kolokwium: zaliczenie 3 z 5 przeprowadzonych,
- zaliczenie pracy samokształceniowej,
- uzyskanie punktacji wymaganej regulaminem przedmiotu (regulamin wewnętrzny). Warunki dopuszczenia do II terminu egzaminu:
- spełnienie kryterium obecności,
- zaliczenie pracy samokształceniowej.

Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu z fizjologii nie więcej niż 10% studentów dopuszczonych do I terminu egzaminu, którzy uzyskali najwyższą punktację oraz zdali wszystkie kolokwia.

- termin egzaminu składa się z 80 pytań testowych. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% maksymalnej liczby punktów.
- termin egzaminu składa się z 60 pytań testowych. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% maksymalnej liczby punktów.

Skala ocen: ≤ 59% - niedostateczny (2,0); 60 – 66% - dostateczny (3,0); 67 – 75% - dostateczny plus (3,5); 76 – 84% - dobry

(4,0); 85 – 93% - dobry plus (4,5); 94 – 100% - bardzo dobry (5,0).

Szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu określa regulamin wewnętrzny, który jest udostępniany każdemu studentowi i

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Jaworek J. Podstawy fizjologii medycznej. Medycyna Praktyczna, wyd. 2, Kraków 2021.

Dodatkowa

1. Brzozowski T., Konturek S. Fizjologia człowieka. Podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, wyd. 3, Wrocław 2020.
2. Traczyk W. Z. Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, wyd. 8, Warszawa 2021.
3. Tafil-Klawe M., Klawe J. Wykłady z fizjologii człowieka. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, wyd. 1, Warszawa 2017.
4. Hansen J. T., Koepfen B. M., Netter F. H., [red. wyd.] Konturek S. J. Atlas fizjologii człowieka Nettera. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005.
5. Cudnoch-Jędrzejewska A., Puchalska L., Kawara M. Fizjologia i patofizjologia. Podręcznik dla studentów. Edra Urban&Partner, Wrocław 2024/2025
6. Waugh A., Grant A. [red pol.] Cisek B., Maciejewski R. Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby. Edra Urban&Partner, Wrocław 2012

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

EMBRIOLOGIA I GENETYKA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025-2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordinator przedmiotu	Wojciech Uracz
Prowadzący zajęcia	Wojciech Uracz

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 3,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 40 ćwiczenia: 20 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 15	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia jest przekazanie studentom wiedzy z zakresu embriologii i genetyki człowieka. Kurs dostarczy informacji niezbędnych do zrozumienia przyczyn leżących u podstaw chorób uwarunkowanych genetycznie, w tym genetycznych przyczyn niepłodności. Zaprezentowane zostaną różne mechanizmy dziedziczenia oraz rozwinięte zostaną umiejętności pozwalające na ocenę prawdopodobieństwa manifestacji określonych cech fenotypowych i ryzyka ujawnienia się schorzeń genetycznych. Dodatkowo omówione będą metody analizy materiału genetycznego wykorzystywane w profilaktyce i diagnostyce chorób dziedzicznych.
-----------	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	procesy spermatogenezy, spermiogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia	A.W13	test
W2	stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów	A.W14	test
W3	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	A.W15	test
W4	budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutogenezy	A.W16	test
W5	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej	A.W17	test
W6	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce, w tym w diagnostyce prenatalnej	A.W18	test
W7	problematykę genetycznych i immunologicznych przyczyn niepłodności	A.W19	test
W8	nowoczesne techniki badań genetycznych	A.W20	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	A.U5	test
U2	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób oraz w diagnostyce prenatalnej	A.U6	test
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin * przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	40
ćwiczenia	20
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	15
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 75
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 60
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Budowa chromatyny i organizacja materiału genetycznego. Cykl komórkowy i jego rola. Mitoza, mejoza. Oogeneza – mejoza prenatalna i postnatalna. Spermatogeneza.	W1, W4, W5, K1	Wykład
2.	Immunologia implantacji. Immunologiczne reakcje utrzymujące ciążę. Płód jako przeszczep semiallogeniczny. Zaburzenia immunologiczne w czasie ciąży. Immunologiczne przyczyny niepłodności.	W2, W7, K1	Wykład
3.	Ostateczny rozwój błon płodowych u człowieka i ich funkcja. Łożysko - budowa. Funkcja i fizjologia. Hormony łożyskowe. Regulacja hormonalna ciąży i porodu.	W2, K1	Wykład
4.	Poradnictwo genetyczne. Diagnostyka prenatalna i postnatalna - testy genetyczne i badania przesiewowe.	W6, W8, U2, K1	Wykład
5.	Chromosomy płci- heterochromosomy. Dziedziczenie płci i cech sprzężonych z chromosomem X. Zaburzenia heterochromosomów i mechanizmy ich powstawania u ludzi, przykłady schorzeń.	W5, W6, W7, U1, U2, K1	Wykład
6.	Podstawy genetyki klasycznej (dominacja, recesywność, kodominacja, sprzężenie). Prawa Mendla. Współdziałanie genów przy wyznaczaniu cech uwarunkowanych genetycznie (np. poligenia, plejotropia). Dziedziczenie autosomalne dominujące i recesywne – ryzyko dziedziczenia oraz przykłady schorzeń. Choroby metaboliczne o podłożu genetycznym. Uwarunkowania genetyczne grup krwi oraz konflikt serologiczny.	W3, W5, W6, U1, U2, K1	Ćwiczenia
7.	Rodzaje zmienności genetycznej. Mutacje genowe (nonsens, missens, ciche, neutralne), chromosomowe (inwersje, delecje, duplikacje, translokacje) oraz genomowe – mechanizmy ich powstawania. Genetyczne podstawy zespołu Downa oraz ryzyko jego ponownego wystąpienia. Rola aberracji strukturalnych w niepłodności.	W5, W6, W7, U1, U2, K1	Ćwiczenia
8.	Budowa gonad. Powstawanie gamet. Regulacja hormonalna gametogenezy. Regulacja hormonalna procesów rozmnażania. Cykliczność procesów rozrodczych u człowieka. Współdziałanie podwzgórza, przysadki mózgowej i jajników w regulacji hormonalnej.	W1, K1	Ćwiczenia
9.	Zapłodnienie. Łączenie się gamet, pokonywanie osłon, aktywacja jaja, bloki przeciw polispermii. Polispermia. Partenogeneza. Bruzdkowanie jaja ludzkiego - I tydzień rozwoju. Budowa blastocysty. Metabolizm bruzdkowania, blastocysty i wolnej blastocysty.	W1, W2, K1	Ćwiczenia

	Implantacja. Rozwój trofoblastu. Formowanie doczesnej. Doczesna - powstawanie, rodzaje. Odżywianie zarodka w I tyg. rozwoju.		
10.	Gastrulacja – II i III tydzień rozwoju. Powstawanie węzła zarodkowego i tarczki zarodkowej. Powstawanie mezodermu pozazarodkowej, formowanie owodni. Powstawanie i formowanie pęcherzyka żółtkowego, szypuły brzusznej. Rozwój tarczki zarodkowej. Listki zarodkowe. Fałdowanie zarodka.	W2, K1	Ćwiczenia
11.	Mechanizmy powstawania mutacji. Czynniki mutagenne. Czynniki teratogenne. Mechanizmy naprawy DNA i konsekwencje ich nieprawidłowego działania.	W4	Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela
12.	Cytogenetyka klasyczna. Kariotyp człowieka – metody jego uzyskiwania i analizy. Techniki hodowli leukocytów. Metody różnicowego barwienia chromosomów (analiza prążkowa).	W4, W6	Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Ćwiczenia, Dyskusja, Metoda problemowa, Rozwiązywanie zadań, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test	Udział w teście i zgromadzenie odpowiedniej ilości punktów.
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta	100% obecność na ćwiczeniach.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test	Wykaz tematyki w tabeli Treści programowe. Prezentacja przez studenta treści, przygotowanych na podstawie literatury nadobowiązkowej oraz artykułów naukowych wskazanych przez koordynatora/prowadzącego przedmiot. Prezentowany materiał wchodzi w zakres treści obowiązujących do zaliczenia poszczególnych działów fizjologii (kolokwia teoretyczne) oraz egzaminu końcowego.

Dodatkowy opis

Obecność na ćwiczeniach obowiązkowa. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej, istnieje możliwość odpracowania jednego ćwiczenia zgodnie z warunkami ustalonymi z osobą prowadzącą zajęcia. Nieobecności odpracowywane będą po zakończeniu wszystkich ćwiczeń.

Warunki zaliczenia ćwiczeń: 100% obecności na ćwiczeniach oraz wykonywanie zadań sprawdzających postęp w przyswajaniu treści programowych omawianych na ćwiczeniach.

Przewiduje się dodatkowe premiowanie studentów szczególnie aktywnych w trakcie ćwiczeń. „Premię za aktywność” uzyskuje się za podanie odpowiedzi oraz uzasadnienie odpowiedzi na zadany problem.

Warunki dopuszczenia do I terminu testu zaliczeniowego (obejmującego treści programowe poruszane na ćwiczeniach, wykładach i realizowane w ramach samokształcenia): zaliczenie ćwiczeń oraz obecności na wykładach. Test zaliczeniowy ma formę testu jednokrotnego wyboru składającego się z 50 pytań. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% maksymalnej liczby punktów.

Skala ocen:

< 60% – niedostateczny (2,0)

60–68% – dostateczny (3,0)

68,5-76% – dostateczny plus (3,5)

76,5-84% – dobry (4,0)

84,5-92% – dobry plus (4,5)

92,5-100% – bardzo dobry (5,0)

Test zaliczeniowy odbywa się po zakończeniu kursu, w terminie ustalonym ze studentami.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bartel H; Embriologia medyczna. Ilustrowany podręcznik. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2009
2. Bartel H; Embriologia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2019, 2020
3. Drewa G, Ferenc T; Genetyka medyczna. Podręcznik dla studentów. Edra Urban & Partner, Wrocław 2012, dodruk: 2015/2018/2020/2022

Dodatkowa

1. Winter PC, Hickey GH, Fletner HI; Genetyka. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2021
2. Twyman RM; Biologia rozwoju. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2020
3. Jorge LB, Carey CJ, Bamshad MJ, Genetyka medyczna; Edra Urban & Partner, Wrocław, 2011, 2021
4. Kwak-Kim J, Immunology of Recurrent Pregnancy Loss and Implantation Failure, Elsevier 2022
5. Mor G, Reproductive Immunology, Elsevier 2021

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

JĘZYK ANGIELSKI

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2026
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe angielski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordinator przedmiotu	Ewa Osuchowska Florczak
Prowadzący zajęcia	Ewa Osuchowska Florczak

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć lektorat: 30	
Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1,0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć lektorat: 30 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 5	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przygotowanie studenta do swobodnego posługiwania się językiem angielskim w mowie i piśmie w sytuacjach zawodowych (np. w komunikacji z pacjentem i personelem medycznym).
	Przygotowanie studenta do rozumienia literatury fachowej i wypowiedzi ustnych (np. wykłady, podcasty) w języku angielskim oraz do wypowiadania się na tematy związane z położnictwem.

C2	
C3	Zaznajomienie studenta z gramatyką oraz słownictwem medycznym w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym	B.U27	praca pisemna, test, zaliczenie
U2	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	B.U28	odpowiedź ustna, praca pisemna, test, zaliczenie
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położeń	O.K7	odpowiedź ustna, praca pisemna

Bilans punktów ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
lektorat	30
łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 0

- godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
lektorat	30
	Liczba godzin

Łączny nakład pracy studenta	30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 0

- godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	SEMESTR 1 JĘZYK SPECJALISTYCZNY: - Części ciała i organy wewnętrzne - Szpital: personel szpitalny i oddziały w szpitalu - Położnictwo- studia i praca - Przyjęcie do szpitala	U1, U2, K1	lektorat
2.	SEMESTR 1 JĘZYK AKADEMICKI: rozumienie głównych tez w tekstach; znajdowanie konkretnych informacji w tekstach	U1	lektorat
3.	SEMESTR 1 JĘZYK OGÓLNY: czasy gramatyczne (present simple/present continuous/present perfect; past simple/past continuous/past perfect); prepositions of place and movement; wydarzenie ze swojego życia; artykuły prasowe	U1, U2	lektorat
4.	SEMESTR 2 JĘZYK SPECJALISTYCZNY: - Nagłe przypadki - Ból - Objawy - Układ krwionośny i krążenia	U1, U2, K1	lektorat
5.	SEMESTR 2 JĘZYK AKADEMICKI: wykłady	U2	lektorat
6.	SEMESTR 2 JĘZYK OGÓLNY: wyrażanie powinności, przymusu, obowiązku: must, have to, mustn't, don't have to, need to, need + ing; question forms; 0, I, II tryb warunkowy; wiadomości oraz audycje radiowe	U2, K1	lektorat

INFORMACJE ROZSZERZONE

Semestr 1

Metody nauczania :

Analiza tekstów, Dyskusja, Gra dydaktyczna, Lektorat, Praca w grupie

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
lektorat	odpowiedź ustna, praca pisemna, test, zaliczenie	Aby zaliczyć każdy semestr, student musi uzyskać do końca sesji poprawkowej w danym semestrze pozytywne oceny z: dwóch testów śródsesyjnych, wypowiedzi pisemnej, wypowiedzi ustnej, prac zadanych przez nauczyciela. Obecność studenta na zajęciach lektoratu jest obowiązkowa.

Semestr 2

Metody nauczania :

Analiza tekstów, Dyskusja, Gra dydaktyczna, Lektorat, Praca w grupie

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
lektorat	odpowiedź ustna, praca pisemna, test, zaliczenie	Aby zaliczyć każdy semestr, student musi uzyskać do końca sesji poprawkowej w danym semestrze pozytywne oceny z: dwóch testów śródsesyjnych, wypowiedzi pisemnej, wypowiedzi ustnej, prac zadanych przez nauczyciela. Obecność studenta na zajęciach lektoratu jest obowiązkowa.

Dodatkowy opis

- Szczegółowe informacje na temat zasad kształcenia językowego w ramach lektoratu, organizacji zajęć oraz warunków zaliczenia przedmiotu zostaną podane na 1. zajęciach.

- Skala ocen (dot. testów i egzaminów):

- 0-59 % – 2,0 (ndst)
- 60-70 % – 3,0 (dst)
- 71-75 % – 3,5 (+dst)
- 76-85 % – 4,0 (db)
- 86-90 % – 4,5 (+db)
- 91-100 % – 5,0 (bdb)

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Grice T. Nursing 1. Oxford English for Careers. Oxford University Press, 2021.
2. Grice T. Nursing 2. Oxford English for Careers. Oxford University Press, 2021.

Dodatkowa

1. Czubak M., Hansen E. English for Midwives Podręcznik: Chapter 1: Roles of a Midwife. Medipage, 2015.
2. Lipińska A, et.al. English for Medical Sciences. MedPharmPolska, 2013.
3. Glendinning E., Howard R., Professional English in Use Medicine, Cambridge University Press, 2007.
4. Evans V., Career Paths Medical, Oxford: Express Publishing, 2011.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025-2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordynator przedmiotu	Ewa Osuchowska Florczak
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Schlegel-Zawadzka, Ewa Osuchowska Florczak

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 20 ćwiczenia: 15 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 15	Liczba punktów ECTS 2,0
---------------------------	---	-----------------------------------

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu mikrobiologii i epidemiologii zakażeń/zarażeń bakteryjnych, wirusowych, grzybiczych i o etologii pasożytniczej: patofizjologią, diagnostyką i profilaktyką.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu mechanizmów obronnych człowieka.
C3	Uświadomienie słuchaczom problemów higieny rąk, izolacji ochronnej, standardowej, zależnej od dróg przenoszenia, higieny szpitalnej i dekontaminacji.
C4	Zapoznanie studentów z tematyką immunoprofilaktyki i immunoterapii, kalendarz szczepień.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej	A.W25	odpowiedź ustna, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W2	klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka	A.W26	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W3	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów	A.W12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W4	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej oraz humoralnej i komórkowej	A.W8	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
W5	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych	O.W7	odpowiedź ustna, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych	A.U10	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru
U2	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki	A.U11	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru

Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położonej	O.K7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K2	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin * przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	20
ćwiczenia	15
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 35
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Mikrobiologia: bakteriologia, wirusologia, parazytologia i mykologia: systematyka, budowa, chorobotwórczość oraz epidemiologia zakażeń i zarażeń – wybrane elementy	W1, W2, U1	Wykład
2.	Mikrobiota człowieka	W1, W2, K1, K2	Wykład
3.	Mechanizmy odporności wrodzonej, mechanizmy odporności przeciwzakaźnej, typy zakażeń, odporność nabyta w zakażeniach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybiczych. Pamięć immunologiczna, budowa i funkcja immunoglobulin, serologia grup krwi, immunoprofilaktyka, immunoterapia zakażeń (szczepionki i surowice odpornościowe).	W3, W4, K1, K2	Wykład
4.	Wybrane zarażenia i zakażenia połogowe, wrodzone i okołoporodowe: profilaktyka, diagnostyka	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład
5.	Czynniki modyfikujące odporność oraz odrębności układu odpornościowego noworodka.	W4	Wykład
6.	Podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów	W3, W4	Wykład

7.	Higiena rąk i izolacja pacjentów: ochronna, standardowa i zależna od dróg przenoszenia	W2, W5, K1	Ćwiczenia
8.	Pobieranie i transportowanie materiałów do badań mikrobiologicznych. Diagnostyka mikrobiologiczna, metody mikroskopowe, hodowlane, serologiczne, szybkie testy (POCT).	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
9.	Zakażenia układu moczowo-płciowego, zakażenia przenoszone drogą seksualną, waginoza bakteryjna i grzybicza. Diagnostyka laboratoryjna.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
10.	Student przedstawi całej grupie ustną analizę artykułu naukowego poruszającego temat profilaktyki zakażeń perinatologicznych i / lub diagnostyki mikrobiologicznej zakażeń wraz z wnioskami dotyczącymi znaczenia tej tematyki w pracy położnej. Kryterium zaliczenia wiąże się z przedstawieniem najważniejszych tez i wniosków wynikających z zaprezentowanego materiału. Artykuł wybiera studenta w porozumieniu z prowadzącym ćwiczenia teoretyczne.	U1,U2	Praca własna
11.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
12.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
13.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia, Ćwiczenia przedkliniczne, , Metoda przypadków, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test uzupełnień, test wielokrotnego wyboru	obecność na wykładach, wiedza przekazana na wykładach stanowi bazę wiedzy dla realizacji ćwiczeń i seminariów, wiedza uzyskania w trakcie wykładów będzie wymagana na egzaminie końcowym
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania, test wielokrotnego wyboru	100% obecność na ćwiczeniach, przygotowanie do seminariów poprzez wykazanie aktywności (w zakresie omawianych tematów zgodnych z tytułem zajęć) z wykorzystaniem wiedzy pochodzącej z wykładów oraz z literatury obowiązkowej i uzupełniającej, wiedza uzyskania w w trakcie ćwiczeń będzie wymagana na egzaminie końcowym
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	odpowiedź ustna	Student przedstawi całej grupie ustną analizę artykułu naukowego poruszającego temat profilaktyki zakażeń perinatologicznych i / lub diagnostyki mikrobiologicznej zakażeń wraz z wnioskami dotyczącymi znaczenia tej tematyki w pracy położnej. Kryterium zaliczenia wiąże się z przedstawieniem najważniejszych tez i wniosków wynikających z zaprezentowanego materiału. Artykuł wybiera studenta w porozumieniu z prowadzącym ćwiczenia teoretyczne.

Dodatkowy opis

Przedmiot kończy się egzaminem testowym składającym się z 65 pytań obejmujących treści przekazane na wykładach, omawiane na i ćwiczeniach. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń poprzez 100% obecność oraz zaliczone prace własne studenta pod kierunkiem nauczyciela. Skala ocen dla egzaminu: 60-66% ocena dostateczna, 67-75% ocena plus dostateczny, 76%-83% ocena dobry, 84-91%, ocena dobry plus, 92-100% ocena bardzo dobry. W razie uzyskania oceny niedostatecznej w Iszym terminie student przystępuje do egzaminu poprawkowego, ustnego, odpowiadając na 3 wylosowane przez siebie pytania z przygotowanej puli pytań.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bulanda M, Szostek S (red.): Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej, PZWL, Warszawa, 2020
2. Wójkowska-Mach J (red.) Profilaktyka zakażeń połogowych. PZWL, Warszawa 2019
3. Ptak W, Ptak M, Szczepanik M: Podstawy Immunologii. PZWL Warszawa 2017

Dodatkowa

1. Bulanda M, Wójkowska-Mach J (red.) Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej., PZWL, Warszawa, 2016

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

BADANIE FIZYKALNE W PRAKTYCE ZAWODOWEJ POŁOŻNEJ

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025-2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupa zajęć standardu C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej
Koordinator przedmiotu	Agnieszka Drozdowska-Szymczak
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Drozdowska-Szymczak, <u>Irena Brukwicka</u> , <u>Małgorzata Jawiarczyk-Piskorek</u> , <u>Estera Michałak</u>

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin	Liczba punktów ECTS 2.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady: 10 ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji: 40 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 10	

Uwaga: nauczyciele podkreśleni prowadzą zajęcia obejmujące praktyczną naukę zawodu
Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przyswojenie wiedzy i umiejętności w zakresie badania podmiotowego i przedmiotowego.
C2	Interpretacja podstawowych wyników badań dodatkowych zmierzająca do rozpoznania problemów zdrowotnych.
C3	Kształtowanie umiejętności w zakresie badania podmiotowego i przedmiotowego z poszanowaniem godności i autonomii pacjenta.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
-----	-------------------	-------------------------------	--------------------

Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zakres badania podmiotowego i badania fizykalnego noworodka (z uwzględnieniem oceny odruchów noworodkowych), niemowlęcia i pacjenta dorosłego w zakresie uprawnień zawodowych położnej	C.W30	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
W2	zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i badania fizykalnego	C.W31	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
W3	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego, w szczególności noworodka, niemowlęcia oraz kobiety w każdym okresie życia i stanie zdrowia, dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną	C.W32	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
W4	system opisu objawów i dolegliwości pacjentki według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)	C.W33	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
W5	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw)	C.W34	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
W6	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez położną z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych	C.W35	test wielokrotnego wyboru
W7	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną	C.W36	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
W8	zasady przygotowania pacjentki do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi	C.W37	test wielokrotnego wyboru
W9	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, zaburzenia elektrolitowe, niedokrwienie, martwica mięśnia sercowego)	C.W38	test wielokrotnego wyboru
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji położnej	O.U12	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
U2	przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, w tym szczepienia ochronne okresu noworodkowego i zalecane kobietom ciężarnym, realizować obowiązujące procedury w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych	O.U13	test wielokrotnego wyboru
U3	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjentki w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać cechy zapisu patologicznego oraz rozpoznać cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia	O.U14	test wielokrotnego wyboru
U4	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne noworodka, niemowlęcia i kobiety w każdym okresie jej życia, z uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej, oraz analizować i interpretować jego wyniki	C.U50	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
U5	zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta (kobiety, noworodka, niemowlęcia) według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania)	C.U51	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
U6	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia i dorosłego, w szczególności kobiety w różnych okresach jej życia	C.U52	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
U7	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjentki (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta (noworodka, niemowlęcia, kobiety)	C.U53	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru

U8	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz gromadzić dane o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych	C.U54	test wielokrotnego wyboru
U9	stosować skale lub kwestionariusze wykorzystywane do diagnozowania stanu zdrowia oraz oceny ryzyka wystąpienia zaburzeń u noworodka, niemowlęcia i dorosłego	C.U55	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
U10	formułować wstępne rozpoznanie stanu zdrowia noworodka, niemowlęcia i dorosłego na podstawie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego oraz dokumentować wynik rozpoznania dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną	C.U56	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
U11	wykonać badanie EKG, EKG prawokomorowe oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi u pacjentki w spoczynku oraz interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca	C.U57	test wielokrotnego wyboru
U12	rozpoznać, na podstawie zapisu EKG, zaburzenia zagrażające życiu lub zdrowiu pacjentki	C.U58	test wielokrotnego wyboru
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
K2	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin * przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	10
ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji	40
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 50
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza,

treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki,

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego, w szczególności noworodka, niemowlęcia oraz kobiety w każdym okresie życia i stanie zdrowia, dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;	W1,W2,W3,W4,W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
2.	System opisu objawów i dolegliwości pacjentki według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);	W1,W2,W3,W4,W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
3.	Kompleksowa ocena stanu zdrowia pacjenta (kobiety, noworodka, niemowlęcia) według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami) oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective	W1,W2,W3,W4,W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki

	- dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);		
4.	System opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw); Dokumentowanie badania fizykalnego.	W1,W2,W3,W4,W5	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
5.	Stan psychiczny: procesy emocjonalno-motywacyjne: niepokój, obojętność, lęk, gniew; procesy orientacyjno-poznawcze: spostrzeganie, uwaga, myślenie; mowa: liczba i tempo wypowiedzianych słów, płynność i głośność mowy	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
6.	Stan ogólny: cechy ogólne: wzrost, masa ciała, typ budowy, pozycja lub ułożenie ciała, aktywność ruchowa, mowa; orientacja pacjenta w czasie i miejscu; parametry życiowe: oddech, tętno, ciśnienie tętnicze krwi, temperatura ciała.	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
7.	Skóra, tkanka podskórna i węzły chłonne: zabarwienie, wilgotność, ciepłota, napięcie skóry; obecność zmian patologicznych tkanki podskórnej: guzy, tłuszczaki; węzły chłonne: wyczuwalność, wielkość, twardość, umiejscowienie, bolesność.	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
8.	Elementy badania neurologicznego: nerwy czaszkowe: badanie nerwów czaszkowych; badanie układu ruchowego: odczuwanie bólu, temperatury, dotyku, wibracji, czucie głębokie, wyznaczanie obszarów zaburzeń czucia; ocena odruchów: podstawowe odruchy ścięgniste, skóromięśniowe, najważniejsze odruchy patologiczne; podstawowe objawy uszkodzeń ośrodkowych i obwodowych nerwów ruchowych.	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
9.	Narządy zmysłów: oczy: stan i ruchomość powiek, reakcja źrenic na światło, ostrość wzroku, pole widzenia; uszy: ujście przewodu słuchowego, obecność wycieku z ucha; nos: stan błon śluzowych, różnicowanie zapachów,	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
10.	Jama ustna, gardło i szyja: ocena warg, błony śluzowej jamy ustnej; ruchomość, zabarwienie, wilgotność języka; ocena uzębienia (próchnica, parodontoz); gardło: ocena migdałków i łuków podniebiennych; szyja: ocena ruchomości, symetrii i obwodu, tarczycy, przepływów w tętnicach szyjnych.	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
11.	Układ mięśniowo-szkieletowy: badanie kręgosłupa, ocena krzywizn kręgosłupa, rotacji; badanie kości, ocena kończyn, ruchomości i zakresu ruchów stawów, ocena stawów (zaczernienie, bolesność, obrzęk); ocena siły i napięcia mięśni.	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
12.	Układ sercowo-naczyniowy i krążenie obwodowe: oglądanie i badanie palpacyjne okolicy przedsercowej, ocena uderzenia koniuszkowego serca; opukiwanie serca; osłuchiwanie serca: oznaczenie częstości pracy serca, określenie I i II tonu serca, patologiczne tony i	W5,W6,W7,W8,W9	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza

	szmery serca; cechy tętna; ocena krążenia żylnego: obrzęki, żylaki kończyn dolnych. Badanie EKG.		
13.	Klatka piersiowa i płuca: ocena kształtu i symetrii ruchów oddechowych, częstość i głębokość oddechów; badanie klatki piersiowej: oglądanie, palpacja, opukiwanie i osłuchiwanie; ocena gruczołów piersiowych oraz dołów pachowych (badanie i samobadanie piersi).	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
14.	Jama brzuszna: oglądanie brzucha; osłuchiwanie jamy brzusznej; perystaltyka jelit, szmery przepływu krwi; oznaczenie granic narządów wewnętrznych przy pomocy opukiwania (wątroba, śledziona, wypełnienie pęcherza moczowego); palpacja powierzchowna i głęboka jamy brzusznej	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
15.	Badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz gromadzenie danych o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
16.	Okolica odbytu oraz narządów płciowych męskich i żeńskich: badanie palpacyjne odbytu, obecność guzków i przepuklin odbytu, ocena gruczołu krokowego u mężczyzn; narządy płciowe męskie: stopień rozwoju, odprowadzalność, napletka, obecność wydzielin; narządy płciowe żeńskie: stopień rozwoju, ocena skóry, obecność zmian patologicznych.	W5,W6,W7	Wykłady treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu lekarza
17.	Wykorzystywanie technik badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjentki (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta (noworodka, niemowlęcia, kobiety);	U1,U2,U4,U7, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
18.	Badanie noworodka: zbieranie wywiadu (wywiad rodzinny, okołoporodowy, społeczny, przebyte choroby, przegląd układów, główne dolegliwości, szczepienia); badanie skóry (pigmentacja, sinica kończyn, meszek na ciele, maź płodowa, potówka, rumień toksyczny); badanie głowy i szyi (ciemniaczko przednie i tylne, szwy czaszkowe, krwiaki, wybroczyny podspojówkowe); badanie klatki piersiowej (wymiary, sutki nadliczbowe, przewodzenie dźwięku); badanie jamy brzusznej (pozycja do badania, łaskotki, przepuklina pępkowa); badanie narządów płciowych (wierzchniactwo, spodziectwo, wnętrostwo); badanie układu ruchu (stopa szpotawa, stopa przywiedziona, stopa końsko-szpotawa, kolano szpotawe, kolano koślawe); badanie odruchów noworodkowych i niemowlęcych (odruch wzrokowy, słuchowo-powiekowy, żreniczny, czołowy, ssania, ryjkowy, wymiotny, połykania, dłoniowy, podeszwowy, Babińskiego, Moro, spadochronowy, toniczno-szyjny, Galanta, placing reflex, kroczenia, Landau'a).	U1,U3,U4,U7, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
19.	Badanie niemowlęcia: zbieranie wywiadu (wywiad rodzinny, okołoporodowy, społeczny, przebyte choroby,	U1,U3,U4,U7, K1-K7	Ćwiczenia – CSM

	przegląd układów, główne dolegliwości, szczepienia); badanie skóry (pigmentacja, sinica kończyn, meszek na ciele, maź płodowa, potówka, rumień toksyczny); badanie głowy i szyi (ciemniaczko przednie i tylne, szwy czaszkowe, krwiaki, wybroczyny podspojówkowe, chronologia pojawiania się zębów mlecznych); badanie klatki piersiowej (wymiary, sutki nadliczbowe, przewodzenie dźwięku); badanie jamy brzusznej (pozycja do badania, łąskotki, przepuklina pępkowa); badanie narządów płciowych (wierzchniactwo, spodziectwo, wnętrostwo); badanie układu ruchu (stopa szpotawa, stopa przywiedzona, stopa końsko-szpotawa, kolano szpotawe, kolano koślawe); badanie odruchów noworodkowych i niemowlęcych (odruch wzrokowy, słuchowo-powiekowy, żreniczny, czołowy, ssania, ryjkowy, wymiotny, połykania, dłoniowy, podeszwowy, Babińskiego, Moro, spadochronowy, toniczno-szyjny, Galanta, plącący re-flex, kroczenia, Landau'a).		treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
20.	Formułowanie wstępnego rozpoznania stanu zdrowia noworodka, niemowlęcia i dorosłego na podstawie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego oraz dokumentowanie wyniku rozpoznania dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;	U1,U7, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
21.	Przeprowadzanie badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz gromadzenie danych o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	U5, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
22.	Stosowanie skal lub kwestionariuszy wykorzystywanych do diagnozowania stanu zdrowia oraz oceny ryzyka wystąpienia zaburzeń u noworodka, niemowlęcia i dorosłego;	U6, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
23.	Technika wykonania badania EKG: EKG prawokomorowe oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi u pacjentki w spoczynku oraz interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca; Rozpoznawanie na podstawie zapisu EKG zaburzeń zagrażających życiu lub zdrowiu pacjentki;	U8,U9, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
24.	Badanie fizykalne w stanach zagrożenia zdrowia i/lub życia – objawy wstrząsu, ostrego brzucha, objawy oporności, pęknięcie ciąży pozamacicznej, skręt torbieli jajnika, pęknięcie macicy.	U2,U4,U7, K1-K7	Ćwiczenia – CSM treści kształcenia do realizacji przez kadrę dydaktyczną z prawem wykonywania zawodu położnej/pielęgniarki
25.	Wpływ odrębności kulturowo-religijnych na przebieg badania fizykalnego w kontekście opieki położniczej.	U1,U2,U3	Praca własna
26.	Samobadanie piersi – metoda manmacare	U4	Praca własna
27.	Edynburska Skala Depresji Poporodowej.	W1,W2,W3,W5,U1,U2	Praca własna
28.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
29.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
30.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji, , Film dydaktyczny, Symulacja, Wykład z prezentacją multimedialną, Ćwiczenia w ambulatorium przyklinicznym

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test wielokrotnego wyboru	Test wielokrotnego wyboru złożony z 15 pytań. Warunkiem zaliczenia testu uzyskanie co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów do zdobycia, czyli 9 punktów.
ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji	test wielokrotnego wyboru	Test wielokrotnego wyboru złożony z 15 pytań. Warunkiem zaliczenia testu uzyskanie co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów do zdobycia, czyli 9 punktów.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru	Test wielokrotnego wyboru złożony z 15 pytań. Warunkiem zaliczenia testu uzyskanie co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów do zdobycia, czyli 9 punktów.

Dodatkowy opis

Końcowa ocena wyznaczona na podstawie odsetka liczby punktów uzyskanych z testu według poniższej skali ocen:

3.0 (dostateczna) - $\geq 60\%$

3.5 (plus dostateczny) - $\geq 71\%$ 4.0 (dobra) - $\geq 81\%$

4.5 (plus dobry) - $\geq 86\%$

5.0 (bardzo dobra) - $\geq 91\%$

W przypadku nieuzyskania zaliczenia w pierwszym terminie przewiduje się drugi termin testu w czasie sesji poprawkowej. Treści z u, ćwiczeń z wykorzystaniem technik symulacji, ćwiczeń klinicznych i samokształcenia uwzględnione są w teście końcowym.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zajęcia *Badanie fizykalne* mają poprzedzać rozpoczęcie zajęć *Neonatologia i opieka neonatologiczna*.

Zaliczenie przedmiotów anatomia, fizjologia, podstawy położnictwa.

Na ćwiczenia z wykorzystaniem technik symulacji i klinicznych osoby studiujące przychodzą przygotowane, punktualnie, schludnie i estetycznie ubrane, wyposażone w stosowne umundurowanie i obuwie; posiadają stetoskopy. W trakcie ćwiczeń klinicznych przestrzegany jest Regulamin zawarty w Dzienniku Umiejętności Zawodowych. Uczestnicy zajęć prezentują nienaganną postawę etyczną względem pacjentów i członków zespołu.

Wszystkie zajęcia realizowane w ramach przedmiotu są obowiązkowe.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bień A., Iwanowicz-Palus G., Wdowiak A. (red. nauk.): Biblioteka położnej. Badanie fizykalne w praktyce położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.
2. Dyk D. (red. nauk.): Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. Podmiotowe i przedmiotowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

WYCHOWANIE FIZYCZNE

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028, 2026/27
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie
	Grupa zajęć standardu
Koordynator przedmiotu	Ewelina Wierzbicka-Nowak
Prowadzący zajęcia	Ewelina Wierzbicka-Nowak

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie	Liczba punktów ECTS 0.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć ćwiczenia (WF): 30	

Okres Semestr 3	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie	Liczba punktów ECTS 0.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć ćwiczenia (WF): 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Wszechstronny rozwój fizyczny organizmu. Wykształcenie, poprawa i utrzymanie podstawowych cech motorycznych tj siła, wytrzymałość, szybkość i koordynacja ruchowa.
C2	Ukształtowanie postawy świadomego i permanentnego uczestnictwa w różnorodnych formach aktywności sportowo-rekreacyjnych w czasie nauki oraz po jej ukończeniu dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego.
C3	Kształtowanie postaw osobowościowych: poczucia własnej wartości, szacunku dla innych osób, zwłaszcza słabszych i mniej sprawnych.

C4	Nauka współdziałania w zespole, akceptacji siebie i innych, kultury kibicowania, stosowania zasady „fair play” w sporcie i w życiu.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych	O.W7	obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia (WF)	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 3

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia (WF)	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
-----	-------------------	-----------------------------------	-------------------------

1.	Omówienie zasad BHP na zajęciach wychowania fizycznego. Przedstawienie programu zajęć oraz możliwości kształtowania cech motorycznych poprzez ćwiczenia.	W1	ćwiczenia (WF)
2.	Siatkówka: postawa siatkarska, odbicia sposobem górnym i dolnym, zagrywka tenisowa, przyjęcie piłki sposobem górnym i dolnym, wystawa piłki w przód i w tył, atak, blok.	W1	ćwiczenia (WF)
3.	Koszykówka: poruszanie się po boisku, podania i chwyt, kożłowanie prawą i lewą ręką, rzut do kosza z biegu z prawej i lewej strony, rzut do kosza z miejsca, obrona 1:1, zwody bez piłki i z piłką, atak pozycyjny i szybki atak.	W1	ćwiczenia (WF)
4.	Siłownia: technika wykonywania ćwiczeń mięśni klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, barków, ramion i przedramion, nóg na przyrządach i z przyborami. Oddychanie podczas ćwiczeń. Elementy treningu personalnego. Siłownia: ćwiczenia na ergometrach, bieżniach, cykloergometrach, orbitrekach itp - trening cardio.	W1	ćwiczenia (WF)
5.	Fitness: podstawowe kroki w aerobiku, oraz proste układy choreograficzne do muzyki. Fitness: podstawowe kroki na platformie, proste układy choreograficzne poprawiające wydolność krążeniowo - oddechową organizmu. Fitness: Body Ball, technika ćwiczeń na piłkach gimnastycznych, poprawa poczucia równowagi, zwiększenie stabilizacji całego ciała. Fitness: trening wzmacniający z ciężarkami i sztangami. Fitness: ćwiczenia rozciągające z elementami jogi, callaneticsu i stretchingu.	W1	ćwiczenia (WF)
6.	Gimnastyka lecznicza : ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne, kończyny górne i dolne, tułów i mięśnie głębokie. Wykorzystanie ćwiczeń izometrycznych, równoważnych, rozciągających, ukierunkowanych na dane schorzenie, ćwiczeń z przyborami oraz relaksacyjnych. Ćwiczenia w pozycjach izolowanych, rola prawidłowego oddychania podczas ćwiczeń.	W1	ćwiczenia (WF)
7.	Tenis stołowy: postawa przy stole i sposoby poruszania się podczas gry, różne sposoby trzymania rakietki, forehandem, backhandem, serwis, uderzenia atakujące, uderzenia obronne, uderzenia pośrednie.	W1	ćwiczenia (WF)
8.	Wycieczki piesze, turystyka piesza.	W1	ćwiczenia (WF)
9.	Nordic Walking : technika pracy RR i NN, technika marszu w terenie płaskim, pod górę i w dół, ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem kijków, dobór dystansu i tempa.	W1	ćwiczenia (WF)

INFORMACJE ROZSZERZONE

Semestr 2

Metody nauczania :

Ćwiczenia

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia (WF)	obserwacja pracy studenta	Wymagane aktywne uczestnictwo na wszystkich zajęciach

Semestr 3

Metody nauczania :

Ćwiczenia, Wycieczka

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia (WF)	obserwacja pracy studenta	Wymagane aktywne uczestnictwo na wszystkich zajęciach

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak przeciwwskazań zdrowotnych do aktywnego uczestnictwa w programowych zajęciach wychowania fizycznego lub skierowanie na zajęcia rehabilitacyjne.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. G. Jürge "Trening siłowy" wyd. Wydawnictwo RM 2019
2. F. Wróblewski "Siatkówka. Zasady, porady, trening" Dragon 2018

Dodatkowa

1. M. Boyle "Nowoczesny trening funkcjonalny" wyd. Galaktyka 2019

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

BHP

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/2028
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie
	Grupa zajęć standardu
Koordinator przedmiotu	Zbigniew Piotrowski
Prowadzący zajęcia	Zbigniew Piotrowski

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie	Liczba punktów ECTS 0.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć szkolenie BHP: 4	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny kształcenia na podstawie wybranych przepisów pranych.
C2	Zapoznanie z zagrożeniami dla życia i zdrowia występującymi podczas odbywania zajęć, sposobach ochrony przed tymi zagrożeniami oraz postępowania podczas wystąpienia tych zagrożeń.
C3	Poinformowanie studentów o zasadach ochrony przeciwpożarowej a szczególnie o sposobach zapobiegania pożarowym, systemach wykrywania pożarów, podręcznym sprzęcie gaśniczym oraz przeprowadzaniu ewakuacji na wypadek pożaru i innych miejscowych zagrożeń.
C4	Zapoznanie z ogólnymi zasadami pierwszej pomocy.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w procesie kształcenia oraz zasady postępowania w przypadku niebezpiecznego zdarzenia podczas zajęć, w szczególności w salach zabiegowych i leczniczych, w szpitalach i przychodniach jednostek medycznych	O.W10	zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla życia i zdrowia, zachować się adekwatnie do zaistniałego zagrożenia, a także ocenić swoje możliwości podczas udzielania pierwszej pomocy	O.U24	zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położeń	O.K7	zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
szkolenie BHP	4
łącznie nakład pracy studenta	Liczba godzin 4
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 4
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 0

godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Moduł I - Wybrane regulacje prawne. - podstawy prawne bezpieczeństwa i higieny kształcenia - prawa i obowiązki studenta oraz Rektora w zakresie bezpieczeństwa i higieny kształcenia - podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące studenta podczas zajęć organizowanych przez Uczelnię.	W1, U1, K1	szkolenie BHP
2.	Moduł I - Warunki bezpieczeństwa i higieny kształcenia w pomieszczeniach Uczelni. - drogi i przejścia - pomieszczenia uczelni - oświetlenie - ogrzewanie i wentylacja - apteczka pierwszej pomocy - stanowisko wyposażone w monitor ekranowy.	W1, U1, K1	szkolenie BHP
3.	Moduł I - Czynniki środowiska kształcenia oraz ich zagrożenia i profilaktyka. - czynniki niebezpieczne - czynniki szkodliwe - czynniki uciążliwe	W1, U1, K1	szkolenie BHP
4.	Moduł I - Wypadki, którym mogą ulec studenci w trakcie zajęć organizowanych przez Uczelnię. - zasady postępowania w razie wypadków i w sytuacjach zagrożeń i awarii	W1, U1, K1	szkolenie BHP
5.	Moduł I - Zasady korzystania z domów studenckich	W1, U1, K1	szkolenie BHP
6.	Moduł I - Zasady udzielania pierwszej pomocy - system Ratownictwa Medycznego w Polsce - pierwsza pomoc w aktach prawnych. - łańcuch przeżycia. - bezpieczeństwo ratownika. - ocena stanu poszkodowanego (ABC) i wezwanie pomocy. - pozycja bezpieczna. - resuscytacja krążeniowo - oddechowa (RKO). - resuscytacja krążeniowo - oddechowa z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego AED. - postępowanie w stanach nagłych	W1, U1, K1	szkolenie BHP

7.	Moduł I - Ochrona przeciwpożarowa - podstawy prawne ochrony przeciwpożarowej - obowiązki Uczelni, studentów i doktorantów w zakresie ochrony przeciwpożarowej - definicja pożaru - grupy pożarów - przyczyny pożarów - sposoby gaszenia pożarów - podręczny sprzęt gaśniczy – zasady użycia i działania - zasady zachowania się podczas pożaru - zasady zachowania się podczas ewakuacji	W1, U1, K1	szkolenie BHP
8.	Moduł II - zagrożenia czynnikami biologicznymi w środowisku kształcenia - środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami biologicznymi - problemy ochrony środowiska	W1, U1, K1	szkolenie BHP
9.	Moduł III - zagrożenia czynnikami chemicznymi w środowisku kształcenia - środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami chemicznymi - problemy ochrony środowiska	W1, U1, K1	szkolenie BHP
10.	Moduł IV- Ochrona danych osobowych w podmiotach medycznych. - przedmiot i cele reformy przepisów o ochronie danych osobowych. - przepisy prawa w zakresie ochrony danych osobowych. - wyjaśnienie najważniejszych pojęć RODO. - zasady przetwarzania danych osobowych. - prawa osób, których dane dotyczą. - obowiązki administratora danych. - obowiązki podmiotu przetwarzającego (procesora danych). - zadania Inspektora ochrony danych osobowych. - zasady ochrony danych osobowych w szpitalach i innych podmiotach leczniczych.	W1, U1, K1	szkolenie BHP

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
szkolenie BHP	zaliczenie	obejrzenie i wystuchanie całej prezentacji stanowi podstawę do zaliczenia udziału w obowiązkowym szkoleniu.

Dodatkowy opis

Przedmiot BHP należy zaliczyć w semestrze zimowym. Do szkolenia należy przystąpić niezwłocznie po otrzymaniu indywidualnego linku do platformy szkoleniowej. Linki są wysyłane na osobistą skrzynkę pocztową w domenie tu-dent.uj.edu.pl

a termin zaliczenia przyjmuje się datę zakończenia szkolenia na platformie szkoleniowej.

W przypadku braku możliwości realizacji szkolenia poprzez platformę zdalnego nauczania należy, w pierwszym tygodniu rwania szkolenia dla danego wydziału, skontaktować się z pracownikami Inspektor BHP CM za pomocą adresu emailowy: BHP.szkolenia@cm.edu.pl.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Obecność na szkoleniu jest obowiązkowa

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia.
2. Ustawa z 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
3. Ustawa z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks Pracy.
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
5. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu w tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach.
6. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.
8. Ustawa z dnia 25 listopada 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r., w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
11. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
12. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18 października 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe.

13. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Dodatkowa

1. Bogdan Rączkowski „BHP w praktyce” (2019), Wydawnictwo ODDK Gdańsk.
2. Ryszard Mikulski „Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy” (1999)
3. Marzena Mieszkowska (2008) „Praca z komputerem przenośnym – laptopy” – Bezpieczeństwo pracy nr 12.
4. Witryna internetowa Polskiej Rady Resuscytacji www.ppr.pl Witryna internetowa Polskiego Czerwonego Krzyża www.pck.pl
5. Witryna internetowa www.ratowniczy.net Witryna internetowa Centralnego Instytutu Ochrony Pracy www.ciop.pl

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

ZAKAŻENIA SZPITALNE

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense – Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025-2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej
Koordinator przedmiotu	Stanisław Dyl
Prowadzący zajęcia	Stanisław Dyl, Elżbieta Gołębiowska

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 10 ćwiczenia: 10 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 10	Liczba punktów ECTS 1,0
---------------------------	---	--------------------------------

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przygotowanie studenta do podejmowania działań profilaktycznych w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny	C.W39	test
W2	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem roli specjalisty do spraw epidemiologii	C.W40	test

W3	zasady profilaktyki, mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym	C.W41	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich	C.U59	test
U2	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, miejsca operowanego i ran przewlekłych oraz zakażeniu ogólnoustrojowemu	C.U60	test
U3	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów	C.U61	test
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	test
K2	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	test
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	test
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	test
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	test
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki	O.K6	test
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	test

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin * przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady :	10
ćwiczenia:	10
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela:	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 10
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 10
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Przepisy prawne związane z kontrolą zakażeń szpitalnych.	W1, W2	Wykłady
2.	Zakażenia związane z opieką medyczną - podstawowe pojęcia i definicje.	W1, U1	Wykłady
3.	Patogeny alarmowe i ich wpływ na występowanie zakażeń szpitalnych.	W1, U1	Wykłady
4.	Higiena rąk. Zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym.	W3, U1, U2, U3	Wykłady
5.	Zasady izolacji pacjenta.	W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3, K4, K5, K6	Wykłady
6.	Profilaktyka i nadzór nad zakażeniami szpitalnymi: zakażenia krwi, zakażenia układu oddechowego, zakażenia układu pokarmowego (w tym o etiologii <i>Clostridioides difficile</i>), zakażenia układu moczowego, zakażenia miejsca operowanego, zakażenia ran przewlekłych, zakażenie ogólnoustrojowe.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3, K4, K5, K6	Wykłady
7.	Profilaktyka i nadzór nad zakażeniami szpitalnymi w różnych obszarach klinicznych: sala porodowa, blok operacyjny, oddział anestezjologii i intensywnej terapii, oddział położniczo-noworodkowy, oddział intensywnej terapii i patologii noworodka, oddział ginekologii, chemioterapii i radioterapii.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3, K4, K5, K6	Ćwiczenia
8.	Organizacja nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym i metody kontroli zakażeń szpitalnych. Zadania zespołów i komitetu do spraw kontroli zakażeń szpitalnych.	W1, W2, U1, K4, K5, K7	Ćwiczenia
9.	Zasady pobierania materiału do badań mikrobiologicznych.	W1	Ćwiczenia

10.	Szczepienia ochronne w profilaktyce zakażeń i chorób zakaźnych.	W1	Ćwiczenia
11.	Rola położnej/pielęgniarki jako osoby odpowiedzialnej za kontakt z materiałem zakaźnym. Zasady pobierania i przesyłania do badań materiałów biologicznych.	W1,W2,W3	Praca własna
12.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu zajęć	Praca własna
13.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
14.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Burza mózgów, Ćwiczenia, Dyskusja, Film dydaktyczny, Metoda problemowa, Metoda przypadków, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	test wielokrotnego wyboru	Test wielokrotnego wyboru złożony z 15 pytań. Warunkiem zaliczenia testu uzyskanie co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów do zdobycia, czyli 9 punktów.
ćwiczenia	test wielokrotnego wyboru	Test wielokrotnego wyboru złożony z 15 pytań. Warunkiem zaliczenia testu uzyskanie co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów do zdobycia, czyli 9 punktów.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	prezentacja przypadku klinicznego, test wielokrotnego wyboru	Tematyka przedstawiona w Treściach programowych. Test wielokrotnego wyboru złożony z 15 pytań. Warunkiem zaliczenia testu uzyskanie co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów do zdobycia, czyli 9 punktów.

Dodatkowy opis

Zaliczenie treści programowych po zakończonych wykładach i ćwiczeniach w formie pisemnej na podstawie testu zawierającego 30 pytań. W teście będą znajdowały się pytania z wykładów w formie u, ćwiczeń i samokształcenia. Kryteria oceny zaliczenia: co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi na ocenę dostateczną, 70% na ocenę dostateczną plus, 80% na ocenę dobrą, 85% na ocenę dobrą plus, 90% na ocenę bardzo dobrą.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zaliczenie przedmiotu mikrobiologia i parazytologia.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Ustawa z dn. 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi
2. Bulanda M., Wójkowska-Mach J. (red.): Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
3. Wójkowska-Mach J. (red): Profilaktyka zakażeń połogowych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021

Dodatkowa

1. Bulanda M., Szostek S: (red.): Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

RADIOLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2026/2027
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu A. Nauki przedkliniczne
Koordinator przedmiotu	Stanisław Dyl
Prowadzący zajęcia	Anna Saran, Stanisław Dyl

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 5 ćwiczenia: 10 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 10	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studenta z możliwościami współczesnej diagnostyki obrazowej i trendami rozwoju w tej dziedzinie.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej	A.W35	zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	stosować zasady ochrony radiologicznej	A.U17	zaliczenie pisemne

Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	zaliczenie pisemne

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	5
ćwiczenia	10
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 25
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Zapoznanie się z możliwościami radiologii - prezentacja poszczególnych technik w zakresie diagnostyki obrazowej: Radiologia klasyczna (radiografia, fluoroskopia, radiologia stomatologiczna)	W1, U1	Wykłady
2.	Mammografia	W1, U1	Wykłady
3.	Angiografia i radiologia zabiegowa	W1, U1	Wykłady
4.	Ultrasonografia	W1, U1	Wykłady
5.	Tomografia komputerowa	W1, U1	Ćwiczenia
6.	Rezonans magnetyczny.	W1, U1	Ćwiczenia
7.	Zasady kierowania pacjentów do badań obrazowych. Zasady przygotowania pacjentów do badań obrazowych.	W1, U1, K1	Ćwiczenia
8.	Interpretacja wyników badań obrazowych.	W1, U1, K1	Ćwiczenia
9.	Ochrona radiologiczna.	W1, U1	Praca własna
10.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
11.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
12.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Demonstracja, Dyskusja, Pokaz, Praca w grupie

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
--------------	------------------	-------------------------------

wykłady	zaliczenie pisemne, test wielokrotnego wyboru	Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną (zaliczenie pisemne) Warunkiem zaliczenia pisemnego jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Skala ocen: bardzo dobry (5) ponad dobry (+4) dobry (4) dość dobry (+3) dostateczny (3) niedostateczny (2)
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, prezentacja, test wielokrotnego wyboru	Aktywne uczestnictwo w zajęciach, udział w dyskusjach, a także wykonanie zadań projektowych (np. analiza tekstów, przygotowanie i przedstawienie prezentacji na zadany temat, rozwiązanie zadania, praca nad studium przypadku, praca nad rozwiązaniem krótkich testów z zadanego materiału, itp.). Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Skala ocen: bardzo dobry (5) ponad dobry (+4) dobry (4) dość dobry (+3) dostateczny (3) niedostateczny (2)
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	zaliczenie pisemne, test wielokrotnego wyboru	Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną (zaliczenie pisemne) Warunkiem zaliczenia pisemnego jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Skala ocen: bardzo dobry (5) ponad dobry (+4) dobry (4) dość dobry (+3) dostateczny (3) niedostateczny (2)

Wymagania wstępne i dodatkowe

Obowiązkowa obecność na zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. Pruszyński B., Cieszanowski A.: Radiologia: diagnostyka obrazowa: Rtg, TK, USG, MR, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.

Dodatkowa

1. Herring W.: Podręcznik radiologii, Urban & Partner, Wrocław 2019. 86fc

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

PRAWO MEDYCZNE

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/2028
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2026/27
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu B. Nauki społeczne i humanizm w położnictwie
Koordinator przedmiotu	Małgorzata Machota
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Machota, Justyna Kozicka,

Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 1.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 15 ćwiczenia: 10 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 5	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem jest wykazanie, iż prawo medyczne zawiera zbiór dobrych praktyk dla wykonywania zawodu położnej.
C2	Korzystając ze swoich praw, położna lepiej i bezpieczniej wykonuje swoje obowiązki.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu położnej	O.W8	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
W2	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy	B.W26	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
W3	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej	B.W27	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
W4	podstawy prawne wykonywania zawodu położnej, w tym prawa i obowiązki położnej oraz formy prawne wykonywania zawodu położnej, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków	B.W28	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
W5	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu położnej, z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego	B.W29	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
W6	prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa przysługujące kobiecie rodzącej oraz uprawnienia związane z rodzicielstwem	B.W30	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa	O.U20	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
U2	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej położnej oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa	B.U17	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K1	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
K2	przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu	O.K2	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką	O.K3	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	samoocena, zaliczenie ustne, obserwacja pracy uczestnika

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	15
ćwiczenia	10
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 25
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Pojęcie prawa a prawa medycznego. Powszechne źródła prawa medycznego.	W1, W6, U2, K4	Wykłady
2.	Prawa człowieka, a prawa kobiety i prawa dziecka. Standard normatywny regulacji ponadnarodowych i krajowych. Europejski Trybunał Praw Człowieka.	W3, W6, U2, K1, K2, K3	Wykłady
3.	Definicja zawodu medycznego a zawodu położnej. Zakres przedmiotowy definicji zawodu położnej, w szczególności: • zasady realizacji świadczeń zdrowotnych bez zlecenia lekarskiego, • zasady realizacji świadczeń zdrowotnych na zlecenie lekarskie, • zasady samodzielnej ordynacji leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, • zasady samodzielnego skierowania na badania diagnostyczne; • kontynuacja recepty lekarskiej w ramach zlecenia lekarskiego.	W1, U1, K3, K5	Wykłady
4.	Zasady wykonywania zawodu położnej, w szczególności zgodnie z: 1. posiadanymi kwalifikacjami, 2. należyłą starannością, 3. aktualną wiedzą medyczną, 4. poszanowaniem praw pacjenta, 5. poszanowaniem etyki zawodowej.	W1, W4, W6, U1, U2, K1, K2, K3, K4	Ćwiczenia

5.	Katalog praw pacjenta.	W4, W6, U2, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
6.	Zdarzenia niepożądane a błędy medyczny.	W4, U1, K4, K5	Ćwiczenia
7.	Prawne formy wykonywania zawodu, w szczególności: 1. umowa o pracę, 2. umowa cywilnoprawna, 3. praktyka zawodowa.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, K4, K5	Ćwiczenia
8.	Rodzaje odpowiedzialności prawnej i przesłanki odpowiedzialności.	W2, W3, W5, U1, U2, K1, K2, K4, K5	Ćwiczenia
9.	Praca na zaliczenie - konstytucyjna ochrona macierzyństwa	U1	Praca własna
10.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
11.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
12.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia, Dyskusja, , Wykład

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	zaliczenie ustne	odpowiedź ustna
ćwiczenia	obserwacja pracy uczestnika	obserwacja pracy uczestnika
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	praca tematyczna	Praca na zaliczenie - konstytucyjna ochrona macierzyństwa

Dodatkowy opis

Odpowiedź ustna na wylosowane dwa pytania, za każde pytanie student otrzymuje maksymalnie 5 punktów. Kryteria wiadomości: Bardzo dobry - 10 pkt. Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego. Dobry plus - 9 pkt. Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Dobry - 8 pkt. Opanowanie materiału programowego.

Dostateczny plus - 7 pkt. Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy nawet przy pomocy nauczyciela.

Dostateczny -6 pkt. Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, bardzo ograniczona umiejętność stosowania wiedzy nawet przy pomocy nauczyciela. Niedostateczny - Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.

Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; nieobecność usprawiedliwiona może być zaliczona na podstawie odpowiedzi na dwa pytania z zakresu materiału omówionego na ćwiczeniach, na których student był nieobecny.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak wymagań wstępnych.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Karkowska D., Prawo medyczne dla pielęgniarek, Wolters Kluwer , Warszawa 2020.
2. Paszkowska M.: Prawo dla pielęgniarek, Difin, Warszawa, 2023.
3. Paszkowska M. Położna w systemie ochrony zdrowia w Polsce, Difin, 2023.

Akty prawne:

- Ustawa o zawodach pielęgniarke i położnej z dnia 15. 07. 2011 r. (DZ.U. 2019, poz. 576 z późn.zm.),
- Ustawa o samorządzie pielęgniarek i położnych z dnia 1.07.2011 r. (dz. u. 2018 poz.916 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarke albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (dz.u. 2017, poz. 497 z późn. zm.),
- Kodeks etyki zawodowej pielęgniarke i położnej z dnia 9.12.2003 roku,
- Ustawa o działalności leczniczej z dnia 15.04.2011 r. (Dz. u. 2020, poz. 295 z późn. zm.),
- Ustawa o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta z dnia 6.11.2008 r. (dz. u. 2019, poz. 1127 z późn. zm.),
- Ustawa Kodeks Karny z 6.06.1997 r. (Dz. U. 1997, nr 88, poz. 553 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 1.07.2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanej i narządów (Dz.U. 2005, nr 169, poz. 1411 z późn. zm.),
- Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1375 z późn.zm.),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. 2011, nr 182, poz. 1086 z późn. zm.),
- Ustawa z 22.08.1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz.U. 2021, poz.1749),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz.U. 2020 poz. 666),
- Ustawa Kodeks Cywilny z 23.04.1964 r. (DZ. U. 1964, nr 16, poz. 93 z późn. zm.),
- Ustawa Kodeks Pracy z 26.06.1974 r. (Dz. U. 1974, nr 24, poz. 141 z późn. zm.),
- Ustawa Kodeks spółek handlowych z 15.07.2000, nr 94, poz.1037 z późn. zm.)

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

DIETETYKA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Collegium Masoviense - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu	Cykl dydaktyczny 2025/26
Kierunek studiów Położnictwo	Rok realizacji 2026/27
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardu C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej
Koordinator przedmiotu	Ewa Kamińska-El-Hassan
Prowadzący zajęcia	Zbigniew Hass, Ewa Kamińska-El-Hassan

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykłady : 10 ćwiczenia: 20 praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela: 20	Liczba punktów ECTS 2,0
---------------------------	---	--------------------------------

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej składników pokarmowych i ich znaczenia w profilaktyce oraz leczeniu wybranych chorób przewlekłych-dietozależnych, ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń dla kobiet w cyklu ich życia.
-----------	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego i chorego w różnym wieku i stanie zdrowia	C.W18	sprawozdanie z wykonania zadania, test wielokrotnego wyboru
W2	zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią, oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt	C.W20	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru
W3	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	C.W22	praca pisemna, test wielokrotnego wyboru
W4	zasady oceny stanu odżywienia, przyczyny i rodzaje niedożywienia oraz zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii	C.W21	test wielokrotnego wyboru
W5	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej	C.W19	praca pisemna, test wielokrotnego wyboru
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	O.U17	sprawozdanie z wykonania zadania
U2	prowadzić działalność edukacyjno-zdrowotną w zakresie przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny, ochrony macierzyństwa i ojcostwa w różnych okresach życia prokreacyjnego, promowania zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, przygotowania do rodzicielstwa i urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia, w tym poradnictwem laktacyjnym	O.U9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia	C.U41	odpowiedź ustna
U4	stosować i zalecać diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii	C.U42	odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania
U5	planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią	C.U43	odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania
U6	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania	C.U44	praca pisemna, sprawozdanie z wykonania zadania
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			

K1	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	O.K5	obserwacja pracy studenta
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej	O.K7	obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady	10
ćwiczenia	20
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 20
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 20

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wprowadzenie do problematyki żywieniowej – Evidence Based Nutrition. Warunki prawidłowego żywienia – zalecenia żywieniowe i normy żywienia. Stosowane metody oceny stanu odżywienia oraz sposobu żywienia.	W1, W2, W4, U2, U3, K1, K2	Wykłady
2.	Podstawy prawne pracy położnej w udzielaniu porad żywieniowych i edukacji pacjenta. Nomenklatura i rodzaje diet, ze szczególnym uwzględnieniem diet dla kobiet w ciąży i matki karmiącej oraz zasady układania jadłospisów.	W2, W5, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Wykłady
3.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementacja diety. Zasady i możliwości wystawiania recept przez położną w zakresie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.	W3, U1, U6, K1, K2	Ćwiczenia

4.	Podstawy prawidłowego żywienia i postępowania dietetycznego wśród osób dorosłych oraz dzieci w stanie zdrowia i choroby. Prowadzenie poradnictwa w zakresie żywienia dzieci i dorosłych w zdrowiu i chorobie.	W5, U2, U4, U5, K1, K2	Ćwiczenia
5.	Zalecenia żywieniowe dla kobiet w ciąży i w okresie karmienia piersią.	U4,U5	Praca własna
6.	Przygotowanie do zajęć	Adekwatnie do tematu	Praca własna
7.	Przygotowanie do zaliczenia	wszystkie	Praca własna
8.	Zaliczenie	wszystkie	Praca własna

INFORMACJE ROZSZERZONE

Metody nauczania :

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia, Dyskusja, Praca w grupie, Rozwiązywanie zadań, Wykład

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady	test wielokrotnego wyboru	obowiązkowa obecność na wykładach, zaliczenie testu wielokrotnego wyboru obejmującego zakres materiału z wykładów i ćwiczeń (co najmniej 60% odpowiedzi poprawnych).
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania	obowiązkowa obecność na ćwiczeniach, zaliczenie sprawozdania z wykonanych zadań.
praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	praca pisemna	opracowanie: Zalecenia żywieniowe dla kobiet w ciąży i w okresie karmienia piersią.

Dodatkowy opis

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń oraz zdanie testu końcowego obejmującego materiał z wykładów i ćwiczeń, jak również oddanie w terminie 1 sprawozdania przygotowanego w ramach samokształcenia. Oceny z testu końcowego są wystawiane zgodnie z następującą skalą: 60% -67% ocena dostateczna (3.0), 68% - 75% ocena dostateczna plus (3.5), 76% - 83% ocena dobra (4.0), 84% - 92% ocena dobra plus (4.5), 93% - 100% ocena bardzo dobra (5.0).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagane uczestnictwo w zajęciach zgodnie z regulaminem studiów CM.

Literatura

Obowiązkowa

1. Rychlik, E., Stoś, K., Woźniak, A., & Mojska, H. (red.) (2024) Normy żywienia dla populacji Polski. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.
2. Ciborowska H., Ciborowski A. Dietetyka Żywnienie zdrowego i chorego człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021.
3. Włodarek D., Lange E. Współczesna dietoterapia . PZWL, Warszawa 2022.

Dodatkowa

1. Kunachowicz H., Przygoda B., Nadolna I., Iwanow K. Tabele składu i wartości odżywczej żywności. PZWL, Warszawa 2017.